

«Էվոկաբանկ» ՓԲԸ

Ֆինանսական հաշվետվություններ

**2024թ. դեկտեմբերի 31-ին
ավարտված տարվա համար**

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն.....	3
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն	9
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն.....	10
Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվություն.....	11
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն.....	12
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	13

«Բեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ
Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0010
Վ. Սարգսյան փ. 26/1
«Էրեբունի Պլազա» բիզնես կենտրոն, 8-րդ հարկ
Հեռախոս + 374 (10) 595 999
Կայք www.kpmg.am

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

«Էվոկաբանկ» ՓԲԸ-ի Բաժնետերերին և Բանկի խորհրդին

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Էվոկաբանկ» ՓԲԸ-ի (Բանկ) ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը՝ առ 31 դեկտեմբերի 2024թ., այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, որոնք ներառում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության էական մասերը և այլ բացատրական տեղեկատվություն:

Մեր կարծիքով, կից ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Բանկի ֆինանսական վիճակը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքները և դրամական հոսքերը՝ Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված ՖՅՄՍ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտների (ՖՅՄՍ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներ) համաձայն:

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ ներկայացված է մեր եզրակացության «*Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար*» բաժնում: Մենք անկախ ենք Բանկից՝ համաձայն Հաշվապահների Էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված Պրոֆեսիոնալ հաշվապահների մասնագիտական Էթիկայի միջազգային կանոնագրքի (ներառյալ՝ Անկախության միջազգային ստանդարտները) (ՀԵՄՍԽ կանոնագիրք) և Հայաստանի Հանրապետությունում ֆինանսական հաշվետվությունների մեր աուդիտի նկատմամբ կիրառելի Էթիկայի պահանջների, և կատարել ենք Էթիկայի գծով մեր այլ պարտականություններն այդ պահանջներին և ՀԵՄՍԽ կանոնագրքին համապատասխան: Մենք գտնում ենք, որ մեր կողմից ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցները բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Աուդիտի առանցքային հարցեր

Աուդիտի առանցքային հարցեր են հանդիսանում այն հարցերը, որոնք ըստ մեր մասնագիտական դատողության, առավել նշանակալի էին ընթացիկ ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում: Մենք դիտարկել ենք այդ հարցերը ֆինանսական հաշվետվությունների՝ որպես մեկ ամբողջության, մեր աուդիտի համատեքստում և ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ մեր կարծիքը ձևավորելիս և չենք տրամադրում առանձին կարծիք այդ հարցերի վերաբերյալ:

Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներ

Տեղեկատվությունը ներկայացված է ֆինանսական հաշվետվություններին կից Ծանոթագրություններ 18-ում և Ծանոթագրություն 29 (գ) կետում:

Աուդիտի առանցքային հարց	Աուդիտի առանցքային հարցի հետ կապված իրականացված աուդիտորական ընթացակարգեր
Հաճախորդներին տրված վարկերը և փոխառվածությունները կազմում են ընդհանուր ակտիվների 50%-ը և ներառում են ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստը, որը գնահատվում է կանոնավոր հիմունքով և զգայուն է կիրառվող ենթադրությունների նկատմամբ, որոնք ներկայացված են ստորև: Ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման մոդելով ղեկավարությունից պահանջվում է կատարել մասնագիտական դատողություններ և ենթադրություններ հետևյալ առանցքային հարցերի հետ կապված. - պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի և պարտագանցման ռեպքերի ժամանակին բացահայտում հաճախորդներին տրված վարկերի հետ կապված (բաշխում 1-ին, 2-րդ և 3-րդ փուլերի միջև՝ ՖՀՄՍ 9 «Ֆինանսական գործիքներ» (այսուհետ՝ ՖՀՄՍ 9) համաձայն), - պարտագանցման հավանականության և պարտագանցման ռեպքում առաջացող կորստի գնահատում, - ապագայամետ տեղեկատվությունը ներառելու նպատակով կատարված ճշգրտման գնահատում, - ակնկալվող դրամական հոսքերի, այդ թվում՝ գրավի իրացումից ակնկալվող դրամական հոսքերի կանխատեսում 3-րդ փուլ դասված հաճախորդներին տրված վարկերի համար: Հաճախորդներին տրված վարկերի մեծ ծավալի և ակնկալվող պարտքային կորուստների գումարների գնահատման բարդության և սուբյեկտիվության պատճառով, այս հարցը դիտարկվում է որպես աուդիտի առանցքային հարց:	Մենք վերլուծել ենք ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման Բանկի մեթոդաբանության և քաղաքականության առանցքային դրույթները ՖՀՄՍ 9-ի պահանջների հետ համապատասխանության տեսանկյունից՝ գործընթացում ներգրավելով պարտքային ռիսկերի մեր ներքին մասնագետներին: Ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման հետ կապված ղեկավարության կողմից կատարված մասնագիտական դատողությունների և ենթադրությունների տեղին լինելը վերլուծելու համար մենք իրականացրել ենք հետևյալ աուդիտորական ընթացակարգերը. - իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համար գնահատել և ստուգել ենք վարկերի՝ փուլերի միջև բաշխումը վերահսկող համակարգի կառուցվածքը, աշխատանքը և գործառնական արդյունավետությունը: - ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի համար գնահատել և ստուգել ենք ժամկետանց օրերի հաշվարկը վերահսկող համակարգի կառուցվածքը, աշխատանքը և գործառնական արդյունավետությունը, որն օգտագործվում է որպես հիմք վարկերը փուլերի միջև բաշխելու համար: - իրավաբանական անձանց տրված վարկերի ընտրանքի համար ստուգել ենք, արդյոք փուլերը ճիշտ են որոշված Բանկի կողմից՝ վերլուծելով ֆինանսական և ոչ ֆինանսական տեղեկատվությունը, ինչպես նաև Բանկի կողմից կատարված ենթադրությունները և մասնագիտական դատողությունները: 1-ին և 2-րդ փուլերին բաշխված՝ իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համար, որոնց հետ կապված պարտագանցման հավանականությունը գնահատվում է խմբային հիմունքով, գնահատել ենք համապատասխան մոդելների տեղին լինելը և համադրել ենք մոդելի ելակետային տվյալներն առաջնային աղբյուրների տվյալների հետ ընտրանքային կարգով: - իրավաբանական անձանց տրված 1-ին և 2-րդ փուլերի վարկերի համար, որոնց հետ կապված պարտագանցման ռեպքում առաջացող կորստի գումարը գնահատվում է անհատական հիմունքով, գնահատել ենք պարտագանցման ռեպքում առաջացող կորստի հաշվարկի համար օգտագործված ելակետային տվյալները՝ համեմատելով գրավի արժեքներն արտաքին գնահատողների հաշվետվությունների տվյալների հետ և ստուգելով կիրառված գեղչերի ճշտությունը և տեղին լինելը:

	– իրավաբանական անձանց տրված 3-րդ փուլի վարկերի ընտրանքի համար, որոնց գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները գնահատվում են անհատական հիմունքով, գնահատել ենք ապագա դրամական հոսքերի կանխատեսման համար Բանկի կողմից կատարված ենթադրությունները, ներառյալ գրավի իրացումից ակնկալվող մուտքերը և իրացման ակնկալվող պայմանները՝ հիմք ընդունելով մեր պատկերացումները և շուկայում հրապարակայնորեն հասանելի տեղեկատվությունը: Մենք ներգրավել ենք գնահատման մեր ներքին մասնագետներին ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի համար օգտագործվող գրավի արժեքների համապատասխանության ընտրանքային կարգով գնահատմանը մեզ աջակցելու համար: Մենք հատուկ ուշադրություն ենք դարձրել հաճախորդներին տրված այն վարկերին, որոնք ըստ հավանականության կարող են առավել նշանակալի ազդեցություն ունենալ ֆինանսական հաշվետվությունների վրա: – ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի համար ընտրանքային կարգով ստուգել ենք ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի մոդելներում օգտագործված ելակետային տվյալների ամբողջականությունը և ճշգրտությունը՝ համեմատելով հիմնավորող գրառումների և փաստաթղթերի տվյալների հետ: – ֆիզիկական անձանց տրված 3-րդ փուլի վարկերի ընտրանքի համար, որոնց գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները գնահատվում են անհատական հիմունքով, գնահատել ենք՝ շուկայում հասանելի տեղեկատվության հետ համեմատության միջոցով, ապագա դրամական հոսքերի կանխատեսման համար Բանկի կողմից կատարված ենթադրությունները, ներառյալ գրավի իրացումից ակնկալվող մուտքերը և իրացման ակնկալվող պայմանները: – գնահատել ենք ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի Բանկի մեթոդաբանության կանխատեսման կարողությունը՝ համեմատելով 2024թ. հունվարի 1-ի դրությամբ կատարված գնահատումները 2024թ. փաստացի արդյունքների հետ: – գնահատել ենք ապագայամետ տեղեկատվությունը ներառելու նպատակով կատարված ճշգրտման համար կիրառված մակրոտնտեսական կանխատեսումների ճշգրտությունը և տեղին լինելը՝ կրկին իրականացնելով ռեգրեսիոն վերլուծություն և համեմատելով մակրոտնտեսական տվյալները հրապարակայնորեն հասանելի տեղեկատվության հետ: – գնահատել ենք նաև, արդյոք ֆինանսական հաշվետվությունների բացահայտումներն ըստ պատշաճի արտացոլում են Բանկի ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին:
--	--

Այլ տեղեկատվություն

Ղեկավարությունը պատասխանատու է այլ տեղեկատվության համար: Այլ տեղեկատվությունը բաղկացած է տարեկան հաշվետվությունում ներկայացված տեղեկատվությունից, սակայն չի ներառում ֆինանսական հաշվետվությունները և դրանց վերաբերյալ մեր աուդիտորական եզրակացությունը: Ակնկալվում է, որ տարեկան հաշվետվությունը կտրամադրվի մեզ այս աուդիտորական եզրակացության ամսաթվից հետո:

Ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ մեր կարծիքը չի տարածվում այլ տեղեկատվության վրա, և մենք չենք արտահայտում որևէ ձևի հավաստիացման եզրակացություն դրա վերաբերյալ:

Ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի հետ կապված մեր պատասխանատվությունն է ծանոթանալ վերը նշված այլ տեղեկատվությանը, երբ այն դառնա հասանելի, և ծանոթանալիս դիտարկել, արդյոք այլ տեղեկատվությունն Եականորեն չի համապատասխանում ֆինանսական հաշվետվություններին կամ աուդիտի ընթացքում ձեռք բերված մեր գիտելիքներին կամ այլ կերպ կարող է Եականորեն խեղաթյուրված լինել:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտների համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որն ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով Եական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Բանկի անընդհատ գործելու կարողության գնահատման համար՝ անհրաժեշտության դեպքում բացահայտելով անընդհատությանը վերաբերող հարցերը, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքը կիրառելու համար, եթե ղեկավարությունը չունի Բանկը լուծարելու կամ Բանկի գործունեությունը դադարեցնելու մտադրություն, կամ չունի այդպես չվարվելու իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձիք պատասխանատու են Բանկի ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները, որպես մեկ ամբողջություն, զերծ են Եական խեղաթյուրումներից, անկախ դրանց խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՍ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի Եական խեղաթյուրումը, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի արդյունքում և համարվում են Եական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողների՝ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

Որպես ԱՄՍ-ներին համապատասխան աուդիտի մաս, աուդիտի ողջ ընթացքում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն: Ի յրոմն՝

- որոշակիացնում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի պատճառով ֆինանսական հաշվետվությունների Եական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության պատճառով առաջացած Եական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկն ավելի բարձր է,

քան սխալի պատճառով Էական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, գեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության համակարգի շրջանցում:

- պատկերացում ենք կազմում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, այլ ոչ թե Բանկի ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- գնահատում ենք կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության տեղին լինելը և ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և համապատասխան բացահայտումների ողջամտությունը:
- եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք, արդյոք առկա է Էական անորոշություն ղեպերի կամ հանգամանքների հետ կապված, որոնք կարող են նշանակալի կասկած հարուցել Բանկի անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է Էական անորոշություն, մեզանից պահանջվում է մեր աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդ բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են միևնույն մեր աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա ղեպերը կամ հանգամանքները կարող են հանգեցնել Բանկի կողմից անընդհատության հիմունքի կիրառման դադարեցմանը:
- գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների և ղեպերի ճշմարիտ ներկայացումը:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց հետ, ի թիվս այլ հարցերի, հաղորդակցվում ենք աուդիտի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների շուրջ:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց տրամադրում ենք նաև հավաստիացում, որ պահպանել ենք անկախությանը վերաբերող էթիկայի պահանջները և տեղեկացում ենք բոլոր հարաբերությունների և այլ հարցերի մասին, որոնք ըստ ողջամիտ ենթադրության, կարող են անդրադառնալ մեր անկախության վրա, և, կիրառելի լինելու դեպքում, ռիսկերը վերացնելու կամ անկախության պահպանմանն ուղղված միջոցառումների վերաբերյալ:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց հաղորդակցած հարցերից որոշում ենք այն հարցերը, որոնք համարվել են առավել նշանակալի ընթացիկ ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում և, հետևաբար, աուդիտի առանցքային հարցեր են: Մենք նկարագրում ենք այդ հարցերը մեր աուդիտորական եզրակացությունում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ օրենքով կամ այլ իրավական ակտերով արգելված է այդ հարցերի հրապարակային բացահայտումը, կամ, երբ խիստ բացառիկ հանգամանքներում, որոշում ենք, որ տվյալ հարցը չպետք է ներկայացվի աուդիտորական եզրակացությունում, քանի որ կարող է ողջամտորեն ակնկալվել, որ դրա ներկայացման հետ կապված բացասական հետևանքներն ավելի շատ կլինեն, քան դրա ներկայացմամբ պայմանավորված հանրային օգուտը:

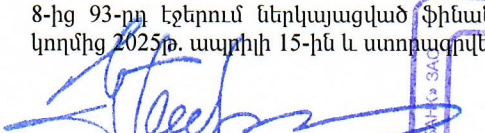
Այս անկախ աուդիտորական եզրակացության ներկայացման համար հիմք հանդիսացող աուդիտի համար պատասխանատու գործընկերն է՝

Լուսինե Սարգսյան
Առաջադրանքի համար
պատասխանատու գործընկեր
«ԲԵՅ-ՓԻ-ԷՎ-ՋԻ ԱՐՄԵՆԻԱ» ՍՊԸ-ի տնօրեն
15 ապրիլի 2025թ.

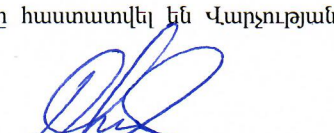
	Ծնթգ.	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Տոկոսային եկամուտ՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով	5	36,525,153	28,860,639
Այլ տոկոսային եկամուտ	5	671,209	186,621
Տոկոսային ծախս	5	(19,039,115)	(13,888,429)
Չուտ տոկոսային եկամուտ		18,157,247	15,158,831
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	6	12,252,254	7,967,909
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախս	6	(9,838,459)	(5,663,032)
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով գուտ եկամուտ		2,413,795	2,304,877
Չուտ օգուտ իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների գծով		37,842	12,667
Չուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	7	10,436,785	7,714,975
Չուտ օգուտ իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի գծով		11,144	3,515
Այլ գործառնական եկամուտ	8	568,990	734,504
Ուղղակի բանկային ծախսեր	9	(1,485,576)	(1,312,447)
Գործառնական եկամուտը մինչև արժեզրկումը և այլ վարչական ծախսերը		30,140,227	24,616,922
Ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից կորուստների գուտ	10	467,264	(732,404)
հակադարձում/(գուտ կորուստներ արժեզրկումից)	11	(7,855,157)	(6,420,563)
Անձնակազմի գծով ծախսեր			
Հիմնական միջոցների մաշվածություն և ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիա	19, 20	(1,243,123)	(1,006,040)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	12	(3,717,741)	(3,043,446)
Շահույթ մինչև շահութահարկով հարկումը		17,791,470	13,414,469
Շահութահարկի գծով ծախս	13	(3,182,275)	(2,378,489)
Տարվա շահույթ		14,609,195	11,035,980
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք			
Հոդվածներ, որոնք հետագայում չեն վերադասակարգվի որպես շահույթ կամ վնաս			
Հիմնական միջոցների վերագնահատում՝ առանց շահութահարկի		712,379	-
Ընդամենը հոդվածներ, որոնք հետագայում չեն վերադասակարգվի որպես շահույթ կամ վնաս		712,379	-
Հոդվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս			
Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստի շարժ.			
- իրական արժեքի գուտ փոփոխություն		1,476,263	936,800
- շահույթ կամ վնաս վերադասակարգված գուտ գումար		(9,138)	(2,882)
Ընդամենը հոդվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս		1,467,125	933,918
Տարվա այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք՝ առանց շահութահարկի		2,179,504	933,918
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք		16,788,699	11,969,898

8-ից 93-րդ էջերում ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են Վարչության կողմից 2025թ. ապրիլի 15-ին և ստորագրվել են վերջինիս անունից:

Կարեն Եղիազարյան
Վարչության նախագահ

Լմմա Չանինյան
Գլխավոր հաշվապահ
Վարչության անդամ

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

	Ծնթգ.	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	14	83,157,459	60,937,733
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	15(ա)		
– Բանկի կողմից պահվող		44,682,897	30,553,145
– Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերով գրավադրված		17,910,915	6,181,126
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	15(բ)		
– Բանկի կողմից պահվող		31,401,936	49,141,141
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	15(գ)	106,807	-
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ*	16	33,996,173	40,764,775
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	17	45,723,768	30,249,231
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	18	276,906,446	211,751,365
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	19	10,457,343	9,262,505
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	20	1,128,778	1,055,100
Առգրավված ակտիվներ	18	1,360,456	1,526,940
Այլ ակտիվներ	21	5,393,393	4,220,303
Ընդամենը ակտիվներ		552,226,371	445,643,364
ՊԵՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	22	20,003,897	11,581,709
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	27	17,023,540	6,007,733
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	23	329,504,000	280,821,591
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	24	32,862,442	21,296,245
Այլ փոխառու միջոցներ	25	53,018,275	43,353,427
Ստորադաս փոխառություններ	25	4,023,289	4,107,166
Ընթացիկ հարկային պարտավորություն		1,217,295	1,389,238
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	13	2,337,034	1,452,052
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	20	1,246,879	1,150,077
Այլ պարտավորություններ	26	6,786,913	5,024,018
Ընդամենը պարտավորություններ		468,023,564	376,183,256
ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ	28		
Բաժնետիրական կապիտալ		23,000,000	23,000,000
Ծեփերի վերագնահատումից արժեքի աճ		3,875,488	3,270,974
Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ		761,851	(705,274)
Զբաղիված շահույթ		56,565,468	43,894,408
Ընդամենը սեփական կապիտալ		84,202,807	69,460,108
Ընդամենը պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		552,226,371	445,643,364

* Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերը և փոխատվությունները չեն ներառում ունիվերսալ վարկային կազմակերպություններին տրված վարկերը: Այդ վարկերը ներառված են հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների կազմում:

		2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից			
Շահույթ մինչև հարկումը		17,791,470	13,414,469
Զջգրտումներ հետևյալ հոդվածների գծով.			
Ամորտիզացիայի և մաշվածության մասհանումներ		1,243,123	1,006,040
Չուտ վնաս/(օգուտ) հիմնական միջոցների դուրսգրումից		9,578	(166)
Չուտ (օգուտ)/վնաս այլ ակտիվների օտարումից		(16,616)	11,876
(Արժեզրկումից կորուստների հակադարձում)/արժեզրկումից կորուստներ		(467,264)	732,404
Վարձակալության գծով պարտավորությունների գծով տոկոսային ծախս		123,915	103,786
Չուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից՝ ոչ առևտրային ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից	7	(1,218,697)	(1,283,818)
Հիմնական միջոցների վերագնահատումից արժեքի նվազում		18,471	-
Ստացվելիք տոկոսների փոփոխություն*		(803,859)	(749,377)
Վճարվելիք տոկոսների փոփոխություն*		1,573,929	829,904
Գործառնական գործունեությունից ստացված դրամական հոսքեր՝ մինչև գործառնական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխությունները		18,254,050	14,065,118
Գործառնական ակտիվների (աճ)/նվազում			
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ		(15,508,130)	(3,139,744)
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ		2,946,503	(18,577,877)
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ		(67,839,784)	(46,859,471)
Առգրավված ակտիվներ		258,323	146,206
Այլ ակտիվներ		(1,022,938)	523,443
Գործառնական պարտավորությունների (նվազում)/աճ			
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ		12,750,222	11,084,857
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ		11,030,733	6,010,648
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ		52,797,746	46,707,320
Այլ պարտավորություններ		2,254,609	2,447,019
Գործառնական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ՝ մինչև շահութահարկի վճարումը		15,921,334	12,407,519
Վճարված շահութահարկ		(2,919,808)	(5,485,032)
Գործառնական գործունեությունից ստացված դրամական հոսքեր		13,001,526	6,922,487
Դրամական հոսքեր ներդրումային գործունեությունից			
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի ձեռքբերում		(31,716,846)	(22,416,499)
Մուտքեր իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի վաճառքից և մարումից		7,838,355	12,032,796
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի ձեռքբերում		(15,570,729)	(21,661,786)
Մուտքեր ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի մարումից		32,831,906	-
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում		(1,346,604)	(1,619,364)
Մուտքեր հիմնական միջոցների վաճառքից		-	39,187
Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված դրամական հոսքեր		(7,963,918)	(33,625,666)
Դրամական հոսքեր ֆինանսավորման գործունեությունից			
Վճարված շահաբաժիններ	28	(2,046,000)	(3,420,110)
Մուտքեր թողարկված պարտքային արժեթղթերից	24	17,632,230	14,668,639
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի մարում	24	(5,872,900)	(4,866,450)
Ստացված այլ փոխառու միջոցներ	25	23,739,722	16,931,181
Այլ փոխառու միջոցների մարում	25	(13,996,699)	(7,320,965)
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	20	(342,138)	(282,922)
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքեր		19,114,215	15,709,373
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ/(նվազում)		24,151,823	(10,993,806)
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		(1,921,322)	529,580
Արժեզրկման գծով պահուստի փոփոխությունների ազդեցությունը		(10,775)	17,637
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեկան դրությամբ		60,937,733	71,384,322
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեկան դրությամբ	14	83,157,459	60,937,733

* 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար ստացված տոկոսները կազմել են 36,374,541 հազար դրամ (2023թ-ին՝ 28,297,883 հազար դրամ): 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար վճարված տոկոսները կազմել են 17,340,182 հազար դրամ (2023թ-ին՝ 14,718,333 հազար դրամ):

հազ. դրամ	Բաժնետիրական կապիտալ	Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ	Ծենքերի վերագնահատումից արժեքի աճ	Զբաղիված շահույթ	Ընդամենը սեփական կապիտալ
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2023թ.	23,000,000	(1,639,192)	3,378,746	36,196,656	60,936,210
Տարվա շահույթ	-	-	-	11,035,980	11,035,980
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք					
Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ					
- իրական արժեքի գուտ փոփոխություն	-	936,800	-	-	936,800
- շահույթ կամ վնաս վերադասակարգված գուտ գումար	-	(2,882)	-	-	(2,882)
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	933,918	-	11,035,980	11,969,898
Հիմնական միջոցների մաշվածության կամ օտարման գծով պահուստի ճշգրտում	-	-	(107,772)	107,772	-
Գործառնություններ սեփականատերերի հետ՝ գրանցված ուղղակիորեն սեփական կապիտալում					
Բաժնետերերին վճարված շահաբաժիններ	-	-	-	(3,446,000)	(3,446,000)
Ընդամենը գործառնություններ սեփականատերերի հետ	-	-	-	(3,446,000)	(3,446,000)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	23,000,000	(705,274)	3,270,974	43,894,408	69,460,108
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2024թ.	23,000,000	(705,274)	3,270,974	43,894,408	69,460,108
Տարվա շահույթ	-	-	-	14,609,195	14,609,195
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք					
Հիմնական միջոցների վերագնահատում՝ առանց շահութահարկի	-	-	712,379	-	712,379
Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ					
- իրական արժեքի գուտ փոփոխություն	-	1,476,263	-	-	1,476,263
- շահույթ կամ վնաս վերադասակարգված գուտ գումար	-	(9,138)	-	-	(9,138)
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	1,467,125	712,379	14,609,195	16,788,699
Հիմնական միջոցների մաշվածության կամ օտարման գծով պահուստի ճշգրտում	-	-	(107,865)	107,865	-
Գործառնություններ սեփականատերերի հետ՝ գրանցված ուղղակիորեն սեփական կապիտալում					
Բաժնետերերին վճարված շահաբաժիններ	-	-	-	(2,046,000)	(2,046,000)
Ընդամենը գործառնություններ սեփականատերերի հետ	-	-	-	(2,046,000)	(2,046,000)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	23,000,000	761,851	3,875,488	56,565,468	84,202,807

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

1 Ընդհանուր տեղեկատվություն

(ա) Կառուցվածքը և գործունեությունը

«Էվոկաբանկ» ՓԲԸ-ն (նախկին «Պրոմեթեյ Բանկ» ՓԲԸ-ն) (այսուհետ՝ Բանկ) հիմնադրվել է 1990թ. հունիսի 1-ին որպես փակ բաժնետիրական ընկերություն: Բանկի գործունեությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ: Բանկն իր գործունեությունն իրականացնում է ՀՀ կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից 1991թ. հոկտեմբերի 2-ին տրված թիվ 27 լիցենզիայի համաձայն:

Բանկը Հայաստանի Հանրապետության ավանդների հատուցումը երաշխավորող պետական հիմնադրամի, Հայաստանի բանկերի միության, ԱրՔա և Master Card վճարային համակարգերի անդամ է:

Բանկի հիմնական գործունեությունն ավանդների ընդունումն է և վարկերի տրամադրումը, Հայաստանում և արտերկիր փոխանցումների, արտարժույթի փոխարկման գործարքների իրականացումն է և այլ բանկային ծառայությունների մատուցումն է իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց:

Բանկին իր գործունեությունն իրականացնում է գլխամասային գրասենյակի և 13 մասնաճյուղերի միջոցով, որոնք գտնվում են Երևանում, Գյումրիում, Արմավիրում և Վանաձորում: Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0010, Հանրապետության փ. 44/2:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ուներ 527 աշխատակից (2023թ.-ին՝ 492):

Ստորև ներկայացված է Բանկի բաժնետերերի կազմը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2024թ.		2023թ.	
	հազ. դրամ	%	հազ. դրամ	%
Մարեսա Գևորկյան	22,999,300	100.0	22,999,300	100.0
Այլ բաժնետերեր	700	0.0	700	0.0
	23,000,000	100	23,000,000	100

Բանկի վերջնական հսկող անձն է Մարեսա Գևորկյանը, ով իրավունք ունի կառավարել Բանկի գործառնություններն իր հայեցողությամբ և իր շահերից ելնելով: Նա նաև մի շարք մասնակցություններ ուներ Բանկի հետ առնչություն չունեցող այլ կազմակերպություններում:

(բ) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Բանկն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանում: Հետևաբար, Բանկի գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկան, որին բնորոշ է զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են զարգանալ, սակայն կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ և ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների, ինչը այլ իրավական և ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործող կազմակերպությունների համար:

Բացի այդ, շարունակական բնույթ կրող ռազմական հակամարտությունը Հայաստանի և Ադրբեջանի միջև, որի ավարտին Լեռնային Ղարաբաղի տարածքն անցավ Ադրբեջանի վերահսկողության ներքո 2023թ. սեպտեմբերին, և Ռուսաստանի Դաշնության և Ուկրաինայի միջև շարունակվող ռազմական հակամարտությունը մեծացրել է անորոշությունը գործարար միջավայրում: Հայաստանի և Ադրբեջանի միջև իրավիճակը շարունակում է լարված մնալ՝ երկրների միջև սահմանի սահմանազատման շուրջ շարունակվող տարաձայնությունների պատճառով:

Ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Բանկի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա Հայաստանի գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Այսպես գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

2 Պատրաստման հիմունքներ

(ա) Համապատասխանության հավաստում

Ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված ՖՀՄՄ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտների (ՖՀՄՄ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներ) համաձայն:

(բ) Չափման հիմունքներ

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով, բացառությամբ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի, որոնք ներկայացված են իրական արժեքով, և վերագնահատված արժեքով հաշվառվող շենքերի:

(գ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Բանկի ֆունկցիոնալ արժույթը ՀՀ դրամն է (դրամ), որը, լինելով Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը, արտացոլում է Բանկի գործունեության հիմքում ընկած իրադարձությունների և հանգամանքների տնտեսական էությունը: Ամբողջ ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է դրամով՝ հազարների ճշտությամբ, եթե այլ բան նշված չէ:

Դրամը նաև այս ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթն է: 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ի պաշտոնական փոխարժեքներն էին համապատասխանաբար 396.56 դրամ և 404.79 դրամ 1 ԱՄՆ դոլարի համար և 413.89 դրամ և 447.9 դրամ 1 եվրոյի համար:

(դ) Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՄ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտների պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունից պահանջվում է կատարել մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսերի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և հիմքում ընկած ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են, և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Դատողություններ

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում կատարված այն կարևոր դատողությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնք նշանակալի ազդեցություն ունեն ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում:

- ֆինանսական ակտիվների դասակարգում. այն բիզնես մոդելի գնահատում, որի շրջանակում պահվում են ակտիվները, և գնահատում, արդյոք ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ – Ծանոթագրություն 4 (ե) (i),
- չափանիշների սահմանում որոշելու համար, արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր կամ տեղի է ունեցել պարտազանցում ֆինանսական ակտիվի գծով, որոշելու համար ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման մեջ ապագայամետ տեղեկատվությունը ներառելու մեթոդաբանությունը և ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման համար օգտագործվող մոդելների ընտրություն – Ծանոթագրություն 29 (գ):

Ենթադրություններ և գնահատման անորոշություն

Այն ենթադրությունների և գնահատման անորոշության վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնց դեպքում առկա է նշանակալի ռիսկ, որ դրանք հաջորդ ֆինանսական տարվա ընթացքում կարող են հանգեցնել էական ճշգրտումների, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրությունում.

- ֆինանսական գործիքների արժեզրկում. որոշել ելակետային տվյալներն ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման մոդելի համար, այդ թվում՝ վերականգնվող դրամական հոսքերը գնահատելու համար կիրառվող հիմնական ենթադրությունները և ապագայամետ տեղեկատվության ներառումը – Ծանոթագրություն 29 (գ):

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության էական մասերի փոփոխություններ

Բանկը վաղաժամ չի կիրառել հրապարակված, սակայն դեռևս ուժի մեջ չմտած որևէ նոր ստանդարտ, մեկնաբանություն կամ փոփոխություն այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս:

Որոշ փոփոխություններ և մեկնաբանություններ առաջին անգամ կիրառվում են 2024թ-ին, սակայն նշանակալի ազդեցություն չունեն Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների և հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վրա:

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության էական մասեր

Ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվել է այս ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար:

(ա) Արտարժույթով գործառնություններ

Արտարժույթով գործառնությունները վերահաշվարկվում են Բանկի ֆունկցիոնալ արժույթի գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի այդ օրվա փոխարժեքով: Դրամային հոդվածների հետ կապված արտարժույթով գործառնությունների գծով օգուտը կամ կորուստն իրենից ներկայացնում է տարբերությունը ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված՝ ժամանակաշրջանի ընթացքում արդյունավետ տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսների և վճարումների մասով ճշգրտված ամորտիզացված արժեքի և հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով վերահաշվարկված արտարժույթով արտահայտված ամորտիզացված արժեքի միջև:

Իրական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի իրական արժեքի որոշման ամսաթվի փոխարժեքով: Սկզբնական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Վերահաշվարկից առաջացող փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող բաժնային գործիքների վերահաշվարկից առաջացող տարբերությունների, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ տարբերությունն առաջանում է արժեզրկման պատճառով, որի դեպքում այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված փոխարժեքային տարբերությունները վերադասակարգվում են որպես շահույթ կամ վնաս:

(բ) Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներ են կանխիկ թղթադրամները և մետաղադրամները, ՀՀ ԿԲ-ում պահվող մնացորդներն, այդ թվում՝ ՀՀ դրամով արտահայտված պարտադիր պահուստը և այլ բանկերում պահվող մնացորդները (նոստրո հաշիվներ): Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(գ) Տոկոսներ

Արդյունավետ տոկոսադրույք

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որը ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի համար գնահատված ապագա դրամական վնասումները կամ մուտքերը զեղչում է ճիշտ մինչև՝

- ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեք կամ
- ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեք:

Ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվների, արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկելիս Բանկը գնահատում է ապագա դրամական հոսքերը՝ դիտարկելով ֆինանսական գործիքի բոլոր պայմանագրային պայմանները, սակայն առանց հաշվի առնելու ակնկալվող պարտքային կորուստները: Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար հաշվարկվում է պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույք՝ կիրառելով գնահատված ապագա դրամական հոսքերը՝ ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկը ներառում է գործարքի գծով ծախսումները և վճարված կամ ստացված բոլոր միջնորդավճարները և գումարները, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը: Գործարքի գծով ծախսումները ներառում են այն լրացուցիչ ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Ամորտիզացված արժեք և համախառն հաշվեկշռային արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքն այն գումարն է, որով ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած մայր գումարի վճարումները, գումարած կամ հանած արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված սկզբնական և մարման ենթակա գումարների միջև տարբերության կուտակային ամորտիզացիան և, ֆինանսական ակտիվների համար՝ ճշգրտված ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստով:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքն է նախքան ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստի գծով ճշգրտումը:

Տոկոսային եկամուտի և ծախսի հաշվարկ

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկվում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության սկզբնական ճանաչման պահին: Տոկոսային եկամուտը և ծախսը հաշվարկելիս արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառվում է ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ (եթե ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված չէ) կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Արդյունավետ տոկոսադրույքը վերանայվում է լողացող դրույքով գործիքների դրամական հոսքերի պարբերական վերագնահատման արդյունքում՝ շուկայական դրույքների փոփոխություններն արտացոլելու համար: Արդյունավետ տոկոսադրույքը վերանայվում է նաև իրական արժեքի հեջի ճշգրտումներն արտացոլելու համար այն ամսաթվի դրությամբ, երբ սկսվում է համապատասխան ճշգրտման ամորտիզացիայի հաշվարկը:

Այնուամենայնիվ, սկզբնական ճանաչումից հետո պարտքային առումով արժեզրկված դարձած ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ակտիվն այլևս չի համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, տոկոսային եկամտի հաշվարկը կրկին իրականացվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Սկզբնական ճանաչման պահին պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքն ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Տոկոսային եկամտի հաշվարկը չի իրականացվում համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ, նույնիսկ եթե ակտիվի պարտքային ռիսկը նվազում է:

Տեղեկատվությունն այն մասին, թե որ դեպքերում են ֆինանսական ակտիվները համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, ներկայացված է Ծանոթագրություն 4 (ե) (iv) կետում:

Ներկայացում

Ծախսերի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ներկայացված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտը ներառում է՝

- ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսները,
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքների գծով տոկոսները:

Ծախսերի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ներկայացված տոկոսային ծախսը ներառում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների և վարձակալության գծով պարտավորությունների գծով տոկոսային ծախսը:

(դ) Վճարներ և միջնորդավճարներ

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով եկամուտը և ծախսերը, որոնք կազմում են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը, ներառվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկում (տես Ծանոթագրություն 4 (զ)):

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով այլ եկամուտը, ներառյալ հաշիվների սպասարկման վճարները, ճանաչվում է համապատասխան ծառայությունը մատուցելիս: Եթե չի ակնկալվում, որ փոխառվողության հանձնառությունը կհանգեցնի վարկի տրամադրմանը, համապատասխան փոխառվողության հանձնառության գծով վճարը ճանաչվում է գծային մեթոդով՝ հանձնառության ժամկետի ընթացքում:

Հաճախորդի հետ պայմանագիրը, որի արդյունքում Բանկի ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչվում է ֆինանսական գործիք, կարող է մասնակիորեն գտնվել ՖՀՄՍ 9-ի և մասնակիորեն՝ ՖՀՄՍ 15-ի գործողության ոլորտում: Նման դեպքերում Բանկը նախ կիրառում է ՖՀՄՍ 9-ը՝ առանձնացնելու և չափելու համար պայմանագրի այն մասը, որը գտնվում է ՖՀՄՍ 9-ի գործողության ոլորտում, այնուհետև կիրառում է ՖՀՄՍ 15-ը՝ պայմանագրի մնացած մասի համար:

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով այլ ծախսերը հիմնականում վերաբերում են գործարքների գծով վճարներին և սպասարկման վճարներին, որոնք առաջանում են հաճախորդների հետ իրականացված փաստացի գործարքներից: Ծախսերը, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են եկամտի առաջացմանը և չեն բխում հաճախորդների հետ իրականացված փաստացի գործարքներից, Բանկը դասակարգում է որպես այլ գործառնական ծախսեր: Մնացած բոլոր ծախսերը դասակարգվում են որպես ընդհանուր վարչական ծախսեր:

(ե) Ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ

i. Դասակարգում

Ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվը դասակարգում է որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն է պահել ակտիվը պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու համար և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Պարտքային գործիքը չափվում է իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն իրագործվում է թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվները վաճառելու միջոցով և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտները և կորուստները ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, բացառությամբ ստորև ներկայացվածների, որոնք ճանաչվում են նույն կերպ ինչ որ և ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտը և կորուստները:

- արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ,
- ակնկալվող պարտքային կորուստ և հակադարձումներ և
- արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններից օգուտներ և կորուստներ:

Երբ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում նախկինում ճանաչված կուտակային օգուտը կամ կորուստը սեփական կապիտալից վերադասակարգվում է շահույթ կամ վնաս:

Առևտրական նպատակով չափվող բաժնային գործիքում ներդրման սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը կարող է անշրջելի ընտրություն կատարել՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ներկայացնելու իրական արժեքի հետագա փոփոխությունները: Այդ ընտրությունը կատարվում է առանձին՝ յուրաքանչյուր ներդրման համար:

Այդ բաժնային գործիքների գծով օգուտները և կորուստները երբեք չեն վերադասակարգվում շահույթի կամ վնասի կազմ, և շահույթում կամ վնասում արժեզրկում չի ճանաչվում: Ծախարաժինները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ շախարաժինն ակնհայտորեն ներկայացնում է ներդրման ինքնարժեքի մասի վերականգնումը, որի դեպքում ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում: Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտները և կորուստները փոխանցվում են չբաշխված շահույթ՝ ներդրման օտարման պահին:

Մյուս բոլոր ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Բացի այդ, սկզբնական ճանաչման պահին Բանկը կարող է անշրջելիորեն նախորոշել ֆինանսական ակտիվը, որն այլապես բավարարում է ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվելու պահանջները, որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, եթե դա կվերացնի կամ էականորեն կնվազեցնի հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը հակառակ դեպքում կառաջանար:

Բիզնես մոդելի գնահատում

Բանկը պորտֆելի մակարդակով գնահատում է այն բիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակում պահվում է ակտիվը, քանի որ այդ գնահատումը լավագույնս արտացոլում է գործունեությունը կառավարելու և ղեկավարությանը տեղեկատվություն տրամադրելու եղանակը: Այդ դեպքում դիտարկվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

- պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը և նպատակները և այդ քաղաքականության աշխատանքը գործնականում: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարության նպատակն է ապահովել պայմանագրով նախատեսված տոկոսային եկամտի ստացումը, տոկոսային եկամտաբերության որոշակի մակարդակը, համապատասխանեցնել ֆինանսական ակտիվների ժամկետներն այն պարտավորությունների ժամկետներին, որոնք ֆինանսավորում են այդ ակտիվներով, կամ իրացնել դրամական հոսքերն ակտիվների վաճառքի միջոցով:
- ինչպես է գնահատվում պորտֆելի կատարողականը և ինչպես է այդ տեղեկատվությունը հաղորդվում Բանկի ղեկավարությանը:
- բիզնես մոդելի (և այդ բիզնես մոդելի շրջանակում պահվող ֆինանսական ակտիվների) վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը:
- ինչպես են վարձատրվում բիզնեսի ղեկավարները (օրինակ՝ արդյոք վարձատրությունը հիմնված է կառավարվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի, թե՛ հավաքված դրամական հոսքերի վրա):
- նախորդ ժամանակաշրջաններում վաճառքների հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, այդ վաճառքների պատճառները և ապագա վաճառքների հետ կապված ակնկալիքները: Այնուամենայնիվ, վաճառքների վերաբերյալ տեղեկատվությունը չի դիտարկվում մեկուսի, այն դիտարկվում է որպես մեկ ընդհանուր վերլուծության մաս առ այն, թե ինչպես են իրագործվում ֆինանսական ակտիվների կառավարման համար Բանկի առաջադրված նպատակները և ինչպես են իրացվում դրամական հոսքերը:

Ֆինանսական ակտիվները, որոնք պահվում են առևտրական նպատակով կամ կառավարվում են և որոնց արդյունքը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, չափվում են իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով, քանի որ չեն պահվում ոչ պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու և ոչ է՝ թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվները վաճառելու համար:

Գնահատում, արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են

Այդ գնահատման նպատակների համար «մայր գումարը» սահմանվում է որպես ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» սահմանվում է որպես փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխատվության հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի ու ծախսերի (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկի և վարչական ծախսերի) համար հատուցում և ներառում է շահույթի մարժան:

Գնահատելու համար, արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են, Բանկը դիտարկում է գործիքի պայմանագրային պայմանները: Այդ դիտարկումը ներառում է այն գնահատումը, արդյոք ֆինանսական ակտիվը պարունակում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է այնպես փոխել պայմանագրային դրամական հոսքերի ժամկետները կամ գումարը, որ ֆինանսական ակտիվը չբավարարի այդ պայմանը: Գնահատումն իրականացնելիս Բանկը դիտարկում է հետևյալը.

- պայմանական դեպքերը, որոնք կարող են փոխել դրամական հոսքերի գումարը և ժամկետները,
- լծակավորման հատկանիշը,
- վաղաժամ մարման և ժամկետի երկարաձգման պայմանները,
- պայմանները, որոնք սահմանափակում են Բանկի պահանջը որոշակի ակտիվներից առաջացող դրամական հոսքերով (օրինակ՝ առանց ռեգրեսի իրավունքի ակտիվների գծով պայմանավորվածությունների), և
- հատկանիշները, որոնք փոփոխում են փողի ժամանակային արժեքի համար հատուցումը, օրինակ՝ տոկոսադրույքների պարբերաբար վերասահմանումը:

Բանկն ունի հաստատուն տոկոսադրույքով երկարաժամկետ վարկերի պորտֆել, որոնց հետ կապված հնարավորություն ունի վերանայել տոկոսադրույքը ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված հիմնական տոկոսադրույքի փոփոխության դեպքում: Վարկառուն հնարավորություն ունի կամ համաձայնվել վերանայված տոկոսադրույքի հետ, կամ մարել վարկն անվանական արժեքով՝ առանց տուգանքի: Բանկը որոշել է, որ այդ վարկերի պայմանագրային դրամական հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ, քանի որ այդ հնարավորությունից օգտվելու դեպքում տոկոսադրույքն այնպես է փոփոխվում, որ դառնում է փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխառվածքային հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի ու ծախսերի համար հատուցում: Փոխարենը, Բանկն այդ վարկերը դիտարկում է որպես ըստ իրենց էության լողացող տոկոսադրույքով վարկեր (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (iii)):

Վերադասակարգում

Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Բանկը փոխում է ֆինանսական ակտիվների կառավարման իր բիզնես մոդելը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն իր ֆինանսական պարտավորությունները, բացառությամբ ֆինանսական երաշխավորությունների և փոխառվածքային հանձնառությունների, դասակարգում է որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող:

Վերադասակարգում

Ֆինանսական պարտավորությունները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո:

ii. Ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է դրամական հոսքեր ստանալու իրավունքներն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում Բանկը ոչ փոխանցում, ոչ էլ պահպանում է սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը:

Ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչելիս ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի (կամ ապաճանաչված մասի վրա բաշխված հաշվեկշռային արժեքի) և (i) ստացված հատուցման (ներառյալ ձեռք բերված որևէ նոր ակտիվ՝ հանած ստանձնած որևէ նոր պարտավորություն) և (ii) այլ համապարփակ արդյունքում ճանաչված կուտակային օգուտի կամ կորստի գումարի տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող նախորդված բաժնային ներդրումային արժեթղթերի գծով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտը/կորուստը չի ճանաչվում շահույթում կամ վնասում նվաճված արժեթղթերի ապաճանաչման ժամանակ: Ապաճանաչման պահանջները բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվներում Բանկի կողմից ստեղծված կամ պահպանված մասնակցությունը ճանաչվում է որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն:

Բանկն իրականացնում է գործարքներ, որոնցով փոխանցում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված բոլոր կամ, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները կամ դրանց մի մասը: Նման դեպքերում փոխանցված ակտիվները չեն ապաճանաչվում: Այդպիսի գործարքների օրինակներ են արժեթղթերի փոխառվածքային և վաճառքի ու հետգնման գործարքները:

Գործարքներում, որոնցում Բանկը ոչ պահպանում է, ոչ էլ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, և պահպանում է ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը, Բանկը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվն այդ ֆինանսական ակտիվում իր շարունակվող ներգրավվածության չափով, որն այն չափն է, որով Բանկը ենթարկվում է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունն այն դեպքում, երբ իր պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են, կամ չեղյալ են համարվում, կամ ուժը կորցնում են:

iii. Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների վերափոխում

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները վերափոխվում են, Բանկը գնահատում է, արդյոք վերափոխված ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են («նշանակալի վերափոխում»), ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այդ դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է և ճանաչվում է նոր ֆինանսական ակտիվ իրական արժեքով՝ գումարած պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումները: Որպես փոփոխության մաս ստացված վճարները հաշվառվում են հետևյալ կերպ.

- վճարները, որոնք դիտարկվում են նոր ակտիվի իրական արժեքը որոշելիս, և վճարները, որոնք իրենցից ներկայացվում են պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումների հատուցում, ներառվում են ակտիվի սկզբնական չափման մեջ,
- մյուս վճարները ներառվում են շահույթում կամ վնասում՝ որպես ապաճանաչումից օգուտի կամ կորուստի մաս:

Գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների դրամական հոսքերի վերափոխումը չի դիտարկվում որպես վերափոխում, եթե բխում է գոյություն ունեցող պայմանագրային պայմաններից, օրինակ՝ Բանկի կողմից տոկոսադրույքների փոփոխությունը << ԿԲ-ի հիմնական տոկոսադրույքի փոփոխությունների արդյունքում, եթե վարկային պայմանագրով Բանկն իրավունք ունի կատարել նման փոփոխություն:

Բանկն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում, այսինքն, գնահատում է, արդյոք սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են վերափոխված կամ փոխարինված ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերից: Բանկը գնահատում է վերափոխման նշանակալի լինելը դիտարկելով քանակական և որակական գործոնները հետևյալ հերթականությամբ՝ որակական գործոններ, քանակական գործոններ, որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցություն: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այդ գնահատումն իրականացնելիս Բանկը կիրառում է ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչման համար օգտագործված ուղեցույցին նմանատիպ ուղեցույց:

Բանկը եզրահանգում է, որ վերափոխումը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական ակտիվի արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- ֆինանսական ակտիվի պայմանների այնպիսի փոփոխություն, որը հանգեցնում է միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ հանդիսանալու չափանիշի հետ անհամապատասխանությանը:

Եթե դրամական հոսքերի վերափոխումը պայմանավորված է փոխառուի ֆինանսական դժվարություններով, ապա որպես կանոն վերափոխման նպատակն է առավելագույն չափով վերականգնել ակտիվը պայմանագրի սկզբնական պայմաններով, այլ ոչ՝ սկզբնավորել նոր ակտիվ նշանակալիորեն տարբեր պայմաններով: Եթե Բանկը մտադիր է այնպես վերափոխել ֆինանսական ակտիվը, որպեսզի ներվեն դրամական հոսքերը, ապա այն նախ դիտարկում է, արդյոք ակտիվի մի մասը պետք է դուրս գրվի նախքան վերափոխումը կատարելը (տես ստորև ներկայացված դուրսգրման քաղաքականությունը): Այդ մոտեցումն ազդում է քանակական գնահատման արդյունքի վրա և նշանակում է, որ ապաճանաչման չափանիշները միշտ չէ որ բավարարվում են նման դեպքերում: Բանկն իրականացնում է նաև որակական գնահատում՝ վերափոխման նշանակալի լինելը գնահատելու համար:

Եթե ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվի վերափոխումը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, Բանկը նախ վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը, կիրառելով ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը, և արդյունքում առաջացող ճշգրտումը ճանաչում է որպես վերափոխումից օգուտ կամ կորուստ շահույթում կամ վնասում: Լոդացող տոկոսադրույքով ֆինանսական ակտիվների համար վերափոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները փոփոխության պահին: Վերափոխման շրջանակում ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար կամ ստացված վճար ճշգրտում է վերափոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է վերափոխված ֆինանսական ակտիվի մնացած ժամկետի ընթացքում:

Եթե նման վերափոխումն իրականացվում է փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, ապա օգուտը կամ կորուստը ներկայացվում է արժեգրկումից կորուստների հետ միասին: Մյուս դեպքերում այն ներկայացվում է որպես արդյունավետ տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ:

Հաստատուն տոկոսադրույքով վարկերի համար, որոնց դեպքում փոխառուն հնարավորություն ունի վաղաժամ մարել վարկն անվանական արժեքով՝ առանց էական տուգանքի, Բանկը հաշվառում է տոկոսադրույքի վերափոխումը մինչև ընթացիկ շուկայական տոկոսադրույքի մակարդակը՝ կիրառելով լոդացող տոկոսադրույքով ֆինանսական գործիքների համար գործող ուղեցույցը: Սա նշանակում է, որ արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է առաջընթաց:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ վերափոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ վերափոխված պարտավորության դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Այդ դեպքում վերափոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության և վերափոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Վճարված հատուցումը ներառում է փոխանցված ոչ ֆինանսական ակտիվները (առկայության դեպքում) և ստանձնած պարտավորությունները, այդ թվում՝ նոր վերափոխված ֆինանսական պարտավորությունը:

Բանկն իրականացնում է վերափոխման նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում՝ դիտարկելով որակական գործոնները, քանակական գործոնները և որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցությունը: Բանկը եզրահանգում է, որ վերափոխումը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական պարտավորության արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- փոխարկման հնարավորության ներառում,
- ֆինանսական պարտավորության ստորադասության փոփոխություն:

Քանակական գնահատման համար պայմանները նշանակալիորեն տարբեր են, եթե նոր պայմաններով դրամական հոսքերի գեղջված ներկա արժեքը, ներառյալ վճարված վճարները գուտ ստացված վճարներով և գեղջված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, նվազագույնը 10 տոկոսով տարբերվում է սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մնացած դրամական հոսքերի գեղջված ներկա արժեքից:

Եթե ֆինանսական պարտավորության վերափոխումը չի բավարարում ապաճանաչման պայմանները, պարտավորության ամորտիզացված արժեքը վերահաշվարկվում է, գեղջելով վերափոխված դրամական հոսքերը սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, և արդյունքում առաջացող օգուտը կամ կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Լոդացող դրույքով ֆինանսական պարտավորությունների համար վերափոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները վերափոխման պահին: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճանաչվում է որպես պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտում և ամորտիզացվում է վերափոխված ֆինանսական պարտավորության մնացորդային ժամանակահատվածում գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքի վերահաշվարկի միջոցով:

iv. Արժեզրկում

Բանկը ճանաչում է կորուստի պահուստ ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող հետևյալ ֆինանսական գործիքների համար.

- պարտքային գործիքներ հանդիսացող ֆինանսական ակտիվներ,
- զուտ ներդրումներ ֆինանսական վարձակալություններում,
- ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր և
- փոխատվության հանձնառություններ:

Բաժնային գործիքներում ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստ չի ճանաչվում:

Բանկը կորուստի պահուստը չափում է ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով, բացառությամբ հետևյալ գործիքների, որոնց համար վնասի գծով պահուստը չափվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով.

- պարտքային ներդրումային արժեթղթեր, որոնք համարվում են ցածր պարտքային ռիսկ ունեցող հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և
- այլ ֆինանսական գործիքներ (բացառությամբ ֆինանսական վարձակալություններում զուտ ներդրումների), որոնց գծով պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն չի աճել սկզբնական ճանաչումից ի վեր (տես Ծանոթագրություն 29 (գ)):

12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են ակնկալվող պարտքային կորուստների այն մասը, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գծով հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսում հնարավոր պարտագանցման դեպքերից: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ, դիտարկվում են որպես 1-ին փուլի ֆինանսական գործիքներ:

Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են այն ակնկալվող պարտքային կորուստները, որոնք առաջանում են բոլոր հնարավոր պարտագանցման դեպքերից ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի ընթացքում: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ, դիտարկվում են որպես 2-րդ փուլի ֆինանսական գործիքներ (եթե պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից ի վեր, բայց ֆինանսական գործիքները պարտքային առումով արժեզրկված չեն) և 3-րդ փուլի ֆինանսական գործիքներ (եթե ֆինանսական գործիքները պարտքային առումով արժեզրկված են):

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

Ակնկալվող պարտքային կորուստները պարտքային կորուստների հավանականությամբ կշռված գնահատականն են և չափվում է հետևյալ կերպ.

- *ֆինանսական ակտիվներ, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված չեն հաշվետու ամսաթվի դրությամբ*՝ որպես բոլոր դրամական պակասորդների ներկա արժեք (դրամական պակասորդը պայմանագրին համապատասխան Բանկին հասանելիք դրամական հոսքերի և Բանկի կողմից ակնկալվող ստացվելիք դրամական հոսքերի միջև տարբերությունն է),
- *ֆինանսական ակտիվներ, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ*՝ որպես համախառն հաշվեկշռային արժեքի և գնահատված ապագա դրամական հոսքերի ներկա արժեքի տարբերություն,
- *չօգտագործված փոխատվության հանձնառություններ*՝ որպես հետևյալ նշվածների միջև տարբերության ներկա արժեք՝ պայմանագրային դրամական հոսքերի, որոնք ենթակա են վնասման Բանկին, եթե օգտագործում է փոխառությունը ստանալու իրավունքը, և այն դրամական հոսքերի, որոնք Բանկն ակնկալում է ստանալ,
- *ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր*՝ որպես այն ակնկալվող վնասումների ներկա արժեք, որոնք փոխհատուցում են տիրապետողին կրած պարտքային կորուստը՝ հանած այն գումարները, որոնք Բանկն ակնկալում է հետ ստանալ:

Վերանայված պայմաններով ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները վերաբանակցվում են կամ փոփոխվում են կամ գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվը փոխարինվում է նորով փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, գնահատվում է ֆինանսական ակտիվն ապանանաչելու անհրաժեշտությունը (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (ii)), և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափվում են հետևյալ կերպ.

- Եթե ակնկալվող վերանայումը չի հանգեցնում գոյություն ունեցող ակտիվի ապանանաչմանը, ապա փոփոխված ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերը ներառվում են գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասուրդի հաշվարկում:
- Եթե ակնկալվող վերանայումը հանգեցնում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապանանաչմանը, ապա նոր ակտիվի ակնկալվող իրական արժեքը դիտարկվում է որպես գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվից առաջացող վերջնական դրամական հոսքեր՝ վերջինիս ապանանաչման ժամանակ: Այդ գումարը ներառվում է գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասուրդի հաշվարկում, որը գեղջվում է ապանանաչման ակնկալվող ամսաթվից մինչև հաշվետու ամսաթիվը՝ կիրառելով գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը գնահատում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվները և զուտ ներդրումները ֆինանսական վարձակալություններում պարտքային առումով արժեզրկված լինելու տեսանկյունից: Ֆինանսական ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված է, եթե տեղի են ունեցել մեկ կամ ավելի դեպքեր, որոնք բացասական ազդեցություն ունեն այդ ֆինանսական ակտիվի գնահատված ապագա դրամական հոսքերի վրա:

Ֆինանսական ակտիվի պարտքային առումով արժեզրկված լինելու ապացույցներից են հետևյալ դեպքերի վերաբերյալ դիտելի տվյալները.

- փոխառուի կամ թողարկողի նշանակալի ֆինանսական դժվարությունները,
- պայմանագրի խախտումը, ինչպիսին է պարտագանցումը կամ ժամկետանց դառնալը,
- Բանկի կողմից վարկի կամ փոխատվության պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Բանկն այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի,
- հավանականությունը, որ փոխառուն կսնանկանա կամ այլ կերպ ֆինանսապես կվերակազմակերպվի, կամ
- արժեթղթի համար ակտիվ շուկայի վերացումը ֆինանսական դժվարությունների պատճառով:

Վարկը, որի պայմանները վերաբանակցվել են փոխառուի վիճակի վատթարացման պատճառով, սովորաբար համարվում է պարտքային առումով արժեզրկված, եթե գոյություն չունի ապացույց, որ պայմանագրային դրամական հոսքերը չստանալու ռիսկը նշանակալիորեն նվազել է և չկան արժեզրկման այլ հայտանիշներ: Բացի այդ, ֆիզիկական անձանց տրվող վարկերի դեպքում պարտքային առումով արժեզրկված է համարվում 90 կամ ավելի օր ժամկետանց վարկը:

Պետական պարտատոմսերում ներդրման պարտքային առումով արժեզրկված լինելը գնահատելիս Բանկը դիտարկում է հետևյալ գործոնները.

- Վարկունակության շուկայական գնահատականը՝ արտացոլված պարտատոմսերի եկամտաբերությունում:
- Վարկունակության վարկանիշային գործակալությունների գնահատումները:
- Նոր պարտքի թողարկման համար կապիտալի շուկաներ մուտք գործելու երկրի կարողությունը:
- Պարտքի պայմանների վերանայման հավանականությունը, որի արդյունքում տիրապետողները կարող են վնաս կրել պարտքը կամավոր կամ պարտադիր կերպով ներելու պատճառով:
- Գործող միջազգային աջակցման մեխանիզմները, որոնք թույլ են տալիս որպես «վերջին հնարավոր վարկապտու» տվյալ երկրին տրամադրել անհրաժեշտ աջակցություն, ինչպես նաև կառավարությունների և գործակալությունների հրապարակային հայտարարություններում նշված այդ մեխանիզմները կիրառելու մտադրությունը: Դա ներառում է նշված մեխանիզմների աշխատանքի արդյունավետության և, անկախ քաղաքական մտադրություններից, պահանջվող չափանիշները բավարարելու կարողության առկայության գնահատումը:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի ներկայացումը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով կորստի պահուստը ներկայացվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հետևյալ կերպ.

- *ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ՝* որպես նվազեցում ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքից,
- *փոխատվության հանձնառություններ և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր՝* սովորաբար որպես պահուստ,
- *երբ ֆինանսական գործիքը ներառում է թե՛ օգտագործված և թե՛ չօգտագործված բաղադրիչ, և Բանկը չի կարող նույնականացնել փոխատվության հանձնառության բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներն օգտագործված բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներից առանձին՝* Բանկը ներկայացնում է ընդհանուր կորստի պահուստ երկու բաղադրիչների համար: Ընդհանուր գումարը ներկայացվում է որպես նվազեցում օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքից: Կորստի պահուստի ավելցուկը օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ ներկայացվում է որպես պահուստ, և
- *իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ՝* ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում կորստի պահուստ չի ճանաչվում, քանի որ այդ ակտիվների համար հաշվեկշռային արժեքը վերջիններիս իրական արժեքն է: Այնուամենայնիվ, կորստի պահուստը բացահայտվում և ճանաչվում է իրական արժեքի փոփոխությունների գծով պահուստում:

Դուրսգրումներ

Վարկերը և պարտքային արժեթղթերը դուրս են գրվում (ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն), երբ գոյություն չունի ամբողջությամբ վերցրած ֆինանսական ակտիվը կամ դրա մի մասը վերականգնելու ողջամիտ ակնկալիք: Դուրսգրումը սովորաբար իրականացվում է այն դեպքում, երբ Բանկը որոշում է, որ փոխառուն չունի այնպիսի ակտիվներ կամ եկամտի աղբյուրներ, որոնցից կարող է ստանալ բավարար դրամական հոսքեր դուրսգրման ենթակա գումարները մարելու համար: Այդ գնահատումն իրականացվում է առանձին յուրաքանչյուր ակտիվի համար:

Նախկինում դուրսգրված գումարների փոխհատուցումը ներառվում է «ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից կորուստներ» հոդվածում՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում:

Դուրսգրված ֆինանսական ակտիվների գծով կարող են դեռևս կիրառվել հարկադիր միջոցներ/պարտքերի գանձման միջոցներ՝ վճարման ենթակա գումարների փոխհատուցման Բանկի ընթացակարգերի հետ համապատասխանություն ապահովելու համար:

Ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի մաս չհանդիսացող ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր

Բանկը գնահատում է, արդյոք ֆինանսական երաշխավորության պայմանագիրը հանդիսանում է ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի տարր, որը հաշվառվում է որպես այդ գործիքի բաղադրիչ, թե առանձին հաշվառվող պայմանագիր: Այդ գնահատումն իրականացնելիս Բանկը դիտարկում է հետևյալ գործոնները.

- արդյոք երաշխավորությունը նախատեսված է պարտքային գործիքի պայմանագրի պայմաններով,
- արդյոք երաշխավորությունը պահանջվում է պարտքային գործիքի պայմանագիրը կարգավորող օրենքներով և կանոնակարգերով,
- արդյոք երաշխավորության պայմանագիրը կնքվել է պարտքային գործիքի պայմանագրի հետ նույն ժամանակ և հաշվի առնելով վերջինիս պայմանները և
- արդյոք երաշխավորությունը տրամադրվել է փոխառուի մայր կազմակերպության կամ փոխառուի խմբի անդամ հանդիսացող որևէ այլ կազմակերպության կողմից:

Եթե Բանկը որոշում է, որ փոխառությունը հանդիսանում է ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի տարր, ֆինանսական ակտիվի սկզբնական ճանաչման հետ կապված վճարվելիք ցանկացած հավելավճար հաշվառվում է որպես այդ ակտիվի ձեռքբերման գործարքի գծով ծախսում: Պարտքային գործիքի իրական արժեքը և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս Բանկը հաշվի է առնում երաշխավորությամբ ապահովվող պաշտպանության ազդեցությունը:

Եթե Բանկը որոշում է, որ փոխառությունը չի հանդիսանում պարտքային գործիքի անբաժանելի տարր, ապա այն ճանաչում է ակտիվ, որն իրենից ներկայացնում է երաշխավորության հավելավճարի գծով կանխավճար, և պարտքային կորուստների դիմաց փոխհատուցում ստանալու իրավունք: Կանխավճարի տեսքով վճարված հավելավճարի գծով ակտիվը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվը, որի համար ստացվել է երաշխավորությունը, ոչ պարտքային առումով արժեզրկված է և ոչ էլ ենթարկվել է պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի երաշխավորությունը ստանալու պահին: Այդ ակտիվները ճանաչվում են «այլ ակտիվներ» հոդվածի կազմում: Բանկը փոխհատուցման իրավունքի գծով օգուտները կամ կորուստները ներկայացնում է շահույթում կամ վնասում՝ «պարտքային ֆինանսական ակտիվների արժեզրկումից կորուստներ» հոդվածում:

(գ) Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում «հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ» հոդվածը ներառում է.

- հաճախորդներին տրված վարկերը, որոնք սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, իսկ հետագայում՝ ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, և
- գուտ ներդրումները ֆինանսական վարձակալությունում:

(ե) Ավանդներ, թողարկված պարտքային արժեթղթեր և ստորադաս պարտավորություններ

Ավանդները, թողարկված պարտքային արժեթղթերը և ստորադաս պարտավորությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ հանած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, և հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով, կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Բանկը պարտավորությունները նախորոշում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

(ը) Ֆինանսական երաշխավորություններ և փոխատվության հանձնառություններ

Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրով Բանկից պահանջվում է կատարել սահմանված վճարումներ՝ փոխհատուցելու համար վնասը, որը կրում է այդ պայմանագրի տիրապետողը՝ որոշակի դեբիտորի կողմից պարտքային գործիքի պայմանների համաձայն վճարումը ժամանակին չկատարելու հետևանքով: Փոխատվության հանձնառություններն իրենցից ներկայացնում են նախապես սահմանված պայմաններով վարկ տրամադրելու կայուն հանձնառություններ:

Ֆինանսական երաշխավորությունները կամ շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով փոխառություն տրամադրելու հանձնառությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով: Հետագայում դրանք չափվում են հետևյալ նշվածներից ավելի բարձրով՝ ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն որոշված կորստի պահուստից (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (iv)) և սկզբնապես ճանաչված գումարից՝ հանած, երբ տեղին է, ՖՀՄՍ 15-ի սկզբունքներին համապատասխան ճանաչված եկամտի կուտակային գումարը:

Բանկը չունի իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող փոխատվության հանձնառություններ:

Այլ փոխատվության հանձնառությունների համար Բանկը ճանաչում է կորստի պահուստ (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (iv)) ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն:

Ֆինանսական երաշխավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների գծով առաջացող պարտավորությունները ներառվում են պահուստների կազմում:

(թ) Հետգնման և հակադարձ հետգնման պայմանագրեր

Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերով («ռեպո») վաճառված արժեթղթերը հաշվառվում են որպես գրավով ապահովված ֆինանսավորման գործարքներ, որի դեպքում արժեթղթերն արտացոլվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, իսկ պայմանագրի կողմի պարտավորությունը ներառվում է ռեպո գործարքների գծով կրեդիտորական պարտքերի կազմում: Վաճառքի և հետգնման գների տարբերությունն իրենից ներկայացնում է տոկոսային ծախս և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Հետադարձ վաճառքի պայմանագրերով («հակադարձ ռեպո») ձեռք բերված արժեթղթերը գրանցվում են որպես հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքերը: Ձեռքբերման և վերավաճառքի գների տարբերությունն իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե հետադարձ վաճառքի պայմանագրով ձեռք բերված ակտիվները վաճառվում են երրորդ անձանց, արժեթղթերը վերադարձնելու պարտավորությունն արտացոլվում է որպես առևտրական նպատակով պահվող պարտավորություն և չափվում է իրական արժեքով:

(ժ) Հիմնական միջոցներ

(i) Սեփական ակտիվներ

Հիմնական միջոցների միավորները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները, բացառությամբ շենքերի, որոնք հաշվառվում են վերագնահատված արժեքով, ինչպես ներկայացված է ստորև:

(ii) Վերագնահատում

Հողը և շենքերը ենթակա են վերագնահատման կանոնավոր հիմունքով: Վերագնահատման հաճախականությունը կախված է վերագնահատման ենթակա հողի և շենքերի իրական արժեքների փոփոխություններից: Եթե հողի և շենքի հաշվեկշռային արժեքը վերագնահատման հետևանքով աճում է, աճը ճանաչվում է որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք: Սակայն եթե այդ աճը վերականգնում է նույն ակտիվի շահույթում կամ վնասում ճանաչված նախկին վերագնահատումների արդյունքում առաջացած նվազումը, ապա այն ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Եթե հողի և շենքի հաշվեկշռային արժեքը վերագնահատման հետևանքով նվազում է, նվազումը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Սակայն եթե այդ նվազումը վերականգնում է նույն ակտիվի սեփական կապիտալում որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք ճանաչված նախկին վերագնահատումների արդյունքում առաջացած աճը, ապա այն ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում:

(ի) Բաժնետիրական կապիտալ

(i) Սովորական բաժնետոմսեր

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Սովորական բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի օպցիոնների թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսումները, ներառյալ հարկերը, ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազեցում:

(ii) Արտոնյալ բաժնետոմսեր

Զմարվող արտոնյալ բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ, քանի որ նախատեսում են հայեցողական շահաբաժինների վճարում, չեն ներառում դրամական միջոցներ կամ այլ ֆինանսական ակտիվներ տրամադրելու պարտականություններ և չեն պահանջում Բանկի փոփոխական թվով բաժնային գործիքների մարում: Այդ բաժնետոմսերի գծով հայեցողական շահաբաժինները ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի բաշխումներ՝ Բանկի բաժնետերերի հաստատմամբ:

(iii) Շահաբաժիններ

Շահաբաժիններ հայտարարելու և վճարելու Բանկի կարողությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կանոնակարգերով:

Սովորական բաժնետոմսերի գծով շահաբաժիններն արտացոլվում են որպես չբաշխված շահույթի բաշխում այն ժամանակաշրջանում, երբ հայտարարվում են:

(լ) Առգրավված գրավ

Առգրավված գույքը հաշվառվում է սկզբնական արժեքից և գուտ իրացման արժեքից նվազագույնով:

(իւ) Սեզմենտային հաշվետվություններ

Գործառնական սեզմենտը Բանկի բաղադրիչ է, որը ներգրավված է ձեռնարկատիրական գործունեություններում, որոնցից կարող է վաստակել հասույթներ և կրել ծախսեր (ներառյալ Բանկի այլ բաղադրիչների հետ գործառնություններից հասույթները և ծախսերը), որի գործառնական արդյունքները կանոնավոր կերպով վերանայվում են գլխավոր գործառնական որոշում կայացնողի կողմից՝ սեզմենտին միջոցների բաշխման վերաբերյալ որոշում կայացնելու և դրա գործունեության արդյունքները գնահատելու նպատակով, և որի գծով առկա է առանձին ֆինանսական տեղեկատվություն: Բանկի սեզմենտային հաշվետվությունները հիմնված են հետևյալ գործառնական սեզմենտների վրա՝ ֆիզիկական անձանց մատուցվող ծառայություններ, իրավաբանական անձանց մատուցվող ծառայություններ, բանկային ներդրումային ծառայություններ և թվային բանկինգ (2023թ-ին՝ ֆիզիկական անձանց մատուցվող ծառայություններ, իրավաբանական անձանց մատուցվող ծառայություններ, ներդրումային բանկային ծառայություններ և թվային բանկային ծառայություններ):

(ծ) Հարկում

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի հոդվածներին կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված բաժնետերերի հետ գործարքներին, որի դեպքում շահութահարկը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը հարկի այն գումարն է, որն ակնկալվում է վճարել տարվա հարկվող եկամտի գծով՝ կիրառելով այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և ներառում է նախորդ տարիների համար վճարման ենթակա հարկի գծով ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները ճանաչվում են ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլվելու նպատակով որոշվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չեն ճանաչվում այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման ժամանակ, որն ազդեցություն չունի ոչ հաշվապահական և ոչ հարկվող շահույթի կամ վնասի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվներ ճանաչվում են չօգտագործված հարկային վնասների, չօգտագործված հարկային զեղչերի և նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով այն չափով, որով հավանական է, որ Բանկն ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց դրանք կարող են օգտագործվել: Ապագա հարկվող շահույթը որոշվում է հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների մարումից առաջացող գումարի հիման վրա: Եթե հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների գումարը բավարար չէ հետաձգված հարկային ակտիվն ամբողջությամբ ճանաչելու համար, դիտարկվում է գոյություն ունեցող ժամանակավոր տարբերությունների մարումներով ճշգրտված ապագա հարկվող շահույթը, որը որոշվում է Բանկի գործարար ծրագրերի հիման վրա: Հետաձգված հարկային ակտիվները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և նվազեցվում են այն չափով, որով այնևս հավանական չէ, որ համապատասխան հարկային օգուտը կիրացվի: Այդ նվազեցումները վերականգնվում են, եթե մեծանում է ապագա հարկվող շահույթ ստանալու հավանականությունը:

Չճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվները վերագնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և ճանաչվում են այն չափով, որով հավանական է, որ Բանկն ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող է դրանք օգտագործվել:

Հետաձգված հարկը չափվում է օգտագործելով հարկի այն դրույքները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջիններս հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների չափումն արտացոլում է այն հարկային հետևանքները, որոնք կառաջանան կախված այն եղանակից, որով Բանկը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

(կ) Դեռևս չկիրառվող նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Մի շարք նոր ստանդարտներ գործում են 2024թ. հունվարի 1-ից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար, և թույլատրվում է այդ ստանդարտների վաղաժամ կիրառումը: Այնուամենայնիվ, այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս Բանկը վաղաժամ չի կիրառել նոր կամ փոփոխված ստանդարտները:

(i) ՖՀՄՍ 18 «Տեղեկատվության ներկայացում և բացահայտում ֆինանսական հաշվետվություններում»

ՖՀՄՍ 18-ը կփոխարինի ՀՀՄՍ 1 «Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացում» և կկիրառվի 2027թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: Նոր ստանդարտը ներկայացնում է հետևյալ հիմնական նոր պահանջները.

- Կազմակերպություններից պահանջվում է շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվությունում բոլոր եկամուտները և ծախսերը դասակարգել ըստ հինգ դասերի՝ գործառնական, ներդրումային, ֆինանսավորման, ընդհատված գործառնություններ և շահութահարկ: Կազմակերպություններից նաև պահանջվում է ներկայացնել նոր սահմանված գործառնական շահույթի ենթագումարը: Կազմակերպության գույտ շահույթը չի փոխվի:
- Ղեկավարության կողմից սահմանված կատարողականի չափորոշիչները բացահայտվում են ֆինանսական հաշվետվությունների մեկ ծանոթագրությունում:
- Տրվում է ընդլայնված ուղեցույց ֆինանսական հաշվետվություններում տեղեկատվությունը խմբավորելու վերաբերյալ:

Բացի այդ բոլոր կազմակերպություններից պահանջվում է օգտագործել գործառնական շահույթի ենթագումարը որպես մեկնարկային կետ դրամական հոսքերի մասին հաշվետվության համար՝ անուղղակի մեթոդով գործառնական գործունեության դրամական հոսքերը ներկայացնելիս:

Ներկայումս Բանկը գնահատում է նոր ստանդարտի ազդեցությունը, մասնավորապես, շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվության, դրամական հոսքերի մասին հաշվետվության կառուցվածքի և ղեկավարության կողմից սահմանված կատարողականի չափորոշիչների համար պահանջվող լրացուցիչ բացահայտումների հետ կապված: Բանկը նաև գնահատում է ազդեցությունը ֆինանսական հաշվետվություններում տեղեկատվության խմբավորման վրա, այդ թվում այն հոդվածների համար, որոնք ներկայումս նշվում են որպես «այլ»:

(ii) Այլ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներ

Ստորև ներկայացված նոր կամ փոփոխված ստանդարտներն ըստ ակնկալիքների նշանակալի ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- Փոխանակման հնարավորության բացակայություն (ՀՀՄՍ 21-ի փոփոխություններ)
- Ֆինանսական գործիքների դասակարգում և չափում (ՖՀՄՍ 9-ի և ՖՀՄՍ 7-ի փոփոխություններ)

5 Զուտ տոկոսային եկամուտ

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Տոկոսային եկամուտ՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով		
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ		
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	23,545,841	18,602,930
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	3,608,903	3,463,352
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	3,330,043	2,873,836
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	1,283,995	1,671,902
Այլ	9,793	8,985
	31,778,575	26,621,005
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ		
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	4,746,578	2,239,634
Տոկոսային եկամուտ՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով	36,525,153	28,860,639
Այլ տոկոսային եկամուտ		
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	671,209	186,621
Ընդամենը տոկոսային եկամուտ	37,196,362	29,047,260
Տոկոսային ծախս		
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	12,587,390	9,530,438
Այլ փոխառու միջոցներ և ստորադաս փոխառություններ	3,785,155	2,996,026
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	1,671,911	1,157,491
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	689,574	63,058
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	181,170	37,630
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	123,915	103,786
Ընդամենը տոկոսային ծախս	19,039,115	13,888,429
Զուտ տոկոսային եկամուտ	18,157,247	15,158,831

6 Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով գույք եկամուտ

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ		
Պլաստիկ քարտերով գործառնություններ	8,141,779	5,250,213
Կանխիկ և անկանխիկ գործառնությունների վճարներ	2,462,477	1,532,067
Դրամական փոխանցումներ	772,699	531,965
Հաշիվների սպասարկում և հեռավար համակարգի ծառայություններ	540,184	510,864
Երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ	222,074	90,294
Այլ	113,041	52,506
Ընդամենը միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	12,252,254	7,967,909
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախս		
Պլաստիկ քարտերով գործառնություններ	7,013,098	4,109,903
Կանխիկ և անկանխիկ գործառնությունների վճարներ	2,593,376	1,299,511
Դրամական փոխանցումներ	228,617	247,324
Այլ	3,368	6,294
Ընդամենը միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախս	9,838,459	5,663,032
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով գույք եկամուտ	2,413,795	2,304,877

(ա) Հասույթ հաճախորդների հետ պայմանագրերից

Բանկի հաճախորդների հետ պայմանագրերից ստացվող հասույթը հիմնականում ներառում է միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտը: Բանկը միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով հասույթը ճանաչում է ժամանակի որոշակի պահին: 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ճանաչված հաճախորդների հետ պայմանագրերից ստացվող հասույթը ներառում է:

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	12,252,254	7,967,909

(բ) Պայմանագրերի գծով մնացորդներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդների հետ պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքերի վերաբերյալ:

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Այլ ակտիվների կազմում ներառված դեբիտորական պարտքեր	36,371	65,028

7 Չուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Չուտ օգուտ սփռված գործարքներից	9,218,088	6,431,157
Չուտ օգուտ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից	1,218,697	1,283,818
	10,436,785	7,714,975

8 Այլ գործառնական եկամուտ

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Ստացված տույժեր և տուգանքներ	455,691	615,033
Դատական ծախսերի հատուցում	20,870	31,186
Չուտ օգուտ այլ ակտիվների օտարումից	16,616	216
Եկամուտ վարձակալության պայմանագրերի փոփոխությունից	12,264	20,161
Այլ	63,549	67,908
	568,990	734,504

9 Ուղղակի բանկային ծախսեր

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Ավանդների հատուցումը երաշխավորող պետական հիմնադրամի գծով ծախսեր	702,792	682,265
Ինկասացիոն ծառայությունների ծախսեր	200,759	83,757
Քեշբեքի գծով ծախսեր	127,860	89,505
Վարկային ռեզիստրի, այլ գործառնական համակարգերի և այլ հարթակների օգտագործման ծախսեր	122,840	108,938
Ֆինանսական հաշտարարի գծով ծախսեր	44,564	35,122
Պահառուական ծառայությունների ծախսեր	35,717	27,045
Քարտերի թողարկման և առաքման ծախսեր	33,731	28,913
Բանկային գործառնությունների ապահովագրության ծախսեր	27,759	21,338
Բրոքերային ծառայությունների վճարներ	21,053	19,454
Հիմնական միջոցների արժեզրկումից առաջացած կորուստներ	18,471	-
Վճարների հատուցում հաճախորդներին վարկերի վաղաժամ մարման հետ կապված	12,262	22,964
Վարկերը ներելու հետ կապված ծախսեր	6,086	80,258
Այլ	131,682	112,888
	1,485,576	1,312,447

10 Ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից զուտ կորուստներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում գրանցված ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից կորուստները:

հազ. դրամ	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	10,775	-	-	10,775
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառվածքներ	28,246	-	-	28,246
Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	(11,210)	90,459	(751,840)	(672,591)
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	8,888	-	-	8,888
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	42,602	-	-	42,602
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	126,811	-	-	126,811
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	(29,102)	-	-	(29,102)
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	5,348	-	-	5,348
Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր	11,759	-	-	11,759
Ընդամենը ծախս պարտքային կորուստների գծով	194,117	90,459	(751,840)	(467,264)

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում գրանցված ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից կորուստները:

հազ. դրամ	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(17,637)	-	-	(17,637)
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառվածքներ	85,506	-	-	85,506
Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	18,313	48,903	523,237	590,453
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	7,077	-	-	7,077
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	39,897	-	-	39,897
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	19,508	-	-	19,508
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	28,148	-	-	28,148
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	(6,445)	-	-	(6,445)
Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր	(14,103)	-	-	(14,103)
Ընդամենը ծախս պարտքային կորուստների գծով	160,264	48,903	523,237	732,404

11 Անձնակազմի գծով ծախսեր

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Աշխատակիցների հատուցումներ, ներառյալ դրանց գծով հարկերը	7,547,261	6,184,761
Անձնակազմի վերապատրաստման ծախսեր	95,101	75,753
Անձնակազմի գծով այլ ծախսեր	212,795	160,049
	7,855,157	6,420,563

12 Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Գովազդ և հանրային կապեր	1,399,671	929,103
Ոչ նյութական ակտիվների սպասարկման ծախսեր	783,836	588,405
Հիմնական միջոցների վերանորոգում և սպասարկում	309,388	278,992
Հարկեր (բացառությամբ շահութահարկի), տուրքեր	215,229	168,480
Խորհրդատվական և այլ ծառայություններ*	209,996	334,586
Ներկայացուցչական և կազմակերպչական ծախսեր	145,044	120,446
Անվտանգության ծառայություն	127,388	108,359
Կապի ծառայության ծախսեր	109,136	77,834
Կարճաժամկետ և փոքրաթեք ակտիվների վարձակալության ծախսեր	96,161	70,151
Վարկերի վերադարձման գծով ծախսեր	94,094	137,405
Ապահովագրության ծախսեր	75,946	70,046
Գրասենյակային ծախսեր	67,037	87,547
Այլ	84,815	72,092
	3,717,741	3,043,446

* 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա խորհրդատվական և այլ ծառայությունների կազմում ներառված է Բանկի 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ՖՀՄՍ համաձայն պատրաստված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի արժեքը՝ 32,000 հազար դրամի չափով (2023թ-ին՝ Բանկի 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ՖՀՄՍ համաձայն պատրաստված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի արժեքը՝ 35,000 հազար դրամի չափով) և այլ ոչ աուդիտորական ծառայությունների արժեքը՝ 9,800 հազար դրամի չափով (2023թ-ին՝ 73,856 հազար դրամ), որոնք վճարվել են/ենթակա են վճարման աուդիտորական կազմակերպությանը: Նշված գումարները չեն ներառում ԱԱՀ:

13 Շահութահարկի գծով ծախս

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	2,747,865	2,013,567
Նախորդ տարիների շահութահարկի գծով ճշգրտում	-	84,024
Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություններ՝ ժամանակավոր տարբերությունների առաջացման և հակադարձման արդյունքում	434,410	280,898
Ընդամենը ծախս շահութահարկի գծով	3,182,275	2,378,489

2024թ-ին ընթացիկ հարկի գծով կիրառելի հարկի դրույքաչափը կազմում է 18% (2023թ. համեմատ փոփոխություն տեղի չի ունեցել):

Արդյունավետ հարկային դրույքաչափի համադրում դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

	2024թ. հազ. դրամ	%	2023թ. հազ. դրամ	%
Շահույթ մինչև շահութահարկով հարկումը	17,791,470		13,414,469	
Շահութահարկ՝ հաշվարկված հարկի կիրառելի դրույքաչափով	3,202,465	18.0	2,414,604	18.0
Նախորդ տարիների շահութահարկի գծով նշգրտում	-	-	84,024	0.6
Չհարկվող եկամուտ	(20,190)	(0.1)	(120,139)	(0.9)
Ընդամենը ծախս շահութահարկի գծով	3,182,275	17.9	2,378,489	17.7

(ա) Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլելու նպատակով որոշված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակներով օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերություններն առաջացնում են գուտ հետաձգված հարկային պարտավորություններ 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Ստորև ներկայացված են ժամանակավոր տարբերությունների փոփոխությունները 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների ընթացքում:

հազ. դրամ	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2024թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(10,421)	1,940	-	(8,481)
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	573	962	-	1,535
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառություններ	(3,045)	686	-	(2,359)
Ներդրումային արժեթղթեր	173,145	6,620	(294,216)	(114,451)
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	(706,928)	(400,283)	-	(1,107,211)
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	(928,181)	30,323	(156,356)	(1,054,214)
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	(189,918)	(13,262)	-	(203,180)
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	207,014	10,574	-	217,588
Այլ ակտիվներ	3,977	(32,501)	-	(28,524)
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	(14,220)	(60,848)	-	(75,068)
Այլ փոխառու միջոցներ	(59,490)	2,709	-	(56,781)
Այլ պարտավորություններ	75,442	18,670	-	94,112
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	(1,452,052)	(434,410)	(450,572)	(2,337,034)

հազ. դրամ	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2023թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(6,325)	(4,096)	-	(10,421)
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	(590)	1,163	-	573
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	3,882	(6,927)	-	(3,045)
Ներդրումային արժեթղթեր	377,668	(3,799)	(200,724)	173,145
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(584,252)	(122,676)	-	(706,928)
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	(720,472)	(207,709)	-	(928,181)
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	(193,940)	4,022	-	(189,918)
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	209,886	(2,872)	-	207,014
Այլ ակտիվներ	(10,638)	14,615	-	3,977
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	(8,603)	(5,617)	-	(14,220)
Այլ փոխառու միջոցներ	(33,646)	(25,844)	-	(59,490)
Այլ պարտավորություններ	(3,400)	78,842	-	75,442
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	(970,430)	(280,898)	(200,724)	(1,452,052)

Գործող հարկային օրենսդրության համաձայն՝ նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները մարման ժամկետ չունեն։ Հետաձգված հարկային ակտիվները ճանաչվել են այնքանով, որքանով հավանական է, որ առկա կլինի սպազա հարկվող շահույթ, որի դիմաց Բանկը կկարողանա օգտագործել դրանցից ստացված օգուտները։

14 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Կանխիկը դրամարկղում	19,315,034	20,752,867
Նոստրո հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	50,308,352	34,298,539
Նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում		
– Aa1-ից Aa3 վարկանիշով	18,198	3,483,778
– A1-ից A3 վարկանիշով	1,529,457	-
– Baa1-ից Baa3 վարկանիշով	484,007	814,941
– Ba1-ից Ba3 վարկանիշով	9,179,369	525,426
– B1-ից B3 վարկանիշով	67,483	9,756
– վարկանիշ չունեցող	2,281,348	1,067,440
Ընդամենը նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում	13,559,862	5,901,341
Ընդամենը համախառն դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	83,183,248	60,952,747
Պարտքային կորստի պահուստ	(25,789)	(15,014)
Ընդամենը զուտ դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	83,157,459	60,937,733

Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների պարտքային որակը բացահայտելիս Բանկն օգտագործում է «Moody's» վարկանիշային գործակալության վարկանիշները: 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարկանիշ չունեցող բանկերում պահվող նոստրո հաշիվների մնացորդում ներառված է չորս բանկերում պահվող 1,571,853 հազար դրամ մնացորդը, որոնց «Fitch» վարկանիշային գործակալության արտաքին վարկանիշները համապատասխանում են «Moody's» վարկանիշային գործակալության Baa3 և Ba3 վարկանիշներին (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ երեք բանկերում պահվող 563,757 հազար դրամ մնացորդը, որոնց «Fitch» վարկանիշային գործակալության արտաքին վարկանիշը համապատասխանում էր «Moody's» վարկանիշային գործակալության Ba1-Ba3 վարկանիշին):

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարկանիշ չունեցող բանկերում պահվող նոստրո հաշիվների մնացորդում ներառված է օտարերկրյա բանկում պահվող 315,208 հազար դրամ մնացորդը, որի վարկանիշը ղեկավարության գնահատմամբ համապատասխանում է «Moody's» վարկանիշային գործակալության Aa2 վարկանիշին:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներն ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ և չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի տեղաբաշխված միջոցներ մեկ բանկում, բացի ՀՀ ԿԲ-ից (2023թ-ին Բանկը չունեւր տեղաբաշխված միջոցներ որևէ բանկում, բացի ՀՀ ԿԲ-ից), որոնց մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ մնացորդները կազմում են 9,098,346 հազար դրամ:

ՀՀ ԿԲ-ում պահվող նոստրո հաշիվները վերաբերում են վճարահաշվարկային գործունեությանը (տես Ծանոթագրություն 16) և անհրաժեշտության դեպքում կարող են ելքագրվել:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2024թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	15,014	-	-	15,014
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	(15,014)	-	-	(15,014)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	25,789	-	-	25,789
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	25,789	-	-	25,789
հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	32,651	-	-	32,651
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	(32,651)	-	-	(32,651)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	15,014	-	-	15,014
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	15,014	-	-	15,014

15 Ներդրումային արժեթղթեր

(ա) Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ		
Հայաստանի Հանրապետության պետական արժեթղթեր	42,588,734	30,190,240
Ընդամենը պետական պարտատոմսեր	42,588,734	30,190,240
Կորպորատիվ պարտատոմսեր		
– Ba1-ից Ba3 վարկանիշով	1,201,776	-
– B1-ից B3 վարկանիշով	267,894	-
– վարկանիշ չունեցող	315,028	320,080
Ընդամենը կորպորատիվ պարտատոմսեր	1,784,698	320,080
Բաժնային ներդրումներ		
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	309,465	42,825
Ընդամենը Բանկի կողմից պահվող իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	44,682,897	30,553,145
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերով գրավադրված		
Հայաստանի Հանրապետության պետական արժեթղթեր	17,910,915	6,181,126
Ընդամենը վաճառքի և հետգնման պայմանագրերով գրավադրված իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	17,910,915	6,181,126
Ընդամենը իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	62,593,812	36,734,271

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի պարտքային որակը բացահայտելիս Բանկն օգտագործում է «Moody's» վարկանիշային գործակալության վարկանիշները:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերն ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար: Կորստի պահուստը չի ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, քանի որ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթերի հաշվեկշռային արժեքը վերջիններիս իրական արժեքն է:

հազ. դրամ	2024թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	75,552	-	-	75,552
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում, ներառյալ մարումները	34,656	-	-	34,656
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	92,155	-	-	92,155
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	202,363	-	-	202,363

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	56,044	-	-	56,044
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում, ներառյալ մարումները	(23,471)	-	-	(23,471)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	42,979	-	-	42,979
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	75,552	-	-	75,552

(i) Որպես իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող նախորոշված չգնանշվող բաժնային արժեթղթեր

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներում ներառված են ստորև ներկայացված չգնանշվող բաժնային արժեթղթերը:

Անվանումը	Գրանցման երկիրը	Հիմնական գործունեությունը	Վերահսկվող %		2024թ.	2023թ.
			2024թ.	2023թ.	հազ. դրամ	հազ. դրամ
ԱրՔա	Հայաստանի Հանրապետություն	Վճարային համակարգ	1.25	1.25	77,357	10,717
«ԱԶՈԱ Զրեդիտ Ռեփորթինգ» ՓԲԸ	Հայաստանի Հանրապետություն	Վարկային բյուրո	5.9	5.9	32,108	32,108
	Հայաստանի Հանրապետություն	Ազգային նույնականացման հարթակ	8.33	-	200,000	-
					309,465	42,825

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներդրումները ներառում են պարտադիր բաժնետոմսերը ֆոնդային բորսաներում և վարկային բյուրոներում: Բանկի ղեկավարությունը գտնում է, որ այդ գործիքների գնահատված իրական արժեքները մոտարկվում են դրանց սկզբնական արժեքներին 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

(բ) Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ		
Հայաստանի Հանրապետության պետական արժեթղթեր	21,100,162	25,705,479
Հայաստանի Հանրապետության պետական եվրապարտատոմսեր	6,193,233	5,394,322
Aaa վարկանիշով օտարերկրյա պետությունների պետական արժեթղթեր	-	14,097,950
Ընդամենը պետական պարտատոմսեր	27,293,395	45,197,751
Հայկական ընկերությունների կորպորատիվ պարտատոմսեր		
– Ba1-ից Ba3 վարկանիշով	4,242,055	3,025,840
– վարկանիշ չունեցող	-	1,008,462
Ընդամենը կորպորատիվ պարտատոմսեր	4,242,055	4,034,302
Ընդամենը պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ	31,535,450	49,232,053
Ընդամենը համախառն ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	31,535,450	49,232,053
Պարտքային կորստի պահուստ	(133,514)	(90,912)
Ընդամենը զուտ ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	31,401,936	49,141,141

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի պարտքային որակը բացահայտելիս Բանկն օգտագործում է «Moody's» վարկանիշային գործակալության վարկանիշները: 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարկանիշ չունեցող՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի մնացորդում ներառված է հայկական ընկերությունում պահվող 1,008,462 հազար դրամ մնացորդը, որի «Fitch» վարկանիշային գործակալության արտաքին վարկանիշը համապատասխանում է «Moody's» վարկանիշային գործակալության Ba3 վարկանիշին:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, բացառությամբ ՀՀ կառավարության, Բանկը չունի պայմանագրի կողմ, որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը (2023թ-ին Բանկը չունեք այդպիսի պայմանագրի կողմ, բացառությամբ ՀՀ կառավարության):

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերն ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2024թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	90,912	-	-	90,912
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում, ներառյալ մարումները	37,062	-	-	37,062
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	5,540	-	-	5,540
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	133,514	-	-	133,514

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	51,015	-	-	51,015
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում, ներառյալ մարումները	12,914	-	-	12,914
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	26,983	-	-	26,983
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	90,912	-	-	90,912

(գ) **Որպես իրական արժեքով շահույթի կան վնասի միջոցով չափվող նախորոշված ներդրումային արժեթղթեր**

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Բաժնային արժեթղթեր	106,807	-

16 **Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ**

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Պահանջներ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ		
Վարկային քարտերով գործառնությունների համար դեպոնացված միջոց ՀՀ ԿԲ-ում	2,610,000	3,607,500
Ավանդ ՀՀ ԿԲ-ում, պարտադիր պահուստներ	22,682,106	22,438,845
Վարկային քարտերով գործառնությունների համար դեպոնացված միջոց այլ ֆինանսական կազմակերպություններում	178,496	93,338
Պետական դեպոզիտարիայում պահվող մնացորդներ	-	2,896,229
Այլ բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և ավանդներ		
Հայկական բանկեր		
– Ba1-ից Ba3 վարկանիշով	-	2,247,231
– վարկանիշ չունեցող	6,758,455	4,863,349
Այլ բանկեր և ֆինանսական կազմակերպություններ		
– վարկանիշ չունեցող	1,919,019	4,741,940
Ընդամենը այլ բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և ավանդներ	8,677,474	11,852,520
Ընդամենը բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված համախառն վարկեր և փոխատվություններ	34,148,076	40,888,432
Պարտքային կորստի պահուստ	(151,903)	(123,657)
Ընդամենը բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված գուտ վարկեր և փոխատվություններ	33,996,173	40,764,775

Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխառվածությունների պարտքային որակը բացահայտելիս Բանկն օգտագործում է «Moody's» վարկանիշային գործակալության վարկանիշները: Բանկի գնահատմամբ վարկանիշ չունեցող հայկական բանկերին տրված վարկերի և ավանդների պարտքային ռիսկը մոտավորապես համապատասխանում է «Moody's» վարկանիշային գործակալության B1 վարկանիշին: 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարկանիշ չունեցող այլ բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և ավանդների մնացորդում ներառված են ֆինանսական կազմակերպությունների 144,862 հազար դրամ գումարով մնացորդները, որոնց «Fitch» վարկանիշային գործակալության արտաքին վարկանիշները համապատասխանում են «Moody's» վարկանիշային գործակալության Baa3 վարկանիշին (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներառված էին ֆինանսական կազմակերպությունների 1,147,654 հազար դրամ և 2,875,230 հազար դրամ գումարով մնացորդները, որոնց «Fitch» վարկանիշային գործակալության արտաքին վարկանիշները համապատասխանում էին «Moody's» վարկանիշային գործակալության համապատասխանաբար Aa3 և Ba1 վարկանիշներին):

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարկանիշ չունեցող այլ բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և ավանդների մնացորդում ներառված էր 1,301,338 հազար դրամ գումարը, որի վարկանիշը ղեկավարության գնահատմամբ մոտավորապես համապատասխանում է «Moody's» վարկանիշային գործակալության Caa1 վարկանիշին: Մնացորդը պահվում էր ռուսական բանկում և ելքագրվել է տարեվերջից հետո:

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերում և ավանդներում ներառված էր մեկ պայմանագրի կողմի 2,875,230 հազար դրամի չափով ավանդը, որի գումարը դեռ չի փոխանցվել պայմանագրի կողմին և գրանցվել է որպես պարտավորություն բանկերի ավանդների և մնացորդների կազմում (Ծանոթագրություն 22):

(ա) Մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում

Վարկային քարտերով գործառնությունների համար ՀՀ ԿԲ-ում դեպոնացված միջոցը ոչ տոկոսակիր ավանդ է, որը հաշվարկվում է ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կանոնակարգերի համաձայն և որից միջոցների ելքագրումը սահմանափակված է:

Բանկերից պահանջվում է ՀՀ ԿԲ-ում պահել կանխիկ ավանդ (պարտադիր պահուստ) ներգրավված միջոցների համար: ՀՀ դրամով ներգրավված միջոցների համար պարտադիր պահուստը կազմում է 4% (2023թ-ին՝ 4%) և ամբողջությամբ պահվում է ՀՀ դրամով: Արտարժույթով ներգրավված միջոցների համար պարտադիր պահուստը կազմում է 18%, որից 6%-ը պահվում է ՀՀ դրամով, իսկ 12%-ը՝ ներգրավված միջոցների համապատասխան արտարժույթով (2023թ-ին՝ 6%՝ ՀՀ դրամով և 12%՝ ներգրավված միջոցների համապատասխան արտարժույթով): ՀՀ դրամով պահվող ավանդը ելքագրելու Բանկի իրավունքը չի սահմանափակվում օրենսդրությամբ, սակայն եթե Բանկը չի ապահովում պահուստի նվազագույն միջին ամսական գումարը, վերջինիս նկատմամբ կարող են կիրառվել պատժամիջոցներ: ՀՀ դրամով պահվող պարտադիր պահուստները դասակարգվում են որպես դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ (տես Ծանոթագրություն 14), քանի որ կարող են ելքագրվել անհրաժեշտության դեպքում:

Արտարժույթով պահվող պարտադիր պահուստի համար Բանկը պարտավոր է ապահովել նվազագույն մնացորդ յուրաքանչյուր օրվա վերջում: Այդ պահուստները չեն համարվում դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ և ներառված են բանկերին տրված վարկերի և փոխառվածությունների կազմում:

(բ) Բանկերին տրված վարկերի և փոխառվածությունների կենտրոնացում

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի, Բանկը չունի որևէ պայմանագրի կողմ, որի գծով մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

Բանկերին տրված վարկերը և փոխառվածությունները ժամկետանց կամ արժեզրկված չեն և ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Բանկերին տրված բոլոր վարկերը և փոխառվածությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ամորտիզացված արժեքով չափվող՝ բանկերին տրված վարկերի և փոխատվությունների գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2024թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող՝ բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	123,657	-	-	123,657
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում, ներառյալ մարումները	(123,657)	-	-	(123,657)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	151,903	-	-	151,903
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	151,903	-	-	151,903
հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող՝ բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	38,151	-	-	38,151
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում, ներառյալ մարումները	(38,151)	-	-	(38,151)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	123,657	-	-	123,657
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	123,657	-	-	123,657

17 Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Վարկանիշ չունեցող միջին չափի հայկական բանկերից ստացվելիք գումարներ	679,219	411,943
Վարկանիշ չունեցող փոքր և միջին չափի այլ հայկական ֆինանսական կազմակերպություններից ստացվելիք գումարներ	45,059,621	29,847,012
Ընդամենը հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք համախառն գումարներ	45,738,840	30,258,955
Պարտքային կորստի պահուստ	(15,072)	(9,724)
Ընդամենը հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գուտ գումարներ	45,723,768	30,249,231

Ակտիվների համար որպես ապահովություն ընդունված գրավ

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարների դիմաց գրավադրված էին 49,087,390 հազար դրամ իրական արժեքով պետական արժեթղթերը (2023թ-ին՝ 31,972,194 հազար դրամ):

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ դրությամբ Բանկը չունի պայմանագրի կողմ, որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը (2023թ-ին Բանկն այդպիսի պայմանագրի կողմ չուներ):

Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարները վերագրելի են խոշոր հայկական բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին: Բոլոր գումարները դասված են 1-ին փուլ և չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Բանկի գնահատմամբ 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարկանիշ չունեցող՝ փոքր և միջին չափի հայկական ֆինանսական կազմակերպություններից ստացվելիք գումարների պարտքային ռիսկը մոտավորապես համապատասխանում է «Moody's» վարկանիշային գործակալության B1 արտաքին վարկանիշին:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարների գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2024թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	9,724	-	-	9,724
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում, ներառյալ մարումները	(9,724)	-	-	(9,724)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	15,072	-	-	15,072
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	15,072	-	-	15,072

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	16,169	-	-	16,169
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում, ներառյալ մարումները	(16,169)	-	-	(16,169)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	9,724	-	-	9,724
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	9,724	-	-	9,724

18 Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառվածություններ

	Ծնթգ.	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Իրավաբանական անձանց տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր			
Վարկեր խոշոր ընկերություններին	18(ա)	39,845,947	43,829,383
Վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	18(ա)	86,242,367	59,356,138
Վարկեր վարկային և ներդրումային կազմակերպություններին	18(ա)	7,390,036	7,849,754
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող համախառն վարկեր		133,478,350	111,035,275
Ֆիզիկական անձանց տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր			
Հիփոթեքային վարկեր	18(ա)	94,554,036	72,730,593
Սպառողական վարկեր	18(ա)	44,889,884	28,593,677
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող համախառն վարկեր		139,443,920	101,324,270
Ընդամենը հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող համախառն վարկեր		272,922,270	212,359,545
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	18(բ)	7,307,462	3,002,924
Պարտքային կորստի պահուստ		(3,323,286)	(3,611,104)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված գուտ վարկեր և փոխառվածություններ		276,906,446	211,751,365

(ա) Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքների սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2024թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	100,892,350	3,401,974	6,740,951	111,035,275
Սկզբնավորված նոր ակտիվներ	63,037,256	-	-	63,037,256
Մարված ակտիվներ	(38,324,995)	(199,168)	(380,059)	(38,904,222)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	5,037	(5,037)	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(254,562)	254,562	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(160,862)	(1,658,692)	1,819,554	-
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(169,395)	(169,395)
Վերադարձ	-	-	246,646	246,646
Ակտիվի գուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	(1,715,468)	(158,144)	106,402	(1,767,210)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	123,478,756	1,635,495	8,364,099	133,478,350

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	80,417,120	2,871,051	3,816,454	87,104,625
Սկզբնավորված նոր ակտիվներ	51,682,893	-	-	51,682,893
Մարված ակտիվներ	(30,172,631)	(572,449)	(304,470)	(31,049,550)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	410,485	(406,442)	(4,043)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(3,453,146)	3,484,160	(31,014)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(499,073)	(2,430,171)	2,929,244	-
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(646,804)	(646,804)
Վերադարձ	-	-	311,793	311,793
Ակտիվի գույտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	2,506,702	455,825	669,791	3,632,318
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	100,892,350	3,401,974	6,740,951	111,035,275

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է իրավաբանական անձանց տրված վարկերի գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2024թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	498,262	28,111	2,476,762	3,003,135
Տեղափոխում 1-ին փուլ	1,801	(1,801)	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(371)	371	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(195)	(9,325)	9,520	-
Կորստի պահուստի գույտ վերաչափում, ներառյալ մարումները	(271,811)	14,195	(446,563)	(704,179)
Սկզբնավորված նոր ֆինանսական ակտիվներ	312,507	-	-	312,507
Վերադարձ	-	-	246,646	246,646
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(169,395)	(169,395)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	540,193	31,551	2,116,970	2,688,714

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	312,536	242,688	1,284,491	1,839,715
Տեղափոխում 1-ին փուլ	9,604	(6,247)	(3,357)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(6,740)	6,740	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(42)	(235,815)	235,857	-
Կորստի պահուստի գույտ վերաչափում, ներառյալ մարումները	(120,690)	20,745	1,059,287	959,342
Սկզբնավորված նոր ֆինանսական ակտիվներ	303,594	-	-	303,594
Վերադարձ	-	-	311,793	311,793
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(411,309)	(411,309)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	498,262	28,111	2,476,762	3,003,135

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքների սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2024թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	100,477,732	388,590	457,948	101,324,270
Սկզբնավորված նոր ակտիվներ	66,514,526	-	-	66,514,526
Մարված ակտիվներ	(27,113,869)	(118,607)	(710,628)	(27,943,104)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	96,866	(59,340)	(37,526)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(557,573)	579,938	(22,365)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(434,946)	(198,771)	633,717	-
Վերադարձ	-	-	672,656	672,656
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(374,022)	(374,022)
Ակտիվի մնացորդի փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	(733,227)	44,230	(61,409)	(750,406)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	138,249,509	636,040	558,371	139,443,920

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	75,818,856	460,117	813,610	77,092,583
Սկզբնավորված նոր ակտիվներ	52,969,692	-	-	52,969,692
Մարված ակտիվներ	(28,337,359)	(209,950)	(865,310)	(29,412,619)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	244,018	(196,508)	(47,510)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(319,590)	351,967	(32,377)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(448,888)	(81,313)	530,201	-
Վերադարձ	-	-	1,137,506	1,137,506
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(770,130)	(770,130)
Ակտիվի մնացորդի փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	551,003	64,277	(308,042)	307,238
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	100,477,732	388,590	457,948	101,324,270

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2024թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	341,010	84,025	175,528	600,563
Տեղափոխում 1-ին փուլ	16,348	(10,277)	(6,071)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(4,284)	13,668	(9,384)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(10,466)	(49,878)	60,344	-
Կորստի պահուստի գույք վերաչափում, ներառյալ մարումները	(311,651)	76,264	(305,277)	(540,664)
Սկզբնավորված նոր ֆինանսական ակտիվներ	259,745	-	-	259,745
Վերադարձ	-	-	672,656	672,656
Տարվա ընթացքում դուրսգրված գումարներ	-	-	(374,022)	(374,022)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	290,702	113,802	213,774	618,278

հազ. դրամ

2023թ.

	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	431,538	139,658	334,474	905,670
Տեղափոխում 1-ին փուլ	91,395	(68,500)	(22,895)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(10,549)	18,081	(7,532)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(6,783)	(33,372)	40,155	-
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում, ներառյալ մարումները	(349,146)	28,158	(536,050)	(857,038)
Սկզբնավորված նոր ֆինանսական ակտիվներ	184,555	-	-	184,555
Վերադարձ	-	-	1,137,506	1,137,506
Տարվա ընթացքում դուրսգրված գումարներ	-	-	(770,130)	(770,130)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	341,010	84,025	175,528	600,563

(i) **Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի պարտքային որակը**

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Հաճախորդների վարկերի և փոխառությունների՝ ներքին վարկանիշային մոդելի վրա հիմնված պարտքային որակի վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 29-ում:

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Վարկեր խոշոր ընկերություններին				
- ոչ ժամկետանց	33,044,236	1,431,907	-	34,476,143
- ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	-	-	42,568	42,568
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	5,327,236	5,327,236
Ընդամենը համախառն վարկեր խոշոր ընկերություններին	33,044,236	1,431,907	5,369,804	39,845,947
Պարտքային կորստի պահուստ	(164,848)	(14,584)	(1,866,761)	(2,046,193)
Ընդամենը գուտ վարկեր խոշոր ընկերություններին	32,879,388	1,417,323	3,503,043	37,799,754
Վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին				
- ոչ ժամկետանց	82,749,362	54,257	20,993	82,824,612
- մինչև 30 օր ժամկետանց	295,122	80,583	1,763,225	2,138,930
- ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	-	68,748	-	68,748
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	1,210,077	1,210,077
Ընդամենը համախառն վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	83,044,484	203,588	2,994,295	86,242,367
Պարտքային կորստի պահուստ	(224,681)	(16,967)	(250,209)	(491,857)
Ընդամենը գուտ վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	82,819,803	186,621	2,744,086	85,750,510
Վարկեր վարկային և ներդրումային կազմակերպություններին				
- ոչ ժամկետանց	7,390,036	-	-	7,390,036
Ընդամենը համախառն վարկեր վարկային և ներդրումային կազմակերպություններին	7,390,036	-	-	7,390,036
Պարտքային կորստի պահուստ	(150,664)	-	-	(150,664)
Ընդամենը գուտ վարկեր վարկային և ներդրումային կազմակերպություններին	7,239,372	-	-	7,239,372
Ընդամենը համախառն վարկեր իրավաբանական անձանց	123,478,756	1,635,495	8,364,099	133,478,350
Ընդամենը գուտ վարկեր իրավաբանական անձանց	122,938,563	1,603,944	6,247,129	130,789,636

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Հիփոթեքային վարկեր				
– ոչ ժամկետանց	93,940,566	274,720	142,796	94,358,082
– մինչև 30 օր ժամկետանց	48,142	5,974	10,398	64,514
– ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	-	20,873	24,471	45,344
– ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	86,096	86,096
Ընդամենը համախառն հիփոթեքային վարկեր	93,988,708	301,567	263,761	94,554,036
Պարտքային կորստի պահուստ	(67,066)	(45,045)	(53,864)	(165,975)
Ընդամենը զուտ հիփոթեքային վարկեր	93,921,642	256,522	209,897	94,388,061
Սպառողական վարկեր ֆիզիկական անձանց*				
– ոչ ժամկետանց	44,166,815	162,627	38,205	44,367,647
– մինչև 30 օր ժամկետանց	93,986	29,980	26,345	150,311
– ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	-	141,866	20,464	162,330
– ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	209,596	209,596
Ընդամենը համախառն սպառողական վարկեր ֆիզիկական անձանց	44,260,801	334,473	294,610	44,889,884
Պարտքային կորստի պահուստ	(223,636)	(68,757)	(159,910)	(452,303)
Ընդամենը զուտ սպառողական վարկեր ֆիզիկական անձանց	44,037,165	265,716	134,700	44,437,581
Ընդամենը համախառն վարկեր ֆիզիկական անձանց	138,249,509	636,040	558,371	139,443,920
Ընդամենը զուտ վարկեր ֆիզիկական անձանց	137,958,807	522,238	344,597	138,825,642
Ընդամենը համախառն վարկեր հաճախորդներին	261,728,265	2,271,535	8,922,470	272,922,270
Ընդամենը զուտ վարկեր հաճախորդներին	260,897,370	2,126,182	6,591,726	269,615,278

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Վարկեր խոշոր ընկերություններին				
– ոչ ժամկետանց	36,464,183	1,724,724	552,259	38,741,166
– ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	-	-	2,042,779	2,042,779
– ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	3,045,438	3,045,438
Ընդամենը համախառն վարկեր խոշոր ընկերություններին	36,464,183	1,724,724	5,640,476	43,829,383
Պարտքային կորստի պահուստ	(246,811)	(12,233)	(2,347,412)	(2,606,456)
Ընդամենը զուտ վարկեր խոշոր ընկերություններին	36,217,372	1,712,491	3,293,064	41,222,927
Վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին				
– ոչ ժամկետանց	56,571,150	1,650,086	-	58,221,236
– մինչև 30 օր ժամկետանց	7,263	26,768	-	34,031
– ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	-	396	10,994	11,390
– ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	1,089,481	1,089,481
Ընդամենը համախառն վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	56,578,413	1,677,250	1,100,475	59,356,138
Պարտքային կորստի պահուստ	(150,922)	(15,878)	(129,350)	(296,150)
Ընդամենը զուտ վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	56,427,491	1,661,372	971,125	59,059,988

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Վարկեր վարկային և ներդրումային կազմակերպություններին				
– ոչ ժամկետանց	7,849,754	-	-	7,849,754
Ընդամենը համախառն վարկեր վարկային և ներդրումային կազմակերպություններին	7,849,754	-	-	7,849,754
Պարտքային կորստի պահուստ	(100,529)	-	-	(100,529)
Ընդամենը զուտ վարկեր վարկային և ներդրումային կազմակերպություններին	7,749,225	-	-	7,749,225
Ընդամենը համախառն վարկեր իրավաբանական անձանց	100,892,350	3,401,974	6,740,951	111,035,275
Ընդամենը զուտ վարկեր իրավաբանական անձանց	100,394,088	3,373,863	4,264,189	108,032,140
Հիփոթեքային վարկեր				
– ոչ ժամկետանց	72,221,297	158,193	199,101	72,578,591
– մինչև 30 օր ժամկետանց	11,315	23,017	13,678	48,010
– ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	-	41,403	-	41,403
– ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	62,589	62,589
Ընդամենը համախառն հիփոթեքային վարկեր	72,232,612	222,613	275,368	72,730,593
Պարտքային կորստի պահուստ	(39,537)	(26,080)	(57,247)	(122,864)
Ընդամենը զուտ հիփոթեքային վարկեր	72,193,075	196,533	218,121	72,607,729
Սպառողական վարկեր ֆիզիկական անձանց*				
– ոչ ժամկետանց	28,116,824	60,189	440	28,177,453
– մինչև 30 օր ժամկետանց	128,296	10,281	-	138,577
– ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	-	95,238	751	95,989
– ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	269	181,389	181,658
Ընդամենը համախառն սպառողական վարկեր ֆիզիկական անձանց	28,245,120	165,977	182,580	28,593,677
Պարտքային կորստի պահուստ	(301,473)	(57,945)	(118,281)	(477,699)
Ընդամենը զուտ սպառողական վարկեր ֆիզիկական անձանց	27,943,647	108,032	64,299	28,115,978
Ընդամենը համախառն վարկեր ֆիզիկական անձանց	100,477,732	388,590	457,948	101,324,270
Ընդամենը զուտ վարկեր ֆիզիկական անձանց	100,136,722	304,565	282,420	100,723,707
Ընդամենը համախառն վարկեր հաճախորդներին	201,370,082	3,790,564	7,198,899	212,359,545
Ընդամենը զուտ վարկեր հաճախորդներին	200,530,810	3,678,428	4,546,609	208,755,847

* Երկու հաշվետու ժամանակաշրջաններում ֆիզիկական անձանց տրված սպառողական վարկերը հիմնականում ներառում են վարկային քարտերը, առցանց սպառողական վարկերը և անշարժ գույքի և ոսկու գրավով սպառողական վարկերը:

(ii) Գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների վերլուծություն

Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր

Իրավաբանական անձանց տրված վարկերը ենթակա են պարտքային առումով գնահատման և արժեզրկման ստուգման անհատական հիմունքով: Իրավաբանական անձ հանդիսացող հաճախորդի ընդհանուր վճարունակությունը վերջինիս տրամադրված վարկի պարտքային որակի հիմնական ցուցանիշն է: Այնուամենայնիվ, գրավը տալիս է լրացուցիչ ապահովվածություն, և Բանկը որպես կանոն գրավ է պահանջում իրավաբանական անձանցից:

Վարկերի դիմաց հիմնականում գրավադրվում են անշարժ գույք, սարքավորումներ, պաշարներ և դրամական միջոցներ:

Ղեկավարությունը հետևում է գրավի շուկայական արժեքին, պահանջում է լրացուցիչ գրավ՝ հիմքում ընկած պայմանագրի համաձայն, և հետևում է ստացված գրավի շուկայական արժեքին՝ վարկի արժեզրկման գծով պահուստի բավարար լինելը ստուգելիս:

Ոչ ժամկետանց և ոչ արժեզրկված վարկերի վերադարձելիությունը ավելի շատ կախված է վարկառուների վճարունակությունից, քան գրավի արժեքից, և Բանկի համար պարտադիր չէ վերանայել գրավի արժեքի գնահատումը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր

Հիփոթեքային վարկերի դիմաց գրավադրվում է վարկի առարկա հանդիսացող անշարժ գույքը:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ սպառողական վարկերն ապահովված են անշարժ գույքով, շարժական գույքով, դրամական միջոցներով և ոսկով:

Ստորև ներկայացված է վարկային պորտֆելի վերլուծությունն ըստ գրավների:

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Անշարժ գույք	206,473,229	161,845,204
Ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	7,301,171	3,403,289
Շարժական գույքով և այլ հիմնական միջոցներ	10,285,654	7,967,117
Ներդրումային արժեթղթեր	1,859,132	-
Թանկարժեք մետաղներ, ոսկի	-	1,456,745
Այլ	5,241	1,526,381
Գրավով չապահովված	46,997,843	36,160,809
	272,922,270	212,359,545

Ստորև բերված աղյուսակներում ներկայացված է տեղեկատվություն 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 3-րդ փուլ դասված՝ հաճախորդներին տրված վարկերի համար որպես ապահովություն ծառայող գրավի վերաբերյալ:

**31 դեկտեմբերի
2024թ.**

հազ. դրամ	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Գրավի գնահատված շուկայական արժեք					Գրավով չապահով- ված գումար	Համապա- տասխան ԱՊԿ
		Անշարժ գույք	Ավտոմե- քենաներ	Սարքա- վորումներ	Ավելցուկ	Ընդամենը գրավ		
Վարկեր իրավաբանական անձանց	8,364,099	9,085,848	262,991	94,738	(1,591,616)	7,851,961	512,138	2,116,970
Հիփոթեքային վարկեր	263,761	457,055	-	-	(193,294)	263,761	-	53,864
Սպառողական վարկեր	294,610	95,500	-	-	(46,253)	49,247	245,363	159,910
Ընդամենը	8,922,470	9,638,403	262,991	94,738	(1,831,163)	8,164,969	757,501	2,330,744

**31 դեկտեմբերի
2023թ.**

հազ. դրամ	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Գրավի գնահատված շուկայական արժեք					Գրավով չապահով- ված գումար	Համապա- տասխան ԱՊԿ
		Անշարժ գույք	Ավտոմե- քենաներ	Սարքա- վորումներ	Ավելցուկ	Ընդամենը գրավ		
Վարկեր իրավաբանական անձանց	6,740,951	7,797,204	108,600	6,789,733	(8,149,136)	6,546,401	194,550	2,476,762
Հիփոթեքային վարկեր	275,368	472,700	-	-	(201,276)	271,424	3,944	57,247
Սպառողական վարկեր	182,580	191,921	-	-	(143,932)	47,989	134,591	118,281
Ընդամենը	7,198,899	8,461,825	108,600	6,789,733	(8,494,344)	6,865,814	333,085	2,652,290

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ յուրաքանչյուր վարկի համար բացահայտված գրավի արժեքը սահմանափակվում է այն վարկի անվանական արժեքով, որի համար ծառայում է որպես ապահովություն:

Առգրավված գրավ

2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում Բանկը ձեռք է բերել 75,223 հազար դրամ (2023թ-ին՝ 198,862 հազար դրամ) հաշվեկշռային արժեքով ակտիվներ՝ հաճախորդներին տրված վարկերի դիմաց գրավադրված միջոցների առգրավման միջոցով:

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Անշարժ գույք	1,360,456	1,518,724
Այլ	-	8,216
Ընդամենը առգրավված գրավ	1,360,456	1,526,940

Բանկը մտադիր է վաճառել այս ակտիվները հնարավորինս սեղմ ժամկետներում:

(ii) Վարկային պորտֆելի աշխարհագրական և ըստ տնտեսության ճյուղերի վերլուծություն

Վարկերը տրամադրվել են տնտեսության հետևյալ ճյուղերում գործունեություն իրականացնող հաճախորդներին.

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Ծինարարություն	39,222,923	24,585,775
Առևտուր	31,735,716	27,048,229
Արդյունաբերություն	22,895,919	18,669,843
Սննդի և խմիչքի արտադրություն	7,956,399	5,364,183
Ֆինանսներ և ներդրումներ	7,390,036	7,849,754
Հյուրանոցային և ռեստորանային ծառայություններ	7,313,562	6,289,663
Էներգետիկայի բնագավառ	6,282,803	6,847,592
Տրանսպորտ և կապ	5,192,271	6,400,752
Գյուղատնտեսություն	1,983,617	1,786,846
Մշակույթ և ժամանց	509,438	4,256,944
Այլ	2,995,666	1,935,694
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	139,443,920	101,324,270
	272,922,270	212,359,545
Պարտքային կորստի պահուստ	(3,306,992)	(3,603,698)
	269,615,278	208,755,847

(iii) Պարտքային ռիսկին ենթարկվածություն

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի վարկառուներ կամ կապակցված վարկառուների խմբեր, որոնց տրամադրված վարկերի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

(iv) Վարկերի մարման ժամկետներ

Վարկային պորտֆելը կազմող վարկերի մարման ժամկետների վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 29-ի (դ) կետում, որտեղ արտացոլված է հաշվետու ամսաթվից մինչև պայմանագրով նախատեսված վարկերի մարման ժամկետը մնացած ժամանակահատվածը:

(բ) Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Համախառն ներդրումներ ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներում		
Մինչև մեկ տարի ժամկետով	3,249,546	1,008,483
Մեկից երկու տարի ժամկետով	3,103,890	1,000,057
Երկուսից երեք տարի ժամկետով	1,939,033	948,551
Երեքից չորս տարի ժամկետով	683,050	485,344
Չորսից հինգ տարի ժամկետով	204,428	173,607
Ավելի քան հինգ տարի ժամկետով	-	16,832
	9,179,947	3,632,874
Չվաստակաձ ֆինանսական եկամուտ	(1,872,485)	(629,950)
Համախառն ներդրումներ ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներում	7,307,462	3,002,924
Արժեզրկման գծով պահուստ	(16,294)	(7,406)
Չուտ ներդրումներ ֆինանսական վարձակալությունում	7,291,168	2,995,518

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2024թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	7,406	-	-	7,406
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում, ներառյալ մարումները	(2,003)	-	-	(2,003)
Նոր ֆինանսական ակտիվներ	10,891	-	-	10,891
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	16,294	-	-	16,294

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	329	-	-	329
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում, ներառյալ մարումները	565	-	-	565
Նոր ֆինանսական ակտիվներ	6,512	-	-	6,512
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	7,406	-	-	7,406

(i) **Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների պարտքային որակը**

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների պարտքային որակի վերաբերյալ 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ				
- ոչ ժամկետանց	7,307,462	-	-	7,307,462
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք ընդամենը համախառն գումարներ	7,307,462	-	-	7,307,462
Պարտքային կորստի պահուստ	(16,294)	-	-	(16,294)
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք ընդամենը գուտ գումարներ	7,291,168	-	-	7,291,168

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների պարտքային որակի վերաբերյալ 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ				
– ոչ ժամկետանց	3,002,924	-	-	3,002,924
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք ընդամենը համախառն գումարներ	3,002,924	-	-	3,002,924
Պարտքային կորստի պահուստ	(7,406)	-	-	(7,406)
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք ընդամենը զուտ գումարներ	2,995,518	-	-	2,995,518

(ii) Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների կենտրոնացում

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի հաճախորդներ, որոնց մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

19 Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

հազ. դրամ	Հոդ և շենքեր	Վարձակա- ված գույքի բարելավում	Համակար- գիչներ և կապի սարքավո- րումներ	Փոխադրա- միջոցներ	Տնտեսա- կան գույք	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք							
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2024թ.	7,237,496	228,511	1,371,559	282,831	2,694,928	1,080,452	12,895,777
Ավելացումներ Օտարումներ/ դուրսգրումներ	-	113,462	245,722	130	612,643	374,647	1,346,604
Վերագնահատում	-	(2,201)	(13,226)	(56,912)	(40,890)	-	(113,229)
Կուտակված մաշվածության բացառում	847,327	-	-	-	-	-	847,327
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	(1,005,728)	-	-	-	-	-	(1,005,728)
Մաշվածություն և ամորտիզացիա							
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2024թ.	773,990	87,114	739,444	120,608	1,513,901	398,215	3,633,272
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	231,738	17,527	203,554	32,596	243,010	261,090	989,515
Օտարումներ/ դուրսգրումներ	-	(125)	(13,224)	(52,215)	(38,087)	-	(103,651)
Կուտակված մաշվածության բացառում	(1,005,728)	-	-	-	-	-	(1,005,728)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	-	104,516	929,774	100,989	1,718,824	659,305	3,513,408
Հաշվեկշռային արժեք Առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	7,079,095	235,256	674,281	125,060	1,547,857	795,794	10,457,343
հազ. դրամ	Հոդ և շենքեր	Վարձակա- ված գույքի բարելավում	Համակար- գիչներ և կապի սարքավո- րումներ	Փոխադրա- միջոցներ	Տնտեսա- կան գույք	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք							
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2023թ.	6,630,480	248,031	1,150,981	187,293	2,316,324	886,422	11,419,531
Ավելացումներ	607,016	22,734	226,827	95,538	421,725	245,524	1,619,364
Վերադասակարգումներ	-	-	100	-	(100)	-	-
Օտարումներ/ դուրսգրումներ	-	(42,254)	(6,349)	-	(43,021)	(51,494)	(143,118)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	7,237,496	228,511	1,371,559	282,831	2,694,928	1,080,452	12,895,777
Մաշվածություն և ամորտիզացիա							
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2023թ.	544,185	77,372	595,060	96,121	1,340,143	284,135	2,937,016
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	229,805	14,641	150,731	24,487	215,115	165,574	800,353
Վերադասակարգումներ	-	-	2	-	(2)	-	-
Օտարումներ/ դուրսգրումներ	-	(4,899)	(6,349)	-	(41,355)	(51,494)	(104,097)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	773,990	87,114	739,444	120,608	1,513,901	398,215	3,633,272
Հաշվեկշռային արժեք Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	6,463,506	141,397	632,115	162,223	1,181,027	682,237	9,262,505

(ա) Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների նկատմամբ սեփականության իրավունքի սահմանափակումներ

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի պարտավորությունների դիմաց գրավադրված հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ, կամ հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ, որոնց նկատմամբ սեփականության իրավունքն որևէ այլ կերպ սահմանափակված է:

(բ) Պայմանագրային հանձնառություններ

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չի ունեցել հիմնական միջոցներում և ոչ նյութական ակտիվներում ներդրումներ կատարելու պայմանագրային հանձնառություններ:

(գ) Ակտիվների վերագնահատում

Եթե հողը և շենքերը չվերագնահատվեին, 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հողի և շենքերի հաշվեկշռային արժեքը կկազմեր 2,373,151 հազար դրամ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 2,473,457 հազար դրամ):

Հողի և շենքերի իրական արժեքը վերջին անգամ որոշվել է 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ հիմք ընդունելով արտաքին, անկախ լիցենզավորված գնահատողի կողմից իրականացված գնահատումը, որն ունի համապատասխան մասնագիտական որակավորում և գնահատվող գույքի դասի գնահատման փորձ վերջին ժամանակներում: Իրական արժեքը որոշվել է շուկայի համեմատական և եկամտի կապիտալիզացիայի մոտեցումների համակցմամբ: Շուկայի համեմատական մոտեցումը հիմնված է օգտագործման, տարիքի, գտնվելու վայրի և վիճակի առումով նմանատիպ գույքի համար հայտարարված գների վրա՝ կիրառելով 0.87-ից 1.2 տիրույթում ընկած գործակիցներ մուտքային գներն օգտագործման, տարիքի, գտնվելու վայրի և վիճակի տարբերությունների (առկայության դեպքում) մասով ճշգրտելու համար: Եկամտի կապիտալիզացիայի մոտեցումը կիրառելիս կանխատեսվող զուտ դրամական հոսքերը, որոնք հիմնված են ընթացիկ շուկայական գնահատված վարձավճարների (շուկայական վարձավճարների) վրա՝ գնահատված ծախսերի հետ միասին, զեղչվում են շուկայի կապիտալիզացիայի դրույքաչափերով՝ իրական արժեքի վերաբերյալ գնահատողի կարծիքը ստանալու համար:

Հողի և շենքերի իրական արժեքը դասվել է իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակ՝ կիրառված գնահատման մեթոդի դիտելի ելակետային տվյալների նշանակալի ոչ դիտելի ճշգրտումների (գործակիցների) պատճառով:

20 Վարձակալություն

Բանկը վարձակալում է ակտիվներ, մասնավորապես, գլխամասային գրասենյակի և մասնաճյուղերի գրասենյակների տարածքները և այլ տարածքներ: Մասնաճյուղերի գրասենյակների տարածքների և այլ տարածքների վարձակալության ժամկետը որպես կանոն կազմում է 5-ից 12 տարի:

Բանկը որոշել է չճանաչել օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ և վարձակալության գծով պարտավորություններ փոքրարժեք ակտիվների և կարճաժամկետ վարձակալությունների համար: Այդ վարձակալությունների հետ կապված վարձավճարները Բանկը ճանաչում է որպես ծախս գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

Ստորև ներկայացված է այն վարձակալությունների մասին տեղեկատվությունը, որոնց շրջանակում Բանկը հանդես է գալիս որպես վարձակալ:

(ա) Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի	1,055,100	1,077,445
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների ավելացումներ	305,345	378,333
Վարձակալության պայմանագրի լուծում	(55,707)	(271,961)
Ժամանակաշրջանի մաշվածության գումար	(253,611)	(205,687)
Վարձակալության պայմանագրի փոփոխություններ	77,651	76,970
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	1,128,778	1,055,100

(բ) Ծախսերում կամ վնասում ճանաչված գումարներ

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների մաշվածություն	253,608	205,687
Վարձակալության գծով պարտավորությունների գծով տոկոսներ	123,915	103,786
Կարճաժամկետ և փոքրաթեք ակտիվների վարձակալությունների գծով ծախսեր (Ծանոթագրություն 12)	96,161	70,151

(գ) Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարներ

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Ընդամենը դրամական միջոցների արտահոսք վարձակալության գծով	438,299	353,073

(դ) Պարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի փոփոխությունների համադրում

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի	1,150,077	1,166,032
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Մարումներ	(342,138)	(282,922)
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	(342,138)	(282,922)
Այլ փոփոխություններ		
Վարձակալության գծով պարտավորությունների ավելացումներ	305,345	378,333
Պայմանագրի լուծում	(67,971)	(271,961)
Պայմանագրի փոփոխություն	77,651	56,809
Տոկոսային ծախս	123,915	103,786
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	1,246,879	1,150,077

21 Այլ ակտիվներ

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Չավարտված գործարքների գծով ստացվելիք գումարներ	1,719,319	646,813
Ստացվելիք գումարներ և այլ մուտքեր	1,693,809	1,664,949
Պարտքային կորստի պահուստ	(3,372)	(3,738)
Ընդամենը ամորտիզացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	3,409,756	2,308,024
Կանխավճարներ մատակարարներին	1,224,488	1,419,363
Նախապես վճարված ծախսեր	303,932	158,905
Պետական բյուջեից ստացվելիք գումարներ	278,206	190,902
Նյութեր	128,009	115,682
Այլ	49,002	27,427
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	1,983,637	1,912,279
Ընդամենը այլ ակտիվներ	5,393,393	4,220,303

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 3,413,128 հազար դրամ գումարով այլ ֆինանսական ակտիվները դասվել են 1-ին փուլ և ժամկետանց չեն (2023թ-ին՝ 2,311,762 հազար դրամ գումարով այլ ֆինանսական ակտիվներն ամբողջությամբ դասվել էին 1-ին փուլ և ժամկետանց չէին):

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է այլ ֆինանսական ակտիվների գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2024թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական ակտիվներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	3,738	-	-	3,738
Կորստի պահուստի գույտ վերաչափում	(3,738)	-	-	(3,738)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	28,736	-	-	28,736
Մարված	(25,364)	-	-	(25,364)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	3,372	-	-	3,372

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական ակտիվներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	13,790	-	-	13,790
Կորստի պահուստի գույտ վերաչափում	(13,790)	-	-	(13,790)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	41,938	-	-	41,938
Մարված	(38,200)	-	-	(38,200)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	3,738	-	-	3,738

22 Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Լորո հաշիվներ	20,003,354	1,987,393
Ժամկետային ավանդներ բանկերից	-	6,720,267
Բանկերին վճարվելիք այլ գումարներ	543	2,874,049
	20,003,897	11,581,709

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի պայմանագրի կողմ հանդիսացող բանկեր, որոնց մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալ 10%-ը (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդպիսի բանկեր չկային):

23 Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Ընթացիկ հաշիվներ և ցախհանջ ավանդներ		
– Ֆիզիկական անձիք	58,984,338	49,085,302
– Իրավաբանական անձիք	97,035,043	82,007,289
Ժամկետային ավանդներ		
– Ֆիզիկական անձիք	132,427,609	115,828,100
– Իրավաբանական անձիք	41,057,010	33,900,900
	329,504,000	280,821,591

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդները ներառում են 13,514,031 հազար դրամի չափով ավանդներ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 6,516,116 հազար դրամ), որոնք ծառայում են որպես ապահովություն հաճախորդներին տրված վարկերի, տրված երաշխավորությունների և պայմանական պարտավորությունների հետ կապված այլ գործարքների համար: Այդ ավանդների իրական արժեքը մոտավորապես համապատասխանում է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի երկու պայմանագրի կողմ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ մեկ հաճախորդ), որոնց մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 21,498,079 հազար դրամ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում էր 7,216,537 հազար դրամ):

24 Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
ՀՀ թողարկված պարտատոմսեր	32,862,442	21,296,245

2023թ. մարտի 27-ին Բանկը թողարկել է 2 միլիարդ դրամ, 10 միլիոն ԱՄՆ դոլար և 7 միլիոն եվրո ընդհանուր գումարով հրապարակային տեղաբաշխման համար նախատեսված պարտատոմսեր: Պարտատոմսերն ամբողջությամբ տեղաբաշխվել են: Պարտատոմսերի արժեկտրոնի տարեկան եկամտաբերությունը կազմում է համապատասխանաբար 11%, 5.25% և 4%, արժեկտրոնները վճարվում են եռամսյակային հաճախականությամբ, շրջանառության ժամկետը 30 և 39 ամիս:

2023թ. սեպտեմբերի 25-ին Բանկը թողարկել է 2 միլիարդ դրամ և 10 միլիոն ԱՄՆ դոլար ընդհանուր գումարով հրապարակային տեղաբաշխման համար նախատեսված պարտատոմսեր: Պարտատոմսերն ամբողջությամբ տեղաբաշխվել են: Պարտատոմսերի արժեկտրոնի տարեկան եկամտաբերությունը կազմում է համապատասխանաբար 11% և 5%, արժեկտրոնները վճարվում են եռամսյակային հաճախականությամբ, շրջանառության ժամկետը 30 ամիս է:

2024թ. հուլիսի 25-ին Բանկը թողարկել է 3 միլիարդ դրամ և 15 միլիոն ԱՄՆ դոլար ընդհանուր գումարով հրապարակային տեղաբաշխման համար նախատեսված պարտատոմսեր: Պարտատոմսերն ամբողջությամբ տեղաբաշխվել են: Պարտատոմսերի արժեկտրոնի տարեկան եկամտաբերությունը կազմում է համապատասխանաբար 10.25% և 5.25%, արժեկտրոնները վճարվում են եռամսյակային հաճախականությամբ, շրջանառության ժամկետը 36 ամիս է:

2024թ. սեպտեմբերի 30-ին Բանկը թողարկել է 3 միլիարդ դրամ և 15 միլիոն ԱՄՆ դոլար ընդհանուր գումարով հրապարակային տեղաբաշխման համար նախատեսված պարտատոմսեր: Պարտատոմսերն ամբողջությամբ տեղաբաշխվել են: Պարտատոմսերի արժեկտրոնի տարեկան եկամտաբերությունը կազմում է համապատասխանաբար 10% և 5%, արժեկտրոնները վճարվում են եռամսյակային հաճախականությամբ, շրջանառության ժամկետը 36 ամիս է:

Բանկի կողմից թողարկված պարտատոմսերը ցուցակված են Հայաստանի ֆոնդային բորսայում:

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի	21,296,245	10,895,281
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի վաճառք	17,632,230	14,668,639
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի մարում	(5,872,900)	(4,866,450)
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	11,759,330	9,802,189
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը	(291,542)	603,674
Այլ փոփոխություններ		
Տոկոսային ծախս	1,671,911	1,157,491
Վճարված տոկոսներ	(1,573,502)	(1,162,390)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	32,862,442	21,296,245

25 Այլ փոխառու միջոցներ և ստորադաս փոխառություններ

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Վարկեր վարկային կազմակերպություններից	22,134,434	20,144,512
Փոխառություններ ՀՀ կառավարությունից և ՀՀ ԿԲ-ից	3,850,872	4,875,973
Փոխառություններ միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից	27,032,969	18,332,942
	53,018,275	43,353,427
 Ստորադաս փոխառություններ	4,023,289	4,107,166
	4,023,289	4,107,166

Պայմանագրի համաձայն՝ ՀՀ ԿԲ-ն Բանկին տրամադրում է վարկեր, որն իր հերթին վարկեր է տրամադրում համապատասխան պահանջները բավարարող վարկառուներին: Վարկերի մշտադիտարկումն իրականացվում է «Գերմանահայկական հիմնադրամ» ծրագրի կառավարման գրասենյակի կողմից: Այդ վարկերը դիտարկվում են որպես շուկայի առանձին սեգմենտի վարկեր:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարկային կազմակերպություններից ստացված վարկերի կազմում ներառված են 22,134,434 հազար դրամ գումարով վարկերը (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 20,144,512 հազար դրամ), որոնք ըստ պայմանավորվածության Բանկի կողմից տրամադրվելու են որպես հիփոթեքային վարկեր համապատասխան պահանջները բավարարող վարկառուներին: Տնտեսության որոշակի ճյուղերում գործող փոքր և միջին չափի ձեռնարկություններին աջակցելու և հիփոթեքային շուկան զարգացնելու նպատակով տեղական և միջազգային ոչ պետական կազմակերպությունների կողմից տրամադրվող այս տեսակի ֆինանսավորման համար փաստացի շուկա չի գործում: Այդ վարկերի համար գործում է ՀՀ ԿԲ-ի վերաֆինանսավորման տոկոսադրույքը և դրանք իրենցից ներկայացնում են շուկայի առանձին սեգմենտ:

(ա) Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված փոխառությունների կենտրոնացում

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի երկու պայմանագրի կողմ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ երեք պայմանագրի կողմ), որոնցից ստացված փոխառությունների մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ փոխառությունները կազմում են 22,134,434 հազար դրամ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 31,781,102 հազար դրամ):

(բ) Ստորադաս փոխառություն

Ստորադաս փոխառությունն իրենից ներկայացնում է երկարաժամկետ փոխառության պայմանագիր, որը Բանկի անվճարունակության կլինի երկրորդական Բանկի մնացած պարտավորությունների, այդ թվում՝ ավանդների և այլ պարտքային գործիքների գծով պարտավորությունների նկատմամբ:

2016թ. ընթացքում Բանկը ստացել է 10,000 հազար ԱՄՆ դոլարի չափով ստորադաս փոխառություն ֆիզիկական անձ հանդիսացող բաժնետիրոջից՝ 2031թ-ին մարման ժամկետով:

(գ) Սահմանափակումներ (կովենանտներ)

Բանկը պարտավոր է համապատասխանել փոխառության պայմանագրերով նախատեսված որոշակի սահմանափակումների: 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը համապատասխանում էր բոլոր սահմանափակումներին:

(դ) Պարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի փոփոխությունների համադրում

հազ. դրամ	Այլ փոխառու միջոցներ	Ստորադաս փոխառություններ
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2024թ.	43,353,427	4,107,166
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Մուտքեր	23,739,722	-
Մարումներ	(13,996,699)	-
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	9,743,023	-
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը	(302,463)	(83,712)
Այլ փոփոխություններ		
Տոկոսային ծախս	3,430,743	354,412
Վճարված տոկոսներ	(3,206,455)	(354,577)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	53,018,275	4,023,289

հազ. դրամ	Այլ փոխառու միջոցներ	Ստորադաս փոխառություններ
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2023թ.	33,096,336	3,993,514
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Մուտքեր	16,931,181	-
Մարումներ	(7,320,965)	-
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	9,610,216	-
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը	370,604	113,566
Այլ փոփոխություններ		
Տոկոսային ծախս	2,642,848	353,178
Վճարված տոկոսներ	(2,366,577)	(353,092)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	43,353,427	4,107,166

26 Այլ պարտավորություններ

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Վճարվելիք գումարներ	4,011,089	2,837,304
Արտոնյալ բաժնետոմսերի գծով վճարվելիք շահաբաժիններ	646,000	646,000
Ակնկալվող կորուստների պահուստ ֆինանսական երաշխավորությունների պայմանագրերի գծով	78,216	66,457
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	4,735,305	3,549,761
Վճարվելիք հարկեր՝ բացառությամբ շահութահարկի	1,336,232	940,036
Անձնակազմին վճարվելիք գումարներ	640,516	461,388
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ	35,340	37,439
Այլ	39,520	35,394
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	2,051,608	1,474,257
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	6,786,913	5,024,018

27 Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
ՀՀ ԿԲ-ին վճարվելիք գումարներ	17,023,540	6,007,733
Ընդամենը հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	17,023,540	6,007,733

(ա) Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարների կենտրոնացում

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի այնպիսի պայմանագրի կողմ, բացի ՀՀ ԿԲ-ից, որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

28 Բաժնետիրական կապիտալ և պահուստներ

(ա) Թողարկված կապիտալ

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում էր 23,000,000 հազար դրամ: Բանկի կանոնադրության համաձայն՝ բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 172,500 սովորական բաժնետոմսից՝ յուրաքանչյուրը 100,000 դրամ անվանական արժեքով և 57,500 չմարվող արտոնյալ բաժնետոմսից՝ յուրաքանչյուրը 100,000 դրամ անվանական արժեքով:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կողմից հետ գնված բաժնետոմսեր չեն եղել:

Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերին իրավունք ունեն ստանալ հայտարարվող շահաբաժինները և քվեարկել Բանկի բաժնետերերի տարեկան և ընդհանուր ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս՝ մեկ ձայն սկզբունքով:

Արտոնյալ բաժնետոմսերի սեփականատերերին իրավունք ունեն ստանալ տարեկան շահաբաժիններ արտոնյալ բաժնետոմսերի անվանական արժեքի 10-12%-ի չափով Բանկի հայեցողությամբ և չունեն քվեարկելու իրավունք, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ քննարկվում են Բանկի վերակազմակերպման կամ լուծարման հարցերը:

(բ) Պահուստների բնույթը և նպատակը

Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ

Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստը ներառում է իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի կուտակային գույտ փոփոխությունը՝ մինչև ակտիվների ապաճանաչումը: Այդ գումարը նվազեցվում է կորստի պահուստի գումարի չափով: Պարտքային գործիք հանդիսացող ակտիվի ապաճանաչումից հետո պահուստի համապատասխան մասը վերադասակարգվում է շահույթ կամ վնաս:

Հողի և շենքերի վերագնահատումից արժեքի աճ

Հողի և շենքերի վերագնահատումից արժեքի աճը ներառում է հողի և շենքերի արժեքի կուտակային դրական փոփոխությունը՝ մինչև ակտիվների ապաճանաչումը կամ արժեզրկումը: Մաշվածությունը հաշվառվում է չբաշխված շահույթի միջոցով:

(գ) Շահաբաժիններ

Վճարման ենթակա շահաբաժինները սահմանափակվում են ՀՀ օրենսդրության համաձայն որոշվող Բանկի առավելագույն չբաշխված շահույթի չափով:

Օրենսդրության պահանջների համաձայն՝ Բանկը պետք է ձևավորի բաշխման ոչ ենթակա պահուստ իր չբաշխված շահույթի հաշվին՝ իր բաժնետիրական կապիտալի 15%-ի չափով՝ ապագա վնասները ծածկելու համար:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված արտոնյալ շահաբաժինների գումարը կազմել է 646,000 հազար դրամ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 646,000 հազար դրամ): 2024թ-ին մեկ արտոնյալ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահաբաժինը կազմել է 11,235 դրամ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 11,325 դրամ):

2024թ-ին Բանկի կողմից սովորական բաժնետոմսերի գծով հայտարարված և վճարված շահաբաժինները կազմել են 1,400,000 հազար դրամ (2023թ-ին՝ 2,800,000 հազար դրամ): 2024թ-ին մեկ սովորական բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահաբաժինը կազմել է 8,116 դրամ (2023թ-ին՝ 16,232 դրամ):

29 Ռիսկերի կառավարում

Ռիսկերի կառավարումը հիմնարար նշանակություն ունի բանկային գործունեության համար և Բանկի գործառնությունների կենսական տարրն է: Ծուկայական, պարտքային և իրացվելիության ռիսկերն այն հիմնական ռիսկերն են, որոնց ենթարկվում է Բանկը:

(ա) Ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգեր

Ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել, վերլուծել և կառավարել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Բանկը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և հսկողության մեխանիզմներ, ինչպես նաև անընդհատ հսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը սահմանված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների փոփոխությունները, առաջարկվող պորտֆոլիոյի և ծառայությունները և ընդունված լավագույն պրակտիկան արտացոլելու նպատակով:

Վարչությունը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման համակարգի աշխատանքի, առանցքային ռիսկերի կառավարման գործընթացի հսկողության, ռիսկերի կառավարման քաղաքականության ու ընթացակարգերի վերանայման և խոշոր գործարքների հաստատման համար:

Ռիսկերի կառավարման կենտրոնը պատասխանատու է ռիսկերի մեղմացմանն ուղղված միջոցառումների հսկողության և իրականացման ու ռիսկերի համար սահմանված սահմանաչափերում Բանկի գործունեության իրականացումն ապահովելու համար: Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի ղեկավարը պատասխանատու է ռիսկերի ընդհանուր կառավարման, ինչպես նաև ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերի բացահայտման, չափման, կառավարման և ներկայացման ընդհանուր սկզբունքների ու մեթոդների կիրառման համար: Նա հաշվետու է ուղղակիորեն Վարչությանը և անուղղակիորեն՝ Բանկի խորհրդին:

Պարտքային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերը թե՛ պորտֆելի և թե՛ առանձին գործառնությունների մակարդակով կառավարվում ու վերահսկվում են Վարկային կոմիտեների համակարգի միջոցով և Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման կոմիտեի (ԱՊԿԿ) կողմից: Որոշումների կայացմանը գործընթացի արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով՝ Բանկը ստեղծել է վարկային կոմիտեների հիերարխիա՝ կախված ռիսկին ենթարկվածության տեսակից և չափից:

Ռիսկի թե՛ արտաքին և թե՛ ներքին գործոնները բացահայտվում և կառավարվում են Բանկի ներսում: Բանկը հատուկ ուշադրություն է դարձնում ռիսկի բոլոր գործոնների բացահայտմանը և ռիսկերի մեղմացմանն ուղղված ընթացիկ միջոցառումների նպատակահարմարության որոշմանը: Բացի պարտքային և շուկայական ռիսկերի ստանդարտ վերլուծություն իրականացնելուց, Ռիսկերի կառավարման կենտրոնը վերահսկում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերը, կազմակերպելով կանոնավոր հանդիպումներ գործառնական բաժինների հետ՝ նրանց գործունեության ոլորտների հետ կապված մասնագիտական դատողություններ ստանալու համար:

(բ) Ծուկայական ռիսկ

Ծուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական գների փոփոխությունների հետևանքով: Ծուկայական ռիսկը ներառում է արժույթային, տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկերը: Ծուկայական ռիսկն առաջանում է տոկոսակիր և բաժնային ֆինանսական գործիքների բաց դիրքերի գծով, որոնք ենթարկվում են շուկայի ընդհանուր և առանձնահատուկ փոփոխությունների ազդեցությանը և շուկայական գների ու արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխականության մակարդակի փոփոխություններին: Ծուկայական ռիսկի կառավարման նպատակն է կառավարել և հսկել շուկայական ռիսկին ենթարկվածությունը և պահպանել այն ընդունելի սահմանաչափերում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

Ծուկայական ռիսկի կառավարման համար պատասխանատվություն է կրում ԱՊԿԿ-ն, որի նախագահն է Վարչության նախագահը: Ծուկայական ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են Վարչության կողմից՝ Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի առաջարկությունների հիման վրա:

Բանկը կառավարում է շուկայական ռիսկը՝ սահմանելով բաց դիրքերի սահմանաչափեր ֆինանսական գործիքների գծով, տոկոսադրույքների փոփոխության ժամկետներ, արտադրության դիրքեր, որոնք կանոնավոր կերպով մշտադիտարկվում, ուսումնասիրվում և հաստատվում են Վարչության կողմից:

Բացի այդ, Բանկն իրականացնում է մեծ թվով սթեն թեստեր առանձին առևտրային պորտֆելների և Բանկի ընդհանուր դիրքի վրա շուկայի բազմաթիվ բացառիկ սցենարների ֆինանսական ազդեցությունը մոդելավորելու համար: Մթերեսի թեստերը ցույց են տալիս կորուստների հավանական չափը, որոնք կարող են առաջանալ ծայրահեղ պայմաններում:

(i) Տոկոսադրույքային ռիսկ

Միջին արդյունավետ տոկոսադրույքներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են տոկոսաբեր ակտիվների և տոկոսակիր պարտավորությունների միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Տոկոսադրույքներն իրենցից ներկայացնում են այդ ակտիվների և պարտավորությունների մինչև մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածի մոտավոր եկամտաբերությունը:

	2024թ.			2023թ.		
	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %			Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %		
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար, եվրո	Այլ արտա- ժույթ	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար, եվրո	Այլ արտա- ժույթ
Տոկոսաբեր ակտիվներ						
Ներդրումային արժեթղթեր	10.7	8.0	-	10.8	6.3	-
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպությունների տրված վարկեր և փոխառություններ	-	8.1	19.8	-	6.0	21.0
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	8.0	4.6	-	10.4	4.3	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	13.7	7.9	9.5	13.2	8.4	10.4
Տոկոսակիր պարտավորություններ						
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	2.5-6	0.75-3	0-1	2.5-6	0.75-3	0-1
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	7.5	-	-	9.9	-	-
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	10.9	5.1	-	11.4	4.9	-
Հաճախորդների ժամկետային ավանդներ	10.0	4.4	5.4	10.6	4.4	5.4
Ստորադաս փոխառություններ	-	9.3	-	-	9.3	-
Այլ փոխառու միջոցներ	8.0	9.5	-	6.9	10.9	-
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	10.3	-	-	10.2	-	-

Տոկոսադրույքի զգայնության վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ճեղքվածքի վերլուծության վրա հիմնված տոկոսադրույքի կառավարումը լրացվում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների զգայնության հսկողությամբ: Ստորև ներկայացված է տոկոսադրույքների փոփոխությունների (վերագնորոշման ռիսկ) նկատմամբ զուտ շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի (առանց հարկերի) զգայնության վերլուծությունը, որն իրականացվել է տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների, բացառությամբ տոկոսակիր դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների, հաճախորդների ընթացիկ հաշիվների և ցպահանջ ավանդների, եկամտաբերության բոլոր կորերի 100 բազիսային կետով (բկ) զուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի և 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ դիրքերի հիման վրա:

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
100 բկ զուգահեռ աճ	239,871	145,484
100 բկ զուգահեռ նվազում	(239,871)	(145,484)

Ստորև ներկայացված է սեփական կապիտալի զգայնության վերլուծությունն իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների իրական արժեքի փոփոխությունների նկատմամբ, որն իրականացվել է 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ դիրքերի և եկամտաբերության բոլոր կորերի 100 բազիսային կետով (բկ) զուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի հիման վրա:

	2024թ. Սեփական կապիտալ հազ. դրամ	2023թ. Սեփական կապիտալ հազ. դրամ
100 բկ զուգահեռ աճ	(1,482,102)	(916,764)
100 բկ զուգահեռ նվազում	1,482,102	916,764

(ii) Արժույթային ռիսկ

Բանկն ունի մի շարք արտարժույթներով արտահայտված ակտիվներ և պարտավորություններ:

Արժույթային ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխությունների հետևանքով: Թեև Բանկը հեջավորում է իր ենթարկվածությունն արժույթային ռիսկին, սակայն այս գործառնությունները չեն որակվում որպես հեջավորման փոխհարաբերություն՝ ՖՀՄՍ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտների պահանջների համաձայն:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արտարժույթների 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ԱՄՆ դոլար հազ. դրամ	Եվրո հազ. դրամ	Այլ արտարժույթ* հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	37,622,375	6,396,904	6,713,479	50,732,758
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	2,747,946	-	-	2,747,946
Ներդրումային արժեթղթեր	8,840,615	-	-	8,840,615
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպությունների տրված վարկեր և փոխատվություններ	26,090,541	4,018,475	1,314,417	31,423,433
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	106,676,683	30,314,874	1,505,842	138,497,399
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	971,097	43,842	204,959	1,219,898
Ընդամենը ակտիվներ	182,949,257	40,774,095	9,738,697	233,462,049

	ԱՄՆ դոլար հազ. դրամ	Եվրո հազ. դրամ	Այլ արտարժույթ* հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	11,260,617	8,305,000	260,788	19,826,405
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	127,586,692	28,874,890	8,181,228	164,642,810
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	19,896,047	2,899,188	-	22,795,235
Ստորադաս փոխառություններ	4,023,289	-	-	4,023,289
Այլ փոխառու միջոցներ	18,175,718	-	-	18,175,718
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	1,302,641	178,506	77,488	1,558,635
Ընդամենը պարտավորություններ	182,245,004	40,257,584	8,519,504	231,022,092
Զուտ դիրքը	704,253	516,511	1,219,193	2,439,957
Ածանցյալ գործիքների ազդեցությունը	1,189,680	-	(1,135,260)	54,420
Զուտ դիրքը	1,893,933	516,511	83,933	2,494,377

* Այլ արտարժույթը ներառում է ռուսական ռուբլին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արտարժույթների 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ԱՄՆ դոլար հազ. դրամ	Եվրո հազ. դրամ	Այլ արտարժույթ* հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	24,822,892	5,926,880	5,248,057	35,997,829
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	2,762,086	-	-	2,762,086
Ներդրումային արժեթղթեր	20,481,974	-	-	20,481,974
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառություններ	29,408,723	6,158,470	1,397,104	36,964,297
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	87,345,887	23,568,527	455,736	111,370,150
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	377,875	102,553	201,081	681,509
Ընդամենը ակտիվներ	165,199,437	35,756,430	7,301,978	208,257,845

ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	4,735,933	6,825,615	7,701	11,569,249
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	126,178,342	25,221,319	6,270,739	157,670,400
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	12,151,341	3,136,939	-	15,288,280
Ստորադաս փոխառություններ	4,107,166	-	-	4,107,166
Այլ փոխառու միջոցներ	17,519,189	-	-	17,519,189
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	517,307	255,239	37,314	809,860
Ընդամենը պարտավորություններ	165,209,278	35,439,112	6,315,754	206,964,144
Զուտ դիրքը	(9,841)	317,318	986,224	1,293,701

* Այլ արտարժույթը ներառում է ռուսական ռուբլին:

Ստորև աղյուսակում ներկայացված 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի նվազումը հետևյալ արտարժույթների նկատմամբ կավելացներ (կնվազեցներ) սեփական կապիտալը և շահույթը կամ վնասը ստորև ներկայացված գումարների չափով: Վերլուծությունն իրականացնելիս հաշվի չեն առնվել հարկերը և հիմք են ընդունվել արտարժույթների փոխարժեքների փոփոխությունները, որոնք Բանկը դիտարկում է որպես ողջամտորեն հնարավոր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ: Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունից առաջացող եկամուտը (ծախսը) ենթակա չէ հարկման (ենթակա չէ նվազեցման): Վերլուծությունը ենթադրում է, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես տոկոսադրույքները, կմնան անփոփոխ:

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
ՀՀ դրամի նկատմամբ ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի աճ 10%-ով	189,393	(984)
ՀՀ դրամի նկատմամբ եվրոյի փոխարժեքի աճ 10%-ով	51,651	31,732
ՀՀ դրամի նկատմամբ այլ արտարժույթների փոխարժեքի աճ 10%-ով	8,393	98,622

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի աճը վերոնշյալ արտարժույթների նկատմամբ կունենար գումարային առումով նույն, սակայն հակառակ ազդեցություն վերը նշված գումարների վրա՝ ելնելով այն ենթադրությունից, որ մյուս բոլոր փոփոխականները կմնան անփոփոխ:

(գ) Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ հաճախորդը կամ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմը չի կատարում իր պայմանագրային պարտականությունները: Բանկում գործում են պարտքային ռիսկին ենթարկվածությունը կառավարող քաղաքականություն և ընթացակարգեր (յո՛ւր անաչված ֆինանսական ակտիվների և յո՛ւր չանաչված պայմանագրային հանձնառությունների համար), ներառյալ պորտֆելի գծով ռիսկի կենտրոնացումը սահմանափակելու վերաբերյալ ուղեցույցները և Վարկային կոմիտեի և Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի ստեղծումը՝ պարտքային ռիսկն ակտիվորեն վերահսկելու նպատակով: Պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Վարչության կողմից:

Պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը սահմանում է՝

- վարկային դիմումների ուսումնասիրման և հաստատման ընթացակարգերը,
- վարկառուների (իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց) վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- պայմանագրային կողմերի, թողարկողների և ապահովագրական ընկերությունների վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- գրավի գնահատման մեթոդաբանությունը,
- վարկերի փաստաթղթավորման պահանջները,
- վարկերի և այլ գործիքների, որոնց հետ կապված Բանկը ենթարկվում է պարտքային ռիսկին, շարունակական հսկողության և մշտադիտարկման ընթացակարգերը:

Իրավաբանական անձանց վարկային դիմումները պատրաստվում են հաճախորդների հետ աշխատող համապատասխան մենեջերների կողմից և փոխանցվում են Վարկավորման բաժնի, որը պատասխանատու է իրավաբանական անձանց տրված վարկերի պորտֆելի համար: Վերլուծական հաշվետվությունները հիմնված են հաճախորդի գործունեության և ֆինանսական արդյունքների կառուցվածքային վերլուծության վրա: Այնուհետև, վարկային դիմումը և հաշվետվությունն անցնում են անկախ ուսումնասիրություն Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի կողմից, որը տալիս է երկրորդ եզրակացությունը՝ ստուգելով համապատասխանությունը վարկային քաղաքականության պահանջներին: Վարկային կոմիտեն ուսումնասիրում է վարկի դիմումը Վարկավորման բաժնի կողմից ներկայացված նյութերի հիման վրա: Նախքան Վարկային կոմիտեի վերջնական հաստատումը, առանձին գործարքներն ուսումնասիրվում են նաև Բանկի իրավաբանական բաժնի կողմից՝ կախված դրանց հատուկ ռիսկերից:

Բանկը շարունակաբար վերահսկում է պարտքային ռիսկին ենթարկվող առանձին գործիքների կատարողականը և կանոնավոր կերպով վերագնահատում է իր հաճախորդների վճարունակությունը: Ուսումնասիրությունն իրականացվում է հաճախորդի ամենավերջին ֆինանսական հաշվետվությունների և փոխառուի կողմից տրամադրված կամ Բանկի կողմից այլ կերպ ձեռք բերված տեղեկատվության հիման վրա: Ֆիզիկական անձանց վարկային դիմումներն ուսումնասիրվում են Մանրածախ վարկավորման ստորաբաժանման կողմից:

Բացի առանձին հաճախորդների վերլուծությունից, վարկային պորտֆելը գնահատվում է Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի կողմից՝ վարկերի կենտրոնացման և շուկայական ռիսկերի տեսանկյունից:

Պարտքային ռիսկին ենթարկվածության առավելագույն չափը, որպես կանոն, արտացոլվում է ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներում՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում և չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների գումարներում: Ակտիվների և պարտավորությունների հնարավոր հաշվանցումն էական ազդեցություն չունի պոտենցիալ պարտքային ռիսկի նվազեցման վրա:

Որպես կանոն գրավ չի պահանջվում ածանցյալ ֆինանսական գործիքների գծով պահանջների, արժեթղթերում ներդրումների, բանկերին տրված վարկերի և փոխատվությունների համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ արժեթղթերը պահվում են որպես հակադարձ հետգնման և արժեթղթերի փոխառության գոծառնությունների մաս:

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների գրավի և այդ վարկերի և փոխատվությունների գծով պարտքային ռիսկի կենտրոնացման վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 18-ում:

Զննաչված պայմանագրային հանձնառությունների գծով պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ներկայացված է Ծանոթագրություն 31-ում:

Արժեզրկման գնահատում

2018թ. հունվարի 1-ից Բանկն ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկում է հավանականությամբ կշռված մի շարք սցենարներով՝ գնահատելու համար ակնկալվող դրամական պակասությունները՝ զեղչված արդյունավետ տոկոսադրույքով: Դրամական պակասագրին համապատասխան կազմակերպությանը հասանելի բոլոր պայմանագրային դրամական հոսքերի և կազմակերպության կողմից ակնկալվող ստացվելիք դրամական հոսքերի միջև տարբերությունն է: Ստորև ներկայացված են ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի մեթոդները և հիմնական տարրերը:

Պարտագանցման հավանականության	<i>Պարտագանցման հավանականությունը</i> որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականության գնահատումն է: Պարտագանցումը կարող է տեղի ունենալ միայն որոշակի պահին՝ գնահատված ժամանակահատվածի ընթացքում, եթե գործիքը նախկինում չի ապաճանաչվել և դեռևս պորտֆելում է:
------------------------------	---

Պարտքի գումարը պարտագանցման պահին	<i>Պարտքի գումարը պարտագանցման պահին</i> ապագա պարտագանցման ամսաթվի դրությամբ պարտքի գնահատված գումարն է՝ հաշվի առնելով հաշվետու ամսաթվից հետո պարտքի գումարի ակնկալվող փոփոխությունները, ներառյալ մայր գումարի և տոկոսների վճարումները պայմանագրով նախատեսված կարգով կամ այլ կերպ, փոխառություն ստանալու իրավունքի օգտագործումը և բաց թողնված վճարումների գծով հաշվեգրված տոկոսները:
-----------------------------------	---

Կորուստը պարտագանցման դեպքում	<i>Կորուստը պարտագանցման դեպքում</i> կորստի գնահատված գումարն է, որը կառաջանա, եթե որոշակի պահին տեղի ունենա պարտագանցում: Այն հիմնված է վճարման ենթակա պայմանագրային դրամական հոսքերի և այն դրամական հոսքերի տարբերության վրա, որոնք վարկատուն ակնկալում է ստանալ՝ այդ թվում՝ գրավի իրացումից: Այն սովորաբար արտահայտվում է որպես պարտագանցման պահին պարտքի գումարի տոկոս:
-------------------------------	---

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստը հիմնված է այն պարտքային կորուստների վրա, որոնք ակնկալվում է, որ կառաջանան ակտիվի ամբողջ ժամկետի ընթացքում (ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ կամ ԱԺԱՊԿ), եթե տեղի չի ունեցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր, որի դեպքում պահուստը հիմնվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների վրա: 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են ակնկալվող պարտքային կորուստների այն մասը, որն առաջանում է ֆինանսական գործիքի գծով հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսում հնարավոր պարտազանցման դեպքերից: Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստները և 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են անհատական կամ խմբային հիմունքով՝ կախված ֆինանսական գործիքների պորտֆելի բնույթից:

Բանկի կողմից մշակված քաղաքականության համաձայն՝ յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում գնահատվում է, թե արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական գործիքի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր՝ հաշվի առնելով ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետի մնացած մասի ընթացքում պարտազանցման տեղի ունենալու ռիսկի փոփոխությունը:

Վերը նշված գործընթացի հիման վրա Բանկը խմբավորում է իր վարկերն ըստ փուլերի՝ 1-ին փուլի, 2-րդ-փուլի, 3-րդ փուլի և ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված վարկեր, ինչպես ներկայացված է ստորև.

1-փուլ	Վարկերի սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը ճանաչում է պահուստ 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների հիման վրա: 1-ին փուլում ներառվում են նաև վարկերը, որոնց պարտքային ռիսկը բարելավվել է, և վարկը վերադասակարգվել է 2-րդ փուլից:
2-րդ փուլ	Երբ վարկի պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն աճում է սկզբնական ճանաչումից ի վեր, Բանկը ձևավորում է պահուստ ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով: 2-րդ փուլում ներառվում են նաև վարկերը, որոնց պարտքային ռիսկը բարելավվել է, և վարկը վերադասակարգվել է 3-րդ փուլից:
3-րդ փուլ	Վարկերը համարվում են պարտքային առումով արժեզրկված: Բանկը ձևավորում է պահուստ ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով:
Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված	Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվները սկզբնական ճանաչման պահին պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ են: Սկզբնական ճանաչման պահին ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվները հաշվառվում են իրական արժեքով, և տոկոսային եկամուտը հետագայում ճանաչվում է՝ կիրառելով պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույք: Ակնկալվող պարտքային կորուստները ճանաչվում կամ ապանանաչվում են այնքանով, որքանով հետագայում փոխվում են ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Պարտազանցման սահմանում

Բանկը համարում է, որ ֆինանսական գործիքի գծով տեղի է ունեցել պարտազանցում և, հետևաբար, այն դասում է 3-րդ փուլ (պարտքային առումով արժեզրկված) ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի համար, բոլոր այն դեպքերում, երբ փոխառուի պարտավորությունները դառնում են 90 օր ժամկետանց պայմանագրով նախատեսված ժամկետից:

Հաճախորդի կողմից պարտականությունների չկատարման որակական գնահատման շրջանակում Բանկը նաև դիտարկում է տարբեր դեպքերը, որոնք կարող են վկայել վճարման անհավանականության մասին՝ ելնելով ղեկավարության դատողությունից: Եթե այդպիսի դեպք է տեղի ունենում, Բանկը մանրամասն դիտարկում է, թե արդյոք դրա արդյունքում հաճախորդը պետք է դիտարկվի որպես պարտականությունները չկատարած և դասվի 3-րդ փուլ ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի համար, կամ արդյոք 2-րդ փուլ դասելը տեղին է:

Պարտագանգման հավանականության գնահատման գործընթաց

Պահառուական և միջբանկային հարաբերություններ

Բանկի պահառուական և միջբանկային հարաբերությունների կողմեր և պայմանագրային կողմեր են հանդիսանում ֆինանսական ծառայություններ մատուցող կազմակերպությունները, բանկերը, բրոքերները և դիլերները, ֆոնդային բորսաները և քլիրինգային կազմակերպությունները: Այդ հարաբերությունների հետ կապված Բանկը վերլուծում է հրապարակայնորեն հասանելի, մասնավորապես, ֆինանսական տեղեկատվությունը և արտաքին աղբյուրներից ստացված այլ տվյալները, օրինակ՝ արտաքին վարկանիշները:

Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ

Բանկը ներդրել է իր սեփական ներքին վարկանիշային մոդելն անհատական հիմունքով խոշոր վարկերի համար, որոնք կազմում են իրավաբանական անձանց տրված վարկերի ընդհանուր պորտֆելի մոտ 61%-ը: Բանկը վարկանիշները շնորհում է «Moody’s» գործակալության վարկանիշային սանդղակի համաձայն և կիրառում է համապատասխան վարկանիշին համապատասխանող «Moody’s» գործակալության պարտագանգման հավանականության դրույքները:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն 1-ին և 2-րդ փուլ դասված իրավաբանական անձանց տրված վարկերի պարտքային որակի մասին, որոնց համար Բանկը որոշել է ներքին վարկանիշ 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	2024թ.		
	Համախառն գումար	Պարտքային կորստի պահուստ	Զուտ գումար
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր			
Ba2	5,798,826	(25,867)	5,772,959
B1	38,955,292	(169,111)	38,786,181
B2	34,706,544	(264,983)	34,441,561
B3	1,174,701	(7,218)	1,167,483
Caa1 (2-րդ փուլ)	1,431,907	(14,584)	1,417,323
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	82,067,270	(481,763)	81,585,507

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ B3 վարկանիշով վարկերում ներառված է 2-րդ փուլ դասված մեկ հաճախորդ, որի վարկի ընդհանուր գումարը կազմում է 1,724,724 հազար դրամ, իսկ պարտքային կորստի պահուստը՝ 12,233 հազար դրամ:

հազ. դրամ	2023թ.		
	Համախառն գումար	Պարտքային կորստի պահուստ	Զուտ գումար
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր			
Ba2	6,275,324	(33,365)	6,241,959
B1	21,692,218	(78,692)	21,613,526
B2	16,520,689	(203,299)	16,317,390
B3	5,629,189	(21,723)	5,607,466
Caa1 (2-րդ փուլ)	1,627,194	(6,679)	1,620,515
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	51,744,614	(343,758)	51,400,856

2024թ-ին և 2023թ-ին վերոնշյալ հաճախորդների համար Բանկը կիրառել է վերը նշված վարկանիշներին համապատասխանող՝ «Moody’s» գործակալության պարտագանգման դրույքներին համարժեք պարտագանգման հավանականության դրույքներ: Բանկի կողմից շնորհված ներքին վարկանիշները համապատասխանում են «Moody’s» գործակալության արտաքին վարկանիշային սանդղակին:

Պարտքի գումարը պարտագանցման պահին

Պարտքի գումարը պարտագանցման պահին իրենից ներկայացնում է արժեզրկման տեսանկյունից գնահատման ենթակա ֆինանսական գործիքների համախառն հաշվեկշռային արժեքը: 1-ին և 2-րդ փուլերի վարկերի համար պարտագանցման պահին պարտքի գումարը հաշվարկելու նպատակով՝ Բանկն օգտագործում է պարտագանցումով վարկերի ամորտիզացված արժեքի մասով անցյալ ժամանակաշրջանների օրինաչափությունը մինչև պարտագանցման ամսաթիվը:

3-րդ փուլի և ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար պարտքի գումարը պարտագանցման պահին հավասար է այդ վարկերի համախառն գումարին:

Կորուստը պարտագանցման դեպքում

Ֆիզիկական անձանց տրված՝ գրավով չապահովված 1-ին, 2-րդ և 3-րդ փուլերի վարկերի համար Բանկը պարտագանցման դեպքում առաջացող կորուստը հաշվարկում է պորտֆելի մակարդակով: Բանկը պարտագանցման դեպքում կորստի չափը հաշվարկելու համար օգտագործում է պարտագանցման ամսաթվից հետո վերականգնումների վերաբերյալ անցյալ ժամանակաշրջանների տվյալները պարտագանցված բոլոր վարկերի կտրվածքով: Հավաքագրվում է պարտագանցման ամսաթվից հետո դրամական հոսքերի վերաբերյալ ամբողջ տեղեկատվությունը և գեղջվում է պարտագանցման ամսաթվի դրությամբ՝ յուրաքանչյուր վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքով: Դրամական հոսքերի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներառում է պարտագանցված վարկերի գծով ստացված բոլոր տեսակի դրամական միջոցները (վարկերի մարումից, երաշխավորողից ստացված դրամական միջոցներ և այլն): 1-ին, 2-րդ և 3-րդ փուլեր դասված մնացած վարկերի համար Բանկը պարտագանցման դեպքում առաջացող կորուստը հաշվարկում է անհատական հիմունքով՝ հաշվի առնելով ակնկալվող դրամական միջոցները, այդ թվում՝ գրավի իրացումից ստացվելիք դրամական հոսքերը:

Պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ

Բանկի կողմից մշակված քաղաքականության համաձայն՝ յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում գնահատվում է, թե արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական գործիքի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր: Որպես հիմնական չափանիշ Բանկն օգտագործում է վարկերի ժամկետանց օրերի քանակի վերաբերյալ տեղեկատվությունը: Բանկը համարում է, որ պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից ի վեր, եթե ակտիվների գծով վճարումներն ավելի քան 30 օր ժամկետանց են:

Պարտքային ռիսկի աճը գնահատելիս Բանկի ղեկավարությունը դիտարկում է նաև հետևյալ գործոնները՝

- տվյալ վարկառուի՝ Հայաստանի այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված այլ վարկերի ժամկետանց օրերի քանակը,
- վարկառուի ֆինանսական դժվարությունները,
- վարկի պայմանների վերանայումը վարկառուի ֆինանսական վիճակի վատթարացման պատճառով,
- անհատական հիմունքով վարկանշավորված վարկերի ներքին վարկանիշը նվազել է երկու կամ ավելի մակարդակով:

Ապագայամետ տեղեկատվություն և տարբեր տնտեսական սցենարներ

Ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդելներում Բանկը որպես ապագայամետ տեղեկատվություն օգտագործում է հետևյալ մակրոտնտեսական ցուցանիշները.

- ԱՄՆ դոլար/ՀՀ դրամ փոխարժեքը,
- սպառողական գների ինդեքս,
- ներմուծման ծավալը,
- արտահանման ծավալը,
- շինարարության ծավալը,
- ՀՆԱ անվանական ծավալը;
- սպառողական վարկերի աճը:

Մակրոտնտեսական ցուցանիշների կանխատեսումները Բանկը ստանում է արտաքին աղբյուրներից (Տնտեսական հետաքննությունների բաժնից, ՀՀ ֆինանսների նախարարությունից):

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի յուրաքանչյուր սցենարում օգտագործված մակրոտնտեսական ցուցանիշները/ենթադրությունները:

	ԱՊԿ սցենար	Որոշված հավանական- ություն, %	2025թ.	2026թ.	2027թ.
Հիմնական գործոն					
Սպառողական զների ինդեքս					
	Լավատեսական	20%	100.38	100.73	100.55
	Բազային	60%	103.05	103.75	103.85
	Վատատեսական	20%	105.72	106.77	107.15
ԱՄՆ դոլար/ՀՀ դրամ փոխարժեք					
	Լավատեսական	20%	382	372	369
	Բազային	60%	407	423	448
	Վատատեսական	20%	431	471	522
Ներմուծում, հազար ԱՄՆ դոլար					
	Լավատեսական	20%	24,031,663	33,608,465	47,435,676
	Բազային	60%	18,158,086	19,392,836	20,813,361
	Վատատեսական	20%	12,284,510	9,059,732	6,659,623
Արտահանում, հազար ԱՄՆ դոլար					
	Լավատեսական	20%	23,737,476	33,649,823	47,896,167
	Բազային	60%	17,587,177	18,906,216	20,395,080
	Վատատեսական	20%	11,436,879	8,376,574	6,149,490
Ծինարարություն, հազար դրամ					
	Լավատեսական	20%	860,979,326	1,001,683,857	1,176,450,565
	Բազային	60%	808,625,109	873,315,118	943,180,327
	Վատատեսական	20%	756,270,892	753,681,556	742,773,582
Անվանական ՀՆԱ աճի տեմպ					
	Լավատեսական	20%	10.99	10.92	10.89
	Բազային	60%	5.43	5.23	5.10
	Վատատեսական	20%	(0.14)	(0.47)	(0.69)
Սպառողական վարկեր, միլիոն դրամ					
	Լավատեսական	20%	1,501,336	1,672,439	1,916,706
	Բազային	60%	1,554,138	1,734,691	1,985,588
	Վատատեսական	20%	1,618,724	1,806,528	2,066,372

Վերը աղյուսակում ներկայացված բազային կանխատեսումների հետ մեկտեղ (60% հավանականությամբ) Բանկն օգտագործում է նաև ցնցող մակրոտնտեսական փոփոխականներ ակնկալվող պարտքային կորուստները լավատեսական (20% հավանականությամբ) և վատատեսական (20% հավանականությամբ) սցենարներով հաշվարկելու համար: Այդ ցուցանիշները գնահատվում են ակնկալվող պարտքային կորուստների վերջնական ցուցանիշը ստանալու համար:

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված բացահայտումները ներառում են այն ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք՝

- հաշվանցվում են Բանկի ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում կամ
- հանդիսանում են իրավաբանորեն ամրագրված հաշվանցման գլխավոր պայմանագրի կամ համանման գործիքներին վերաբերող նմանատիպ պայմանագրերի առարկա՝ անկախ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցվելու հանգամանքից:

Նմանատիպ պայմանագրերը ներառում են ածանցյալ գործիքների քլիրինգի պայմանագրերը, հետգնման գլխավոր պայմանագրերը և արժեթղթերի փոխատվության գլխավոր պայմանագրերը: Համանման ֆինանսական գործիքները ներառում են ածանցյալ գործիքները, վաճառքի և հետգնման պայմանագրերը, հակադարձ վաճառքի և հետգնման պայմանագրերը և արժեթղթերի փոխառության և փոխատվության պայմանագրերը: Ֆինանսական գործիքները, այդ թվում՝ վարկերը և ավանդները, չեն բացահայտվում ստորև ներկայացվող աղյուսակներում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ հաշվանցվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

Բանկը ստանում և ընդունում է գրավ շուկայում շրջանառվող արժեթղթերի տեսքով վաճառքի և հետգնման, հակադարձ վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի գծով: Գրավի համար գործում են տվյալ ոլորտում ընդունված ստանդարտ պայմանները: Դա նշանակում է, որ որպես գրավ ստացված/տրամադրված արժեթղթերը կարող են գրավադրվել կամ վաճառվել գործարքի ժամկետի ընթացքում, սակայն պետք է վերադարձվեն մինչև գործարքի ավարտը: Այդ պայմանները յուրաքանչյուր պայմանագրային կողմին իրավունք են տալիս նաև դադարեցնել համապատասխան գործարքը՝ պայմանագրային կողմի կողմից գրավ տրամադրելու անկարողության դեպքում:

Վերը նշված պայմանագրերը չեն բավարարում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցման պայմանները: Պատճառն այն է, որ այդ պայմանագրերը տալիս են ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավունք, որն իրագործելի է միայն Բանկի կամ պայմանագրային կողմերի կողմից պարտագանցում կատարելու, անվճարունակ դառնալու կամ սնանկանալու դեպքում: Բացի այդ Բանկը և վերջինիս պայմանագրային կողմերը մտադիր չեն հաշվարկն իրականացնել գույտ հիմունքով կամ իրացնել ակտիվը և մարել պարտավորությունը միաժամանակ:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման, իրագործելի գլխավոր պայմանագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ

Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/ պարտավորության համախառն գումարներ	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցված ճանաչված ֆին. պարտավորության/ ակտիվի համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆին. ակտիվների/ պարտավորությունների գույք գումար	Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ	Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ	Զուտ գումար
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	45,723,768	-	45,723,768	(45,723,768)	-	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	45,723,768	-	45,723,768	(45,723,768)	-	-
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	(17,023,540)	-	(17,023,540)	17,023,540	-	-
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	(17,023,540)	-	(17,023,540)	17,023,540	-	-

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման, իրագործելի գլխավոր պայմանագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ

Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/ պարտավորության համախառն գումարներ	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցված ճանաչված ֆին. պարտավորության/ ակտիվի համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆին. ակտիվների/ պարտավորությունների գույք գումար	Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ	Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ	Զուտ գումար
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	30,249,231	-	30,249,231	(30,249,231)	-	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	30,249,231	-	30,249,231	(30,249,231)	-	-
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	(6,007,733)	-	(6,007,733)	6,007,733	-	-
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	(6,007,733)	-	(6,007,733)	6,007,733	-	-

Վերը աղյուսակներում բացահայտված՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների համախառն և գույք գումարները չափվում են ամորտիզացված արժեքով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(դ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Բանկը կունենա դժվարություններ ֆինանսական պարտավորությունների հետ կապված իր պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվելու են դրամական միջոցներ կամ այլ ֆինանսական ակտիվ տրամադրելով: Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության և տոկոսադրույքների համապատասխանությունը և/կամ վերահսկվող անհամապատասխանությունը հանդիսանում է իրացվելիության կառավարման հիմնարար գործոն: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ամբողջական համապատասխանությունը սովորական չէ ֆինանսական կազմակերպությունների համար՝ պայմանավորված իրականացվող գործարքների տարաբնույթությամբ և ժամկետների անորոշությամբ: Անհամապատասխանությունը հնարավորություն է տալիս բարձրացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել կորուստների ռիսկը:

Բանկի կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ դրամական հոսքերի հետ կապված պարտականությունները սահմանված ժամկետներում կատարելու համար: Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Բանկի խորհրդի կողմից:

Բանկը ձգտում է պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածք, որը կազմված է այլ բանկերից և ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված երկարաժամկետ և կարճաժամկետ վարկերից, իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց ավանդներից, ինչպես նաև բարձր իրացվելի ակտիվների տարբերակված պորտֆելներ՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ և արդյունավետ բավարարելու համար:

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը պահանջում է՝

- դրամական հոսքերի կանխատեսում ըստ հիմնական արտարժույթների և այդ դրամական հոսքերի հետ կապված պահանջվող իրացվելի ակտիվների մակարդակի դիտարկում,
- ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված կառուցվածքի պահպանում,
- պարտքերի կենտրոնացման և կառուցվածքի կառավարում,
- պարտքի հաշվին ֆինանսավորման ներգրավման ծրագրերի մշակում,
- բարձր իրացվելի ակտիվների պորտֆելի պահպանում, որը կարելի է հեշտությամբ իրացնել որպես ապահովություն դրամական հոսքերի դադարեցման դեպքում,
- իրացվելիության և ֆինանսավորման անընդհատությունն ապահովող ծրագրերի մշակում,
- օրենսդրական պահանջների հետ իրացվելիության ցուցանիշների համապատասխանության հսկողություն:

Ակտիվների և պարտավորությունների բաժինը կառուցվածքային ստորաբաժանումներից ստանում է տեղեկատվություն վերջիններիս ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրացվելիության կառուցվածքի և ապագայում պլանավորվող գործունեությունից ակնկալվող դրամական հոսքերի կանխատեսումների վերաբերյալ: Այնուհետև, Ակտիվների և պարտավորությունների բաժինը ձևավորում է կարճաժամկետ իրացվելի ակտիվների համապատասխան պորտֆել, որը հիմնականում բաղկացած է առևտրական նպատակով պահվող կարճաժամկետ իրացվելի արժեթղթերից, բանկերին տրված վարկերից և փոխառություններից և այլ միջբանկային գործիքներից՝ նպատակ ունենալով ապահովել իրացվելիության բավարար մակարդակ: Ակտիվների և պարտավորությունների բաժինն իրականացնում է իրացվելիության դիրքի հսկողություն օրական կտրվածքով և իրացվելիության կանոնավոր «սթրես թեստեր»՝ շուկայական սովորական և ավելի խիստ պայմանները ներառող տարբեր սցենարների շրջանակում: Սովորական շուկայական պայմաններում իրացվելիության դիրքի վերաբերյալ հաշվետվությունները ներկայացվում են վերադաս դեկավարությանը շաբաթական կտրվածքով: Իրացվելիության կառավարման վերաբերյալ որոշումները կայացվում են Ռիսկերի կառավարման բաժնի և ԱՊԿԿ-ի կողմից և իրականացվում են Ակտիվների և պարտավորությունների բաժնի կողմից:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են ֆինանսական պարտավորությունների և փոխառության հանձնառությունների գծով չգեղջված դրամական հոսքերը՝ ըստ պայմանագրով սահմանված ամենավաղ մարման ժամկետի: Աղյուսակներում ներկայացված դրամական ներհոսքի և արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումարն իրենից ներկայացնում է չգեղջված պայմանագրային դրամական հոսքերը ֆինանսական պարտավորությունների կամ փոխառության հանձնառությունների գծով: Ֆինանսական երաշխավորությունների պայմանագրերի համար երաշխավորության առավելագույն գումարը բաշխվում է այն ամենավաղ ժամանակաշրջանին, որի ընթացքում երաշխավորությունը կարող է օգտագործվել: Վճարումները, որոնց մասին հաճախորդները պետք է ծանուցվեն, դիտարկվում են այնպես, ինչպես եթե ծանուցումն անմիջապես ներկայացված լիներ: Այնուամենայնիվ, Բանկն ակնկալում է, որ շատ հաճախորդներ չեն պահանջի վճարումն այն ամենավաղ հնարավոր ամսաթվի դրությամբ, որին Բանկը պարտավորված կլինի կատարել վճարումը, և աղյուսակը չի արտացոլում ակնկալվող դրամական հոսքերը՝ հաշվարկված ավանդներին վերաբերող Բանկի անցյալ ժամանակաշրջանների տվյալների հիման վրա:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունն ըստ մարման ժամկետների 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռ. արժեք
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	20,003,897	-	-	-	20,003,897	20,003,897
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	17,033,658	-	-	-	17,033,658	17,023,540
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	169,435,192	104,667,798	66,211,446	88,847	340,403,283	329,504,000
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	154,947	3,969,627	33,121,961	-	37,246,535	32,862,442
Ստորադաս փոխառություններ	18,382	337,933	1,428,789	4,642,447	6,427,551	4,023,289
Այլ փոխառու միջոցներ	333,482	14,982,264	37,364,763	13,474,337	66,154,846	53,018,275
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	32,357	321,137	1,013,296	254,683	1,621,473	1,246,879
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	3,972,689	684,400	-	-	4,657,089	4,657,089
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	210,984,604	124,963,159	139,140,255	18,460,314	493,548,332	462,339,411
Հանձնառություններ և պայմանական պարտավորություններ	27,932,623	-	-	-	27,932,623	27,932,623

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունն ըստ մարման ժամկետների 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռ. արժեք
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	11,581,709	-	-	-	11,581,709	11,581,709
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	6,012,374	-	-	-	6,012,374	6,007,733
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	142,872,717	90,546,134	56,067,147	70,016	289,556,014	280,821,591
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	7,345,018	16,430,984	-	23,776,002	21,296,245
Ստորադաս փոխառություններ	18,573	346,915	1,457,843	5,103,304	6,926,635	4,107,166
Այլ փոխառու միջոցներ	508,944	14,954,533	24,753,182	12,391,329	52,607,988	43,353,427
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	27,040	273,740	1,040,465	129,571	1,470,816	1,150,077
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	2,793,804	689,500	-	-	3,483,304	3,483,304
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	163,815,161	114,155,840	99,749,621	17,694,220	395,414,842	371,801,252
Հանձնառություններ և պայմանական պարտավորություններ	20,285,216	-	-	-	20,285,216	20,285,216

Վերը և ստորև ներկայացված աղյուսակներում հաճախորդներից ներգրավված միջոցներում ներառված են ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդները: Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն՝ Բանկը պարտավոր է վճարել ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդներն ավանդատուի պահանջով՝ կորցնելով հաշվեգրված տոկոսները: Վերը ներկայացված աղյուսակում այդ ավանդները դասակարգված են ըստ պայմանագրային մարման ժամկետների:

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս ժամկետով	10,792,311	7,317,656
1-ից 3 ամիս ժամկետով	15,642,115	12,814,376
3-ից 6 ամիս ժամկետով	20,248,811	19,064,848
6-ից 12 ամիս ժամկետով	39,278,201	35,546,693
Ավելի քան 1 տարի ժամկետով	46,466,171	41,084,527
	132,427,609	115,828,100

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ պայմանագրային մարման ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց	Ընդամենը
ԱՆՏԻՎՆԵՐ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	83,157,459	-	-	-	-	-	83,157,459
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	5,218	8,349,104	45,644,737	8,285,288	309,465	-	62,593,812
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	1,215,332	10,559,028	15,235,177	4,392,399	-	-	31,401,936
Ներդրումային արժեթղթեր նախորոշված որպես իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող	-	-	-	-	106,807	-	106,807
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպությունների տրված վարկեր և փոխատվություններ	1,792,757	2,094,034	4,678,012	-	25,431,370	-	33,996,173
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	45,723,768	-	-	-	-	-	45,723,768
Հաճախորդներին տրված վարկեր	7,297,769	59,699,223	121,928,053	84,646,216	-	3,335,185	276,906,446
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	10,457,343	-	10,457,343
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	-	-	-	-	1,128,778	-	1,128,778
Առգրավված ակտիվներ	-	-	-	-	1,360,456	-	1,360,456
Այլ ակտիվներ	3,409,756	-	-	-	1,983,637	-	5,393,393
Ընդամենը ակտիվներ	142,602,059	80,701,389	187,485,979	97,323,903	40,777,856	3,335,185	552,226,371
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	17,023,540	-	-	-	-	-	17,023,540
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	20,003,897	-	-	-	-	-	20,003,897
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	169,169,296	98,787,817	61,492,488	54,399	-	-	329,504,000
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	116,362	2,020,850	30,725,230	-	-	-	32,862,442
Ստորադաս փոխառություններ	17,991	39,893	-	3,965,405	-	-	4,023,289
Այլ փոխառու միջոցներ	288,388	11,801,995	29,272,258	11,655,634	-	-	53,018,275
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	21,656	220,849	833,997	170,377	-	-	1,246,879
Ընթացիկ հարկային պարտավորություն	-	1,217,295	-	-	-	-	1,217,295
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	-	-	-	-	2,337,034	-	2,337,034
Այլ պարտավորություններ	4,611,705	685,900	-	-	1,489,308	-	6,786,913
Ընդամենը պարտավորություններ	211,252,835	114,774,599	122,323,973	15,845,815	3,826,342	-	468,023,564
Զուտ դիրքը	(68,650,776)	(34,073,210)	65,162,006	81,478,088	36,951,514	3,335,185	84,202,807

* Բացասական կարճաժամկետ իրացվելիության դիրքը կառավարելու համար Բանկը հիմնվում է ֆինանսական արժեթղթերի վրա, որոնք կարող են վաճառվել կամ գրավադրվել հետգնման պայմանագրերով, և այն փաստի վրա, որ ժամկետային ավանդների ժամկետը կերկարաձգվի մարման ժամկետից հետո:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ պայմանագրային մարման ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	60,937,733	-	-	-	-	-	60,937,733
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	6,152,413	22,863,645	7,675,388	42,825	-	36,734,271
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	8,507,638	13,039,328	20,598,971	6,995,204	-	-	49,141,141
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպությունների տրված վարկեր և փոխառվածություններ	4,746,560	4,729,135	2,268,174	-	29,020,906	-	40,764,775
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	30,249,231	-	-	-	-	-	30,249,231
Հանախորդներին տրված վարկեր	3,986,324	45,300,291	96,040,114	64,072,397	-	2,352,239	211,751,365
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	9,262,505	-	9,262,505
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	-	-	-	-	1,055,100	-	1,055,100
Առգրավված ակտիվներ	-	-	-	-	1,526,940	-	1,526,940
Այլ ակտիվներ	2,308,024	-	-	-	1,912,279	-	4,220,303
Ընդամենը ակտիվներ	110,735,510	69,221,167	141,770,904	78,742,989	42,820,555	2,352,239	445,643,364
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	6,007,733	-	-	-	-	-	6,007,733
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	11,581,709	-	-	-	-	-	11,581,709
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	142,644,218	86,139,853	51,993,403	44,117	-	-	280,821,591
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	6,065,145	15,231,100	-	-	-	21,296,245
Ստորադաս փոխառություններ	18,164	41,320	-	4,047,682	-	-	4,107,166
Այլ փոխառու միջոցներ	462,114	12,600,786	19,653,537	10,636,990	-	-	43,353,427
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	5,597	210,867	846,480	87,133	-	-	1,150,077
Ընթացիկ հարկային պարտավորություն	-	1,389,238	-	-	-	-	1,389,238
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	-	-	-	-	1,452,052	-	1,452,052
Այլ պարտավորություններ	3,255,192	689,500	-	-	1,079,326	-	5,024,018
Ընդամենը պարտավորություններ	163,974,727	107,136,709	87,724,520	14,815,922	2,531,378	-	376,183,256
Զուտ դիրքը	(53,239,217)	(37,915,542)	54,046,384	63,927,067	40,289,177	2,352,239	69,460,108

30 Կապիտալի կառավարում

Բանկի կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են ապահովել համապատասխանություն կապիտալի համար գործող արտաքին պահանջներին և պահպանել բարձր պարտքային վարկանիշ ու կապիտալի լավ ցուցանիշներ՝ գործունեությանն աջակցելու և բաժնետոմսերի ֆոնդային բորսայի արժեքն առավելագույնի հասցնելու համար:

Բանկը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և կատարում է ճշգրտումներ տնտեսական պայմանների փոփոխությունների և իր գործունեության ռիսկային բնույթին համապատասխան: Կապիտալը կառուցվածքը պահպանելու կամ դրա հետ կապված ճշգրտումներ կատարելու համար Բանկը կարող է ճշգրտել բաժնետերերին վճարվելիք շահաբաժինների գումարը, վերադարձնել կապիտալը բաժնետերերին կամ թողարկել արժեթղթեր: Կապիտալի կառավարման նպատակները, քաղաքականությունը և ընթացակարգերը որևէ կերպ չեն փոխվել նախորդ տարիների համեմատ:

Բանկի կապիտալի չափի պահանջները սահմանվում և վերահսկվում են ՀՀ ԿԲ-ի կողմից: ՀՀ ԿԲ-ի ներկայիս պահանջների համաձայն՝ բանկերի նվազագույն ընդհանուր կապիտալը պետք է կազմի 30,000,000 հազար դրամ (2023թ-ին՝ 30,000,000 հազար դրամ): 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կապիտալի չափը համապատասխանում էր ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված նվազագույն կապիտալի պահանջներին:

Բանկը որպես կապիտալ սահմանում է օրենսդրությամբ վարկային կազմակերպությունների համար որպես կապիտալ սահմանված հոդվածները: ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կապիտալի ներկայիս պահանջների համաձայն, որոնք հիմնված են Բազելյան համաձայնագրի սկզբունքների վրա, բանկերը պետք է ապահովեն, որպեսզի կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության ցուցանիշը («կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ») բարձր լինի սահմանված նվազագույն մակարդակից: 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ սահմանված նվազագույն մակարդակը կազմում էր 12%: 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը համապատասխանում էր սահմանված ցուցանիշին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 1988թ. Բազելյան համաձայնագրի պահանջների համաձայն հաշվարկված կապիտալի կառուցվածքի վերլուծությունը՝ հետագա փոփոխություններով, այդ թվում՝ շուկայական ռիսկերի ներառման հետ կապված փոփոխություններով, դեկտեմբեր ամսվա համար:

	2024թ. հազ. դրամ Մուդիտի չենթարկված	2023թ. հազ. դրամ Մուդիտի չենթարկված
Ընդամենը կապիտալ	80,078,261	70,878,103
Ընդամենը ռիսկով կշռված ակտիվներ	468,929,395	374,673,944
Ընդամենը կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների տոկոսային հարաբերակցությունը (ընդամենը կապիտալի հարաբերակցություն)	17.08%	18.92%

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ռիսկի կշիռների հիերարխիայի միջոցով, որոնք դասակարգված են ըստ բնույթի և արտացոլում են յուրաքանչյուր ակտիվի և պայմանագրային կոդմի հետ կապված պարտքային, շուկայական և այլ ռիսկերի գնահատականը՝ հաշվի առնելով սահմանված չափանիշներին համապատասխանող ցանկացած գրավ կամ երաշխավորություն: Նմանատիպ մոտեցում է կիրառվում չհանաչված պայմանագրային հանձնառությունների համար՝ որոշակի ճշգրտումներով՝ հնարավոր կորուստների առավել պայմանական բնույթն արտացոլելու նպատակով:

31 Փոխատվության հանձնառություններ

Բանկն ունի վարկեր տրամադրելու հանձնառություններ: Այդ հանձնառությունները նախատեսում են վարկային ռեսուրսների տրամադրում հաստատված վարկերի, վարկային քարտերի սահմանաչափերի և օվերդրաֆտների տեսքով:

Բանկը տրամադրում է ֆինանսական երաշխավորություններ երրորդ անձանց հանդեպ հաճախորդների պարտավորությունների կատարումը երաշխավորելու համար: Այդ պայմանագրերն ունեն ֆիքսված ժամկետներ՝ սովորաբար մինչև հինգ տարի:

Փոխատվության հանձնառությունների և ֆինանսական երաշխավորությունների հետ կապված Բանկը կիրառում է պարտքային ռիսկի կառավարման նույն քաղաքականությունը և ընթացակարգերը, որոնք կիրառվում են իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց վարկեր տրամադրելիս:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են փոխատվության հանձնառությունների պայմանագրային գումարներն ըստ դասերի: Աղյուսակում փոխատվության հանձնառությունների գծով արտացոլված գումարները ենթադրում են, որ գումարներն ամբողջությամբ տրամադրված են: Աղյուսակում երաշխավորությունների արտացոլված գումարներն իրենցից ներկայացնում են առավելագույն հաշվապահական վնասը, որը կճանաչվի հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե պայմանագրային կողմերը չկատարեն իրենց պայմանագրային պարտականությունները:

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Պայմանագրային գումար		
Իրավաբանական անձանց տրված՝ չօգտագործված վարկերի և վարկային գծերի գծով հանձնառություններ	14,922,057	13,608,507
Ֆիզիկական անձանց տրված՝ չօգտագործված վարկերի և վարկային քարտերի գծով հանձնառություններ	2,258,506	2,632,404
Երաշխավորություններ	10,752,060	4,044,305
	27,932,623	20,285,216
Արժեզրկման գծով պահուստ	(78,216)	(66,457)

Բացի վերը ներկայացված փոխատվության հանձնառությունների, Բանկն ունի չօգտագործված երաշխավորությունների գծով հանձնառություններ, որոնց տրամադրումը ենթակա է լրացուցիչ հաստատման Բանկի կողմից: Բանկն այդ մնացորդները դիտարկում է որպես չպարտավորված: 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ չպարտավորված մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում էր 2,299,873 հազար դրամ (2023թ-ին՝ 4,254,626 հազար դրամ):

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 157,085 հազար դրամ գումարով ֆինանսական փոխատվության հանձնառությունները դասված են 3-րդ փուլ, մնացած ֆինանսական փոխատվության հանձնառություններն ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ (2023թ-ին բոլոր ֆինանսական փոխատվության հանձնառությունները դասված էին 1-ին փուլ): 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրավաբանական անձանց տրված՝ չօգտագործված վարկերի և վարկային գծերի գծով հանձնառությունների կազմում ներառված են Բանկի ներքին վարկանիշային համակարգի B1 վարկանիշ ունեցող՝ 6,046,652 հազար դրամ հաշվեկշռային արժեքով (2023թ-ին՝ 1,382,089 հազար դրամ), B2 վարկանիշ ունեցող՝ 2,873,384 հազար դրամ հաշվեկշռային արժեքով (2023թ-ին՝ 2,631,135 հազար դրամ) և B3 վարկանիշ ունեցող՝ 173,931 հազար դրամ հաշվեկշռային արժեքով հաճախորդները (2023թ-ին այդպիսի հաճախորդներ չկային):

Չօգտագործված վարկերի գծով հանձնառությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են ՖՀՄՄ 9-ի համաձայն և ներառված են հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստում:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է երաշխավորությունների գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2024թ.			
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Հանձնառություններ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	66,457	-	-	66,457
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(55,950)	-	55,950	-
Սկզբնավորված նոր հանձնառություններ	16,834	-	-	16,834
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում, ներառյալ մարումները	(5,026)	-	(49)	(5,075)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	22,315	-	55,901	78,216

հազ. դրամ	2023թ.			
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Հանձնառություններ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	80,560	-	-	80,560
Սկզբնավորված նոր հանձնառություններ	10,424	-	-	10,424
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում, ներառյալ մարումները	(24,527)	-	-	(24,527)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	66,457	-	-	66,457

32 Պայմանական դեպքեր

(ա) Դատական վարույթներ

Բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկը կարող է հանդես գալ որպես դատական վարույթների և հայցերի կողմ: Դեկավարությունը գտնում է, որ նման վարույթների կամ հայցերի հետևանքով առաջացող պարտավորությունների վերջնական գումարը, եթե այդպիսիք լինեն, նշանակալի բացասական ազդեցություն չի ունենա ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործունեության արդյունքների վրա:

(բ) Պայմանական հարկային պարտավորություններ

Հայաստանի հարկային համակարգը, լինելով համեմատաբար նոր, բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատական որոշումների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք երբեմն հստակ չեն, հակասական են, ինչը ենթադրում է տարբեր մեկնաբանություններ: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են սահմանել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն առաջադրել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել այլ երկրների ռիսկերի համեմատ շատ ավելի մեծ ռիսկեր: Դեկավարությունը գտնում է, որ համարժեքորեն է ճանաչել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի կիրառելի հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատական որոշումների իր մեկնաբանությունների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են էական լինել այս ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

33 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

(ա) Գործարքներ առանցքային կառավարչական անձնակազմի հետ

Ստորև ներկայացված է անձնակազմի գծով ծախսերում ներառված ընդհանուր վարձատրությունը դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Աշխատավարձ և պարգրավճարներ	3,046,217	2,420,421
Ընդհամենը առանցքային կառավարչական անձնակազմի վարձատրություն	3,046,217	2,420,421

Այդ գումարները ներառում են առանցքային կառավարչական անձնակազմի հատուցումները, որոնք հաշվառված են համապատասխան ժամանակաշրջանների շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում:

Ստորև ներկայացված են առանցքային կառավարչական անձնակազմի հետ գործարքների մնացորդները և միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2024թ. հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %	2023թ. հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
Հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր և փոխատվություններ	342,391	11.40%	291,574	12.28%
Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներ	(1,035)	-	(1,272)	-
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	3,222,942	0.0% - 9.75%	1,854,720	0.0% - 6.82%
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	1,078,750	4%-11%	956,696	4%-11%

Ստորև ներկայացված են առանցքային կառավարչական անձնակազմի հետ գործարքների գծով շահույթում կամ վնասում արտացոլված գումարները դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Ծախույթ կամ վնաս		
Տոկոսային եկամուտ	29,270	29,172
Տոկոսային ծախս	(184,089)	(46,531)
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախս	(4,788)	(2,795)

(գ) Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ

Ստորև ներկայացված են 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքները, դրանց գծով մնացորդները և տարվա համապատասխան ծախսը և եկամուտը:

	Բաժնետեր	Վերջնական հսկող կողմի հետ կապակցված այլ կազմակերպություններ և վերջնական հսկող կողմի ընտանիքի անդամներ	Առանցքային դեկավարության հսկողության ներքո գտնվող այլ կազմակերպություններ և առանցքային դեկավարության ընտանիքի անդամներ
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն			
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ			
Համախառն մնացորդը առ 1 հունվարի 2024թ.	2,178,681	810,663	23,489
Տարվա ընթացքում տրված վարկեր	10,284,952	109,080	1,590
Վարկերի մարումներ տարվա ընթացքում	(5,571,433)	(125,561)	(5,154)
Համախառն մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	6,892,200	794,182	19,925
Պարտքային կորստի պահուստ	(29,929)	(761)	(6)
Զուտ մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	6,862,271	793,421	19,919
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ			
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2024թ.	-	-	2,609,866
Տարվա ընթացքում ստացված	-	-	71,855,206
Տարվա ընթացքում մարված	-	-	(74,465,072)
Համախառն մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	-	-	-
Պարտքային կորստի պահուստ	-	-	-
Զուտ մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	-	-	-
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ			
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2024թ.	1,080,252	36,349	88,631
Տարվա ընթացքում ստացված	1,022,499	4,968,570	76,161,265
Տարվա ընթացքում մարված	(1,080,471)	(4,528,747)	(76,151,557)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	1,022,280	476,172	98,339
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր			
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2024թ.	3,678,683	-	369,825
Տարվա ընթացքում ստացված	158,648	-	73,746
Տարվա ընթացքում մարված	(357,392)	-	(278,663)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	3,479,939	-	164,908
Ստորադաս փոխառություն	4,023,289	-	-
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն			
Տոկոսային եկամուտ վարկերի գծով	274,970	55,128	2,118
Տոկոսային եկամուտ հակադարձ հետգնման գործարքների գծով	-	-	190,399
Տոկոսային ծախս ավանդների գծով	(158,822)	(11,934)	(5,270)
Տոկոսային ծախս թողարկված պարտքային արժեթղթերի գծով	(158,648)	-	(69,471)
Տոկոսային ծախս ստորադաս փոխառության գծով	(354,412)	-	-
Տոկոսային ծախս այլ փոխառու միջոցների գծով	-	(640,000)	-

Բաժնետիրոջից ստացված ստորադաս փոխառության տոկոսադրույքը 9% է, փոխառությունը ենթակա է մարման 2031թ-ին:

Այլ կապակցված կողմերին տրված վարկերը և փոխատվությունները արտահայտված են ՀՀ դրամով, ԱՄՆ դոլարով, եվրոյով և ռուբլով, տոկոսադրույքները կազմում են 4.3-19.0% և ենթակա են մարման 2025-2040թթ.:

Այլ կապակցված կողմերի ժամկետային ավանդներն արտահայտված են ՀՀ դրամով, ԱՄՆ դոլարով և եվրոյով, տոկոսադրույքները կազմում են 2.25%-11% և ենթակա են մարման 2025-2026թթ.:

Թողարկված պարտքային արժեթղթերն արտահայտված են ՀՀ դրամով, ԱՄՆ դոլարով և եվրոյով, տոկոսադրույքները կազմում են 4%-11% և ենթակա են մարման 2025-2027թթ.:

Ստորև ներկայացված են 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքները, դրանց գծով մնացորդները և տարվա համապատասխան ծախսը և եկամուտը:

	Բաժնետեր	Վերջնական հսկող կողմի հետ կապակցված այլ կազմակերպություններ և վերջնական հսկող կողմի ընտանիքի անդամներ	Առանցքային ղեկավարության հսկողության ներքո գտնվող այլ կազմակերպություններ և առանցքային ղեկավարության ընտանիքի անդամներ
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն			
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ			
Համախառն մնացորդը առ 1 հունվարի 2023թ.	19,408	-	37,218
Տարվա ընթացքում տրված վարկեր	2,380,621	810,663	-
Վարկերի մարումներ տարվա ընթացքում	(221,348)	-	(13,729)
Համախառն մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	2,178,681	810,663	23,489
Պարտքային կորստի պահուստ	(53,474)	(432)	(10)
Զուտ մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	2,125,207	810,231	23,479
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ			
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2023թ.	-	-	2,907,196
Տարվա ընթացքում ստացված	-	-	91,795,017
Տարվա ընթացքում մարված	-	-	(92,092,347)
Համախառն մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	-	-	2,609,866
Պարտքային կորստի պահուստ	-	-	(839)
Զուտ մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	-	-	2,609,027
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ			
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2023թ.	1,076,511	-	453,008
Տարվա ընթացքում ստացված	18,307,842	1,367,506	94,269,101
Տարվա ընթացքում մարված	(18,304,101)	(1,331,157)	(94,633,478)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	1,080,252	36,349	88,631
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր			
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2023թ.	-	-	119,448
Տարվա ընթացքում ստացված	3,678,683	-	250,377
Տարվա ընթացքում մարված	-	-	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	3,678,683	-	369,825
Ստորադաս փոխառություն	4,107,166	-	-

	Վերջնական հսկող կողմի հետ կապակցված այլ կազմակերպու- թյուններ և վերջնական հսկող կողմի ընտանիքի անդամներ	Առանցքային դեկլարության հսկողության ներքո գտնվող այլ կազմակերպություններ և առանցքային դեկլարության ընտանիքի անդամներ
Բաժնետեր		
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն		
Տոկոսային եկամուտ վարկերի գծով	28,988	22,399
Տոկոսային եկամուտ հակադարձ հետգնման գործարքների գծով	-	-
Տոկոսային ծախս ավանդների գծով	(129)	-
Տոկոսային ծախս թողարկված պարտքային արժեթղթերի գծով	(120,375)	-
Տոկոսային ծախս ստորադաս փոխառության գծով	(353,178)	-
Տոկոսային ծախս այլ փոխառու միջոցների գծով	(40,745)	-

Բաժնետիրոջից ստացված ստորադաս փոխառության տոկոսադրույքը 9% է, փոխառությունը ենթակա է մարման 2031թ-ին:

Այլ կապակցված կողմերին տրված վարկերը և փոխառությունները արտահայտված են ՀՀ դրամով, ԱՄՆ դոլարով, եվրոյով և ռուբլով, տոկոսադրույքները կազմում են 4.39-14.85% և ենթակա են մարման 2025-2033թթ.:

Այլ կապակցված կողմերի հետ հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներն արտահայտված են ՀՀ դրամով են, միջին տոկոսադրույքը կազմում է 11.24% և իրենց բնույթով հանդիսանում են մարման կարճ ժամկետով գործիքներ:

Այլ կապակցված կողմերի ժամկետային ավանդներն արտահայտված են ՀՀ դրամով, ԱՄՆ դոլարով և եվրոյով, տոկոսադրույքները կազմում են 3.2%-5.11% և ենթակա են մարման 2024-2026թթ.:

34 Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ. իրական արժեք և հաշվապահական հաշվառման դասակարգում

Բանկը ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը չափելիս կիրառում է ստորև ներկայացված իրական արժեքի հիերարխիան, որն արտացոլում է չափումների ժամանակ օգտագործված ելակետային տվյալների նշանակալիությունը:

- 1-ին մակարդակ. նույն գործիքների համար գործող շուկայում գնանշված գները (չճշգրտված):
- 2-րդ մակարդակ. 1-ին մակարդակում ներառված գնանշված գներից տարբեր ելակետային տվյալները, որոնք դիտելի են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գներից ստացվող): Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնց գնահատման համար կիրառվել են նմանատիպ գործիքների համար գործող շուկայում գնանշված գները, նմանատիպ գործիքների համար գնանշված գներն ակտիվ չհամարվող շուկաներում, կամ գնահատման այլ մեթոդներ, որտեղ բոլոր նշանակալի ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտելի են շուկայական տվյալներից:
- 3-րդ մակարդակ. ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ: Այս դասակարգը ներառում է բոլոր այն գործիքները, որոնց դեպքում գնահատման մեթոդները ներառում են դիտելի տվյալների վրա չհիմնված ելակետային տվյալները և ոչ դիտելի ելակետային տվյալները նշանակալի ազդեցություն ունեն գործիքի գնահատման վրա: Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնք գնահատվում են նմանատիպ գործիքների համար գնանշված գների հիման վրա, որոնց գծով պահանջվում են նշանակալի ոչ դիտելի ճշգրտումներ կամ ենթադրություններ՝ գործիքների միջև տարբերություններն արտացոլելու համար:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բոլոր ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների և ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի գնահատված իրական արժեքները մոտավորապես համապատասխանում են դրանց հաշվեկշռային արժեքներին: Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների իրական արժեքը դասվել է իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակին, իսկ ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքը դասվել է իրական արժեքի հիերարխիայի 2-րդ մակարդակին:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ուներ ՀՀ կառավարությունից և ՀՀ ԿԲ-ից ՀՀ դրամով համապատասխանաբար 4%-9% և 6%-7.5% անվանական տոկոսադրույքով և տեղական վարկային կազմակերպությունից ՀՀ դրամով 4.5%-13% անվանական տոկոսադրույքով ստացված փոխառություններ: Փոխառությունները համարվում են շուկայի առանձին սեգմենտի փոխառություններ, հետևաբար, Բանկը գտնում է, որ փոխառությունները ստացվել են շուկայական տոկոսադրույքներով:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների և ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի հաշվեկշռային և իրական արժեքները:

	Հաշվեկշռային արժեք հազ. դրամ	Իրական արժեք հազ. դրամ	Տարբերություն հազ. դրամ
2024թ.			
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	276,906,446	280,741,225	(3,834,779)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	31,401,936	32,613,878	(1,211,942)
Ընդամենը	308,308,382	32,613,878	(5,046,721)
	Հաշվեկշռային արժեք հազ. դրամ	Իրական արժեք հազ. դրամ	Տարբերություն հազ. դրամ
2023թ.			
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	211,751,365	210,706,502	1,044,863
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	49,141,141	49,864,082	(722,941)
Ընդամենը	260,892,506	260,570,584	321,922

Ստորև բերվող աղյուսակներում իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով ներկայացված է այն ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը, որոնք չափվում են իրական արժեքով և որոնց համար բացահայտված է իրական արժեքը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	2024թ.			
	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Իրական արժեքով չափվող ակտիվներ				
Ներդրումային արժեթղթեր. պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ	-	62,284,347	-	62,284,347
Բաժնային գործիքներ	-	-	416,272	416,272
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ակտիվների բացահայտված իրական արժեք				
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	-	-	280,741,225	280,741,225
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	32,613,878	-	-
Ընդամենը ակտիվներ	-	62,284,347	281,157,497	343,441,844

հազ. դրամ

	2023թ.			
	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Իրական արժեքով չափվող ակտիվներ				
Ներդրումային արժեթղթեր, պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ	-	36,691,446	-	36,691,446
Բաժնային գործիքներ	-	-	42,825	42,825
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ակտիվների բացահայտված իրական արժեք				
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	-	-	210,706,502	210,706,502
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	49,864,082	-	49,864,082
Ընդամենը ակտիվներ	-	86,555,528	210,749,327	297,304,855

Իրական արժեքի այս գնահատականի նպատակն է ներկայացնել այն մոտավոր գինը, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում կստացվեր ակտիվը վաճառելու կամ կվճարվեր պարտավորությունը փոխանցելու համար չափման ամսաթվի դրությամբ: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և կողմնակալ դատողությունները, իրական արժեքը չպետք է դիտվի որպես իրացման գին՝ անմիջապես ակտիվների վաճառքի կամ պարտավորությունների փոխանցման ժամանակ:

Գնահատման մեթոդները ներառում են զուտ ներկա արժեքի և գեղջված դրամական հոսքերի մոդելները, նմանատիպ գործիքների հետ համեմատությունը, որոնց համար առկա են շուկայական դիտելի գները, և գնահատման այլ մոդելները: Գնահատման մեթոդներում կիրառվող ենթադրությունները և ելակետային տվյալները ներառում են ոչ թիսկային և ուղենիշային տոկոսադրույքները, վարկային սփռեղերը և այլ հավելավճարները, որոնք օգտագործվում են գեղջման դրույքները, պարտատոմսերի և բաժնետոմսերի գները, արտարժույթի փոխարժեքները, բաժնային գործիքների և բաժնային գործիքների ինդեքսի գները գնահատելու համար: Գնահատման մեթոդների նպատակն է ստանալ այն իրական արժեքը, որն արտացոլում է ֆինանսական գործիքի գինը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, որը կորոշվեր շուկայի մասնակիցների կողմից «անկախ կողմերի միջև գործարքում»:

Սովորական և ավելի պարզ ֆինանսական գործիքների, այդ թվում՝ միայն դիտելի շուկայական տվյալներ օգտագործող և դեկավարության դատողություններ և գնահատումներ գրեթե չպահանջող տոկոսադրույքի և արժույթային սվոփերի, իրական արժեքը որոշելու համար Բանկը կիրառում է ընդունված գնահատման մոդելները: Դիտելի գները և մոդելի ելակետային տվյալները սովորաբար հասանելի են շուկայում՝ ցուցակված պարտքային և բաժնային արժեթղթերի, բորսայում չըջանաժող ածանցյալ գործիքների և բորսայում չըջանաժող պարզ ածանցյալ գործիքների, այդ թվում՝ տոկոսադրույքի սվոփերի համար: 2-րդ մակարդակ դասված ֆինանսական գործիքների համար Բանկը օգտագործում է նմանատիպ գործիքների համար գնանշվող գներն այն շուկաներում, որոնք համարվում են գրեթե ոչ գործող:

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների իրական արժեքը գնահատելու համար դեկավարությունն առաջնորդվել է հետևյալ ենթադրություններով՝ հաճախորդներին տրված վարկերից և փոխառություններից ակնկալվող դրամական հոսքերը գեղջելու համար կիրառվում են 7.1%-13.5% գեղջման դրույքներ՝ արտարժույթով արտահայտված վարկերի համար և 8.5%-12.5% գեղջման դրույքներ՝ ՀՀ դրամով արտահայտված վարկերի համար:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքը գնահատելու համար դեկավարությունը առաջնորդվել է հետևյալ ենթադրություններով՝ ՀՀ դրամով արտահայտված արժեթղթերի գծով կիրառվում են 8.2%-10.5% դրույքներ և արտարժույթով արտահայտված արժեթղթերի գծով կիրառվում են 6.0%-7.1% դրույքներ:

35 Սեզմենտների վերաբերյալ տեղեկատվություն

Գործառնական սեզմենտներ

Բանկի գործունեությունը կազմակերպվում է չորս հիմնական գործառնական սեզմենտների (2023թ-ին՝ չոր սեզմենտների) հիման վրա: Այդ գործառնական սեզմենտները մշտադիտարկվում են, և դրանց գործառնական արդյունքների հիման վրա կայացվում են ռազմավարական որոշումներ:

Ֆիզիկական անձանց մատուցվող ծառայություններն իրենցից ներկայացնում են հաճախորդներին ընթացիկ հաշիվների բացման և վարման, խնայողությունների, ավանդների գծով բանկային ծառայությունները, ներդրումային խնայողական, պահառուական, բանկային քարտերի սպասարկման ծառայությունները, սպառողական և հիփոթեքային վարկերի տրամադրումը:

Իրավաբանական անձանց մատուցվող ծառայություններն իրենցից ներկայացնում են հաշվարկային և ընթացիկ հաշիվների սպասարկման, ավանդների, օվերդրաֆտների գծով ծառայությունները, վարկերի և ֆինանսավորման այլ միջոցների տրամադրումը, արտարժույթով գործառնությունները և ածանցյալ գործիքներով գործարքները:

Բանկային ներդրումային ծառայություններն իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական գործիքների առուվաճառքի գործառնությունները, համակարգված ֆինանսավորման տրամադրումը, վարձակալությունը, միաձուլման և ձեռքբերման գծով խորհրդատվության տրամադրումը:

Թվային բանկինգն իրենցից ներկայացնում է բանկերի գործառնությունները թվային հարթակներում:

Բիզնես սեզմենտների միջև գործառնություններն իրականացվում են սովորական առևտրային պայմաններով: Ֆինանսական միջոցները որպես կանոն վերաբաշխվում են սեզմենտների միջև, որի արդյունքում ֆինանսավորման գծով ծախսերի տեղափոխումները բացահայտվում են գործառնական եկամտի կազմում: Այդ միջոցների գծով տոկոսները հաշվարկվում են Բանկի կապիտալի արժեքի հիման վրա:

Բիզնես սեզմենտների միջև առկա չեն եկամտի և ծախսի այլ էական հոդվածներ: Սեզմենտի ակտիվները և պարտավորությունները ներառում են գործառնական ակտիվները և պարտավորությունները, որոնք կազմում են Բանկի հաշվեկշռային ակտիվների և պարտավորությունների մեծ մասը, բացառությամբ այնպիսի հոդվածների, ինչպիսիք են՝ հարկերը և փոխառությունները: Ներքին ծախսերը և տրանսֆերային գնագոյացման մասով ճշգրտումները արտացոլվում են յուրաքանչյուր բիզնես սեզմենտի գործունեության արդյունքներում: Արտաքին հաճախորդների հետ պայմանագրերի հասույթն ըստ բիզնես սեզմենտների՝ ողջամիտ հիմունքով բաշխելու համար օգտագործվում են հասույթի բաշխման համաձայնագրեր:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է տեղեկատվություն Բանկի գործառնական սեզմենտների եկամուտների և շահույթի, որոշակի ակտիվների և պարտավորությունների վերաբերյալ:

	Ֆիզիկական անձանց մատուցվող ծառայու- թյուններ հազ. դրամ	Իրավաբանա- կան անձանց մատուցվող ծառայու- թյուններ հազ. դրամ	Բանկային ներդրումային ծառայու- թյուններ հազ. դրամ	Թվային բանկինգ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
2024թ.					
Տոկոսային եկամուտ	12,756,323	10,625,650	12,969,520	844,869	37,196,362
Տոկոսային ծախս	(3,404,842)	(7,464,393)	(2,616,149)	(5,553,731)	(19,039,115)
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ (Ծնթգ. 6)	841,555	664,158	2,307,572	8,438,969	12,252,254
Չուտ ոչ տոկոսային եկամուտ/(ծախս)*	1,760,469	1,605,498	2,652,262	(6,287,503)	(269,274)
Միջսեզմենտային եկամուտ	(2,727,254)	4,327,028	(8,083,774)	6,484,000	-
Գործառնական եկամուտը մինչև արժեզրկումը և այլ վարչական ծախսերը	9,226,251	9,757,941	7,229,431	3,926,604	30,140,227
Ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից զուտ կորուստներ	(186,482)	308,787	(209,753)	554,713	467,264
Անձնակազմի և այլ վարչական ծախսերը	(4,491,331)	(2,735,433)	(1,161,205)	(4,428,052)	(12,816,021)
Շահույթը մինչև շահութահարկով հարկումը	4,548,438	7,331,295	5,858,473	53,264	17,791,470
Շահութահարկի գծով ծախս	(817,850)	(1,295,390)	(1,046,638)	(22,396)	(3,182,275)
Տարվա շահույթ	3,730,588	6,035,904	4,811,835	30,868	14,609,195

	Ֆիզիկական անձանց մատուցվող ծառայու- թյուններ հազ. դրամ	Իրավաբանա- կան անձանց մատուցվող ծառայու- թյուններ հազ. դրամ	Բանկային ներդրումային ծառայու- թյուններ հազ. դրամ	Թվային բանկինգ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
2024թ.					
Տոկոսային եկամուտ	9,232,365	8,625,718	10,248,724	940,453	29,047,260
Տոկոսային ծախս	(2,779,667)	(5,226,932)	(1,268,575)	(4,613,255)	(13,888,429)
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ (Ծնթգ. 6)	663,750	666,519	1,202,333	5,435,307	7,967,909
Չուտ ոչ տոկոսային եկամուտ/(ծախս)*	(273,314)	751,547	4,909,934	(3,897,985)	1,490,182
Միջսեզմենտային եկամուտ	(724,941)	3,869,095	(8,369,933)	5,225,779	-
Գործառնական եկամուտը մինչև արժեզրկումը և այլ վարչական ծախսերը	6,118,193	8,685,947	6,722,483	3,090,299	24,616,922
Ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից զուտ կորուստներ	(42,238)	(1,141,150)	(135,255)	586,239	(732,404)
Անձնակազմի և այլ վարչական ծախսերը	(3,930,867)	(2,940,782)	(728,648)	(2,869,752)	(10,470,049)
Շահույթը մինչև շահութահարկով հարկումը	2,145,088	4,604,015	5,858,580	806,786	13,414,469
Շահութահարկի գծով ծախս	(700,337)	(927,656)	(541,896)	(208,600)	(2,378,489)
Տարվա շահույթ	1,444,751	3,676,359	5,316,684	598,186	11,035,980

* Չուտ ոչ տոկոսային եկամուտը/(ծախսը) ներառում է միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախսը, այլ գործառնական եկամուտը, ուղղակի բանկային ծախսերը, զուտ օգուտը իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներից, զուտ օգուտը փոխարժեքային տարբերություններից և զուտ օգուտը իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեքից:

	Ֆիզիկական անձանց մատուցվող ծառայու- թյուններ հազ. դրամ	Իրավաբանա- կան անձանց մատուցվող ծառայու- թյուններ հազ. դրամ	Բանկային ներդրումային ծառայու- թյուններ հազ. դրամ	Թվային բանկինգ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
2024թ.					
Ընդամենը ակտիվներ	148,288,662	152,902,464	238,420,993	12,614,252	552,226,371
Ընդամենը պարտավորություններ	116,610,261	174,531,981	69,868,953	107,012,369	468,023,564
	Ֆիզիկական անձանց մատուցվող ծառայու- թյուններ հազ. դրամ	Իրավաբանա- կան անձանց մատուցվող ծառայու- թյուններ հազ. դրամ	Բանկային ներդրումային ծառայու- թյուններ հազ. դրամ	Թվային բանկինգ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
2023թ.					
Տոկոսաբեր ֆինանսական ակտիվներ	96,893,984	111,027,863	131,554,142	3,829,518	343,305,507
Տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորություններ	108,394,748	137,711,735	34,024,245	82,175,694	362,306,422

Բանկը վերանայել է իր սեզմենտային հաշվետվողականությունների պատրաստման, ներառյալ ոչ ֆինանսական տվյալների՝ սեզմենտների միջև բաշխման մեթոդաբանությունը: 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար Բանկն ըստ սեզմենտների ներկայացրել է ընդհանուր ակտիվները և պարտավորությունները:

Տոկոսաբեր ֆինանսական ակտիվները ներառում են իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվները, բանկերի տրված տոկոսակիր վարկերը և փոխատվությունները, հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարները, հաճախորդներին տրված ընդհանուր վարկերը և փոխատվությունները և ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային գործիքները:

Տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորությունները ներառում են բանկերի ավանդները և մնացորդները (բացառությամբ լորո հաշիվների), հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարները, հաճախորդների ընթացիկ հաշիվները և ավանդները, թողարկված պարտքային արժեթղթերը, այլ փոխառու միջոցները, ստորադաս փոխառությունները:

Հասույթ հաճախորդների հետ պայմանագրերից

Ստորև ներկայացված է ՖՀՄՍ 15-ի գործողության ոլորտում գնտվող՝ հաճախորդների հետ պայմանագրերից ստացված հասույթի բացվածքն ըստ սեզմենտների 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

	Ֆիզիկական անձանց մատուցվող ծառայու- թյուններ հազ. դրամ	Իրավաբանա- կան անձանց մատուցվող ծառայու- թյուններ հազ. դրամ	Բանկային ներդրումային ծառայու- թյուններ հազ. դրամ	Թվային բանկինգ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
2024թ.					
Պլաստիկ քարտերով գործառնություններ	187,157	-	-	7,954,622	8,141,779
Կանխիկ և անկանխիկ գործառնությունների վճարներ	167,902	134,602	2,159,815	158	2,462,477
Դրամական փոխանցումներ	327,457	353,737	-	91,505	772,699
Հաշիվների սպասարկում և հեռավար համակարգի ծառայություններ	89,603	79,041	-	371,540	540,184
Երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ	-	76,847	145,227	-	222,074
Այլ	69,436	19,931	2,530	21,144	113,041
	841,555	664,158	2,307,572	8,438,969	12,252,254

	Ֆիզիկական անձանց մատուցվող ծառայու- թյուններ հազ. դրամ	Իրավաբանա- կան անձանց մատուցվող ծառայու- թյուններ հազ. դրամ	Բանկային ներդրումային ծառայու- թյուններ հազ. դրամ	Թվային բանկինգ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
2023թ.					
Պլաստիկ քարտերով գործառնություններ	177,424	-	-	5,072,789	5,250,213
Կանխիկ և անկանխիկ գործառնությունների վճարներ	188,690	136,066	1,167,759	39,552	1,532,067
Դրամական փոխանցումներ	176,035	313,320	-	42,610	531,965
Հաշիվների սպասարկում և հեռավար համակարգի ծառայություններ	84,875	118,645	34,574	272,770	510,864
Երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ	-	90,294	-	-	90,294
Այլ	36,726	8,194	-	7,586	52,506
	663,750	666,519	1,202,333	5,435,307	7,967,909